

اقتصاد

اقتصادی، تحلیلی

سال بیست و سوم - بهمن ماه ۱۳۹۴ قیمت: ۵۰۰۰ تومان

سخت و سوز سرمایه گذاری خارجی پس از تحریم

وضعیت بانک های ایران در دوران پسا تحریم

وضعیت رکود و بازار کار در پساتحریم

مسکن در پساتحریم

نسبت توسعه اقتصادی با حمل و نقل

مناقصه پروژه های خدمات فنی مهندسی

در کشورهای افغانستان، تاجیکستان

عراق و عمان

Safferanieh

زعفران خالص

زعفرانیه

محصولی از نوین زعفران

نوین زعفران

مجتمع تولیدی تحقیقاتی زعفرانیه (نوین زعفران)

- ✓ بزرگترین واحد فرآوری و بسته بندی زعفران در جهان
- ✓ اولین صادرکننده نمونه ملی و دریافت کننده تندیس زرین
- ✓ صادرکننده نمونه کشوری (۸ دوره)
- ✓ واحد نمونه ملی کیفیت و استاندارد (متعدد)
- ✓ واحد نمونه صنایع غذایی و بهداشتی (متعدد)
- ✓ واحد برتر تولید ملی - افتخار ملی (۴ دوره متوالی)
- ✓ دارنده گواهینامه و تندیس طلایی رعایت حقوق مصرف کنندگان (۶ دوره متوالی)
- ✓ دارنده نشان ایمنی و سلامت
- ✓ انتخاب شده به عنوان یکی از بیست برند برتر ایران
- ✓ دارنده نشان طلای واحدهای تحقیق و توسعه صنایع کشور

کارخانه: مشهد - شهرک صنعتی توس، خیابان اندیشه ۶
 تلفن: ۳۲۲۲۷۷۱۵ و ۳۲۲۲۰۱۱۰ فکس: ۳۲۲۲۹۷۶۵ و ۳۲۲۵۵۲۲۶-۵۱
E-mail: saffron@novinsaffron.com
www.novinsaffron.com

اقتصاد

اقتصادی - تحلیلی

سال بیست و سوم - بهمن ماه ۹۴ - شماره ۵۴۱

صاحب امتیاز و مدیر مسوول:
مهندس حمیدرضا شوشتریان

زیر نظر شورای نویسندگان

سر دبیر:

مهندس حسین کوه زاد
۰۵۱-۳۸۴۱۳۳۲۳

سرپرست واحد خبر:
سیدحیدر رضوی

طراحی و صفحه آرایی:
مهیار مهاجرزاده

طراح روی جلد:
عادل خداوردی

گروه ترجمه:
زهرا پزشکی

ویراستار:
احمد حسین زاده

عکس:
حسین نظامی

واحد بازرگانی:
آذر نصرتی
تلفکس: ۰۵۱-۳۸۴۲۰۱۱۱

سامانه پیام کوتاه:
۳۰۰۰۶۹۷۷۰۵

نشانی:
تهران - شریعی - خیابان دستگردی
پلاک ۷۴

طبقه دوم - واحد ۳
تلفن: ۰۲۱-۲۲۲۲۰۹۶۱
دورنگار: ۰۲۱-۲۲۲۶۹۰۳۲
مشهد - خیابان سلمان فارسی - مقابل
سلمان فارسی ۷ - مجتمع آبشار - طبقه
سوم - واحد ۶
تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۲۸۲۶۸
دورنگار: ۰۵۱-۳۸۴۶۴۰۹۱

www.eghtesadasia.com
eghtesadeasia@gmail.com

همکاران فنی:

لیتوگرافی: آفاق شرق
چاپ: نامن - گوتنبرگ

فرم اشتراک در صفحه ۳۵

یادداشت

۲ ..... بخش خصوصی نحیف و ماموریت خطیر

اقتصاد ایران در پسا تحریم

۳ ..... وضعیت بانک های ایران در دوران پساتحریم
۷ ..... مشروح مفاد لغو تحریم ها از نظر ایالات متحده آمریکا
۸ ..... سمت و سوی سرمایه گذاری خارجی پس از تحریم ها
۱۰ ..... وضعیت رکود و بازار کار در پساتحریم
۱۱ ..... پازل بهره و ارز در پساتحریم
۱۲ ..... روابط اقتصادی ایران و روسیه در دوره پساتحریم
۱۴ ..... فرصت های ایران در صادرات خدمات گردشگری در دوران پساتحریم

دورنما

۱۵ ..... چشم انداز تورم ۹۵ در سه سناریو
۱۶ ..... پیش بینی بانک جهانی از رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۶

مسکن

۱۷ ..... مسکن در پساتحریم
۱۸ ..... این روزهای صنعت ساختمان

اقتصاد ایران

۱۹ ..... سهام بخیریم یا نه؟
۲۰ ..... تحلیل وضعیت شرکت های برتر اقتصاد ایران
۲۲ ..... ایران بعد از رفع تحریم پی گیر الحاق به WTO است
۲۵ ..... نوین سازی سنت

خدمات و تجارت جهانی

۲۶ ..... نمایشگاه های بازرگانی، حمل و نقل، صنایع و ماشین آلات مواد غذایی و فن آوری های نوین ساختمان
۲۹ ..... مناقصه های خدمات فنی و مهندسی در کشورهای افغانستان، تاجیکستان، عراق و عمان

گوناگون

۳۳ ..... چرا کشورهای اسکاندیناوی با بقیه دنیا فرق دارند؟
۳۴ ..... برترین اقتصادهای جهان در سال ۲۰۱۵
۳۴ ..... رتبه بندی شاخص «فساد جهانی»

اقتصاد خراسان

۳۶ ..... نباید فرصت های تجاری و سرمایه گذاری در بازار افغانستان را در اختیار سایر کشورها قرار دهیم
۳۸ ..... تغییر راهبردی، راه نجات صنعت سیمان خراسان رضوی

حمل و نقل

۴۰ ..... نسبت توسعه اقتصادی با حمل و نقل
۴۴ ..... منافع گوناگون خط آهن ایران، افغانستان، تاجیکستان، قرقیزستان و چین
۴۹ ..... نام و نشانی اعضای انجمن صنفی شرکت های حمل و نقل داخلی کالای مشهد

به نام خالق هستی

بخش خصوصی و مأموریت خطیر

اکنون دوره پساتحریم آغاز گردیده و بسترهای لازم برای عبور از دوره تاریک تحریم ها با سفر اروپایی رئیس جمهور و وزیر امور خارجه ایران به سرعت از طریق رفع موانع مبادلات بانکی، بیمه، حمل و نقل و جذب سرمایه گذاری خارجی در حال هموار سازی است. هر چند هنوز گام های بسیاری برای عادی سازی مناسبات بین المللی باید برداشته شود و کمبود منابع ارزی حاصل از نفت نیز باری بر مشکلات افزوده اما در صورت تداوم اقدامات تیم دیپلماسی و اقتصادی رئیس جمهور روحانی می توان امیدهای وافری به آینده اقتصاد کشور داشت.

در کنار این تحولات به نظر می رسد اکنون نوبت نقش آفرینی بخش خصوصی که پیش شرط های ورود تمام قد خود را به حوزه سرمایه گذاری رفع تحریم ها و ایجاد فضای امن و رقابتی در کشور می دانست، فرا رسیده باشد.

زمینه احیای همکاری های گذشته به ویژه در حوزه کشورهای اروپایی، گشایش بازارهای جدید به طور مشخص در بازار ۱۶۰ میلیونی فدراسیون روسیه و استفاده از فضای جدید منطقه که رقبای ایران از جمله ترکیه را در شرایط نامطلوب قرار داده موقعیت های جدیدی برای بخش خصوصی در کنار بازار عراق و افغانستان فراهم کرده است.

با این حال نگرانی مزمنی وجود دارد که آیا صادرکنندگان ایرانی با استفاده از تجارب تلخ گذشته می توانند در بازارهای بین المللی به صورت جمعی و هماهنگ عمل نمایند، در فقدان هلدینگ ها و تکروری های معمول بیم آن می رود که رقابت های منفی و نداشتن اطلاعات کافی از بازارها، فرصت های جدید را در تجارت خارجی ایران به تهدید بدل کند. این واقعیت دردناک که متأسفانه بخش خصوصی بزرگ و یکپارچه ای در ایران وجود ندارد تا مستقل و یا با طرف های خارجی قادر به اجرای پروژه های کلان در کشور باشد، نشانی از فرهنگ و ساختاری نارس در این حوزه دارد. در این صورت تغییر در شرایط باید با سرعت و غلبه تفکر منافع ملی بر منافع بنگاهی صورت گیرد.

هر چند در فقدان فرهنگ کار جمعی باید دولت های گذشته را نیز به دلیل سیاست های تمرکز گرایانه از یکسو و توسعه شبه دولتی ها از سوی دیگر مقصر قلمداد کرد، اما تجربه کشور های پیشرفته نشان می دهد که بخش خصوصی یک نقشه راه بیشتر برای موفقیت در رقابت های شدید بین المللی وجود ندارد و آن اتخاذ سیاست های مشترک و توسعه فرهنگ کار جمعی است.

شاید اکنون از بابت جبران گذشته، انتخابات پیش روی نمایندگان مجلس برای کارآفرینان فرصت طلایی دیگری باشد. بی تردید راهیابی نمایندگان کاردان، شجاع، مطلع از نیاز های اقتصادی کشور و هماهنگ با دولت ارتباط مستقیمی با اجرای مطلوب برنامه های اقتصادی دولت در دوره پسا تحریم دارد.

در صورت انتخاب تعدادی قابل توجه از اشخاص متخصص و دلسوز می توان بسیاری از مشکلات را با وضع قوانین جدید و یا حذف قوانین مزاحم گذشته در خانه ملت حل و فصل کرد. در این صورت تشکیل فراکسیون کارآفرینی در مجلس آینده برای فعالیتی هماهنگ تر و ارایه طرح های برون رفت از اقتصاد وابسته به نفت و دولت از ضرورت های اجتناب ناپذیر خواهد بود.

امروزه نگرانی بازگشت سیاست های مخرب دو دولت پیشین نه تنها برای سرمایه گذاران داخلی بلکه برای سرمایه گذاران خارجی مهم بوده و ریسک سرمایه گذاری را افزایش می دهد، در این صورت مشارکت فعال، انتخابی صحیح و تعاملی مستمر با برگزاریدگان از طریق تشکل های صنفی بویژه اتاق ها می تواند فرصتی بنیادی به بخش خصوصی دهد، فرصتی که این بخش نحیف باید برای تنومندسازی ساختاری به سرعت از آن بهره مند گردد.

گزارش «بیزینس مانیتور» از

وضعیت بانک‌های ایران در دوره پساتحریم

■ لغو تحریم‌ها علیه ایران، برای بخش بانکداری ایران منافع بسیاری به دنبال دارد به خصوص اینکه بانک‌های این کشور دوباره به سوئیفت بانکی دسترسی پیدا می‌کنند.

تحلیل سوات (SWOT) از بانکداری تجاری در ایران

گزارش بانکداری تجاری از سوی موسسه تحقیقاتی بی‌ام‌آی ریسرچ با پیش‌بینی پنج‌ساله همراه است.

روش «اس‌دبلیو‌آئی» که در فارسی با نام تحلیل سوات هم شناخته می‌شود، یکی از ابزارهای برنامه‌ریزی استراتژیک است که برای ارزیابی وضعیت داخلی و خارجی یک سازمان استفاده می‌شود. اس‌دبلیو‌آئی در انگلیسی از سرواژه‌های قوت (Strength)، ضعف (Weakness)، فرصت (Opportunity) و تهدید (Threat) است. از این روش علاوه بر برنامه‌ریزی راهبردی به‌طور کلی در تحلیل وضعیت سازمان‌ها استفاده می‌شود.

در واقع این تحلیل را باید ابزاری کارآمد برای شناسایی شرایط محیطی و توانایی درونی سازمان بدانیم، پایه و اساس این ابزار کارآمد در مدیریت استراتژیک و همین‌طور بازاریابی است. این تحلیل را علاوه بر SWOT در برخی متون به صورت TOWS نیز آورده‌اند.

نقاط قوت

- صنعت بانکداری ایران، ابعاد واقعی و بالقوه برای ایفای نقش اصلی جهت تحقق بخشیدن به مقیاس‌های اقتصادی را دارد.
- اکثر بانک‌های بزرگ‌تر، در مبادلات بین‌المللی تجربیات جدی دارند.
- بانک‌های دولتی ایران به‌طور کامل از سوی دولت حمایت می‌شوند.

نقاط ضعف

- تحریم‌های بین‌المللی همراه با قوانینی که تا همین اواخر بانک‌ها را ملزم می‌کرد تا تحت عنوان بانک‌های دولتی و تجاری فعالیت کنند، بدان معناست که بخش بانکداری در ایران همچنان توسعه نیافته و غیررقابتی است.
- از جنبه کلی، بانک‌های ایرانی موسسات مالی اسلامی هستند؛ با این حال، در بانک‌های ایرانی نرخ‌های کارمزد و سایر پارامترها لزوماً نه بر اساس نیازهای مالی، بلکه توسط دولت دیکته می‌شوند.
- سیاست‌های مالی دولت، با اصول توسعه بانکداری تجاری در مغایرت هستند. به‌طور مشخص، سیاست تامین مالی کسری بودجه، همراه با کاهش ارزش واقعی بدهی‌های ناشی از تورم، مانع استقراض و وام‌دهی می‌شود.

فرصت‌ها

- «حسن روحانی»، رئیس‌جمهور ایران، وعده داده تا در دوران ریاست‌جمهوری خود، بخش بانکی کشور را اصلاح کند بنابراین، انتظار می‌رود طی سال‌های آتی، تلاش‌های او برای آزادی صنعت بانکداری ایران به ثمر نشیند.
- دولت ایران طی سال‌های اخیر به تعدادی از بانک‌های خصوصی جدید مجوز اعطا کرده و این بانک‌های خصوصی با سرعتی به مراتب بیشتر از رقبای دولتی خود در حال رشد هستند.

تهدیدها

- نسبت وام‌های وصول‌نشده به میزان خطرناکی بالاست و نسبت به عدم توانایی پرداخت بدهی‌های بانک‌های دولتی، و همین‌طور در بلندمدت نسبت به بانک‌های تجاری نگرانی‌های جدی وجود دارد.
- نسبت بدهی‌ها از نظر استانداردهای بین‌المللی بسیار بالاست و ثبات بخش بانکداری ایران را تهدید می‌کند.

سیاسی

نقاط قوت

- از زمان سرنگونی نظام شاهنشاهی در ایران در سال ۱۹۷۹ میلادی، شاهد کاهش سطح فساد سیاسی در این کشور بوده‌ایم ضمن اینکه توزیع ثروت نیز تا حدودی بهبود یافته است.
- نیروهای نظامی شامل ارتش، بسیج و سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران به شدت به رهبری

جدول درصد نرخ رشد سالانه پیش‌بینی شده برای سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹

۱۶	۱۹	۱۵	نرخ رشد سالانه
۱۹	۲۰	۱۷	ترکیب نرخ رشد سالانه (CAGR)
۷	۶	۱۱	رده بندی

وفادار هستند که این مساله به حفظ ثبات اجتماعی کمک بسیاری کرده است.

■ لغو تحریم‌های غرب علیه ایران، رشد اقتصاد این کشور را به میزان قابل توجهی سرعت می‌بخشد.

نقاط ضعف

■ تصمیم‌گیری در نظام جمهوری اسلامی ایران به شدت دچار چنددستگی شده و به سختی می‌توان در مورد مسائل متعدد داخلی و خارجی به اجماع رسید.

فرصت‌ها

■ مجلس شورای اسلامی ایران، یک نهاد قانونگذاری و تصویب صرف نیست که این قدرت مجلس را می‌توان در طرح سوال از رئیس‌جمهور سابق در ماه مارس ۲۰۱۲ به عینه مشاهده کرد که این اقدام یک گام مثبت از سوی مجلس محسوب می‌شود.

■ پیروزی حسن روحانی در انتخابات خرداد ۹۲ (ژوئن ۲۰۱۳)، آغازگر تحولات عظیمی در روابط ایران و غرب بود.

■ ظرفیت بلندمدت ایران در بسیاری از بخش‌ها، با در نظر گرفتن جمعیت بالا و نیروی کاری تحصیل‌کرده آماده به کار، بسیار قابل توجه است.

تهدیدها

■ به‌رغم پیشرفت در مذاکرات هسته‌ای میان ایران و ۵+۱، اما همچنان احتمال اعمال تحریم‌های دوباره از سوی غرب و اتحادیه اروپا به طور کامل رفع نشده است.

■ نرخ بیکاری جوانان ایرانی همچنان بالاست. ■ تأثیر زیاد و قابل توجه سازمان‌های شبه‌دولتی در حوزه سیاست و اقتصاد، همچنان در راه اعمال اصلاحات جدی یک چالش بزرگ محسوب می‌شود.

اقتصادی

نقاط قوت

■ ایران، پس از عربستان سعودی، دومین ذخایر کشف‌شده نفت‌خام و پس از روسیه، دومین ذخایر بزرگ گاز جهان را در اختیار دارد. ■ فارغ از نفت و گاز، ایران از نظر دسترسی به سایر منابع طبیعی بسیار غنی بوده و بخش کشاورزی قدرتمندی دارد.

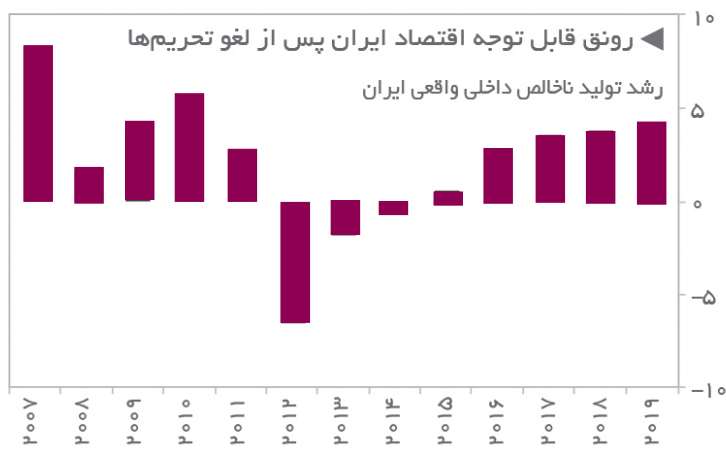
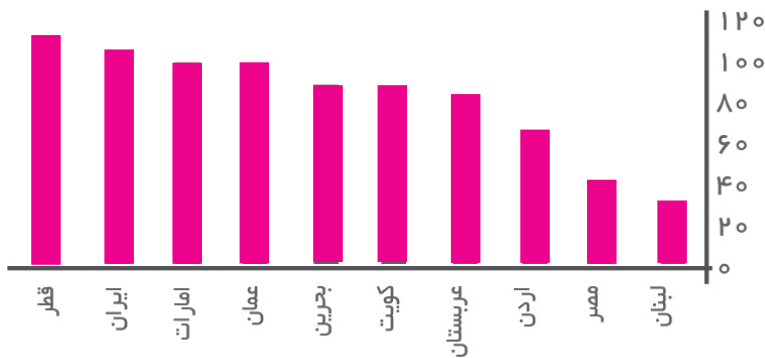
نقاط ضعف

■ مصرف داخلی سوخت‌های هیدروکربنی به سرعت در حال افزایش است. این مساله با افزایش عمر فناوری‌ها در بخش انرژی، بر ظرفیت صادرات نفت و گاز این کشور تأثیر منفی می‌گذارد.

■ تحریم‌های بین‌المللی، کمپانی‌های نفتی خارجی

بانک‌های ایران جزو بدهکارترین بانک‌های منطقه هستند

نسبت بدهی به دارایی خالص بانک‌های منطقه منا - ۲۰۱۴

را از آوردن دانش و تجهیزات فنی مورد نیاز ایران برای حفظ حجم تولید نفت و گاز ایران، دلسرد کرده است.

فرصت‌ها

■ بخش صنعت گاز ایران، به‌رغم پیشرفت‌های قابل توجه ماه‌های اخیر، همچنان توسعه نیافته است و ظرفیت بالایی برای افزایش این منبع درآمدی وجود دارد. ■ کمبود مسکن، فرصت را برای سرمایه‌گذاری در ساخت و ساز مسکن فراهم آورده است.

تهدیدها

■ کاهش قیمت نفت، تأثیر قابل توجهی بر اقتصاد ایران داشته است. گرچه یک صندوق تثبیت نفتی در ایران از اقتصاد در زمان‌های افت قیمت نفت، حفاظت می‌کند اما از ذخایر این صندوق به شکل فزاینده‌ای برای هزینه‌های دولتی استفاده شده و موجودی آن به شدت کاهش داشته است. ■ در صورت به سرانجام نرسیدن مذاکرات هسته‌ای ایران، فرار سرمایه از کشور سرعت خواهد گرفت.

ریسک‌های عملیاتی

نقاط قوت

■ ایران، شمار زیادی فارغ‌التحصیل با مهارت در رشته‌های فنی نظیر مهندسی ساختمان و علوم دارد. ■ شبکه حمل و نقل این کشور ارتباطات فرامرزی و بین‌المللی خوبی ارائه می‌کند و در حال حاضر توانایی پاسخگویی به نیازهای زنجیره تامین کشور را دارد. ■ بخش بانکی ایران نسبتاً توسعه یافته است و امکان توسعه سرمایه‌گذاری مالی و اعطای اعتبارات به شهروندان را فراهم می‌کند.

■ نهادهای اطلاعاتی قدرتمند در ایران و همین‌طور توان قابل توجه ضدتروریستی این کشور، از وقوع حملات تروریستی در بسیاری از نقاط کشور جلوگیری کرده است.

نقاط ضعف

■ هزینه‌های استخدام در ایران به دلیل اینکه قانون کار در این کشور حقوق و مزایای بسیاری را در اختیار کارگران قرار داده، بسیار بالاست.
■ هزینه‌های حمل و نقل داخلی و همین‌طور خطر تصادفات جاده‌ای، زنجیره‌های تامین را به خطر می‌اندازد که این هزینه‌ها به دلیل وابستگی زیاد ایران به حمل و نقل جاده‌ای، در حال افزایش است.

■ فساد مالی زیاد هزینه‌های عملیاتی محاسبه‌نشده‌ای را بر فعالیت‌های کسب و کار تحمیل می‌کند.

■ رشد گروه تروریستی داعش در عراق خطر قابل توجهی را برای امنیت ایران که در همسایگی این کشور قرار دارد، ایجاد کرده است.

فرصت‌ها

■ نرخ سواد نیروهای کاری ایران به شدت در حال افزایش است و رفته‌رفته شاهد نتایج سرمایه‌گذاری در تحصیلات ابتدایی در این کشور هستیم.

■ توسعه شبکه ارتباطی راه‌های جاده‌ای و ریلی ایران با کشورهای همسایه نشان‌دهنده ظرفیت بالای ایران برای تبدیل شدن به یک نقطه ترانزیتی مهم برای مبادلات تجاری شرق و غرب است.

■ لغو تحریم‌های غرب سبب افزایش بیشتر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران می‌شود.

■ ایران ظرفیت قابل توجهی برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر از طریق خاک این کشور به اروپا دارد.

تهديدها

■ تعداد نیروی کاری ورزیده و با مهارت به دلیل افزایش فرار مغزها در ایران به شدت کاهش یافته است.

■ خطر کمبود آب آشامیدنی و برق، به دلیل رشد کشاورزی وابسته به آب و برق، معادن و صنایع تولیدی، به شدت تشدید شده است.

■ قوانین سست حمایتی از حقوق معنوی و مالکیت مخترعان، سبب افزایش سرقت‌آیده‌ها، کلاهبرداری یا نقض قوانین شده که این مسائل منجر به ضرر و زیان مالی فراوانی شده است.

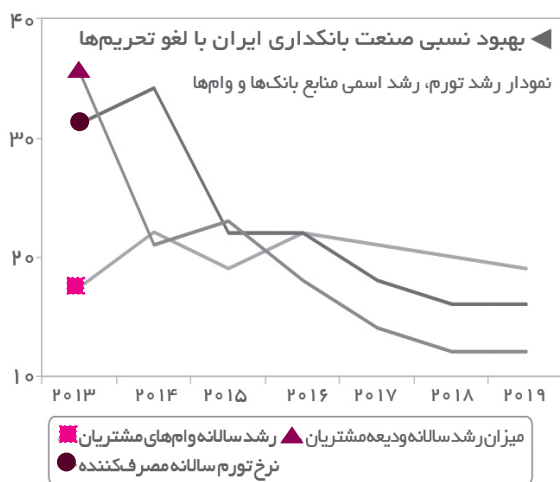
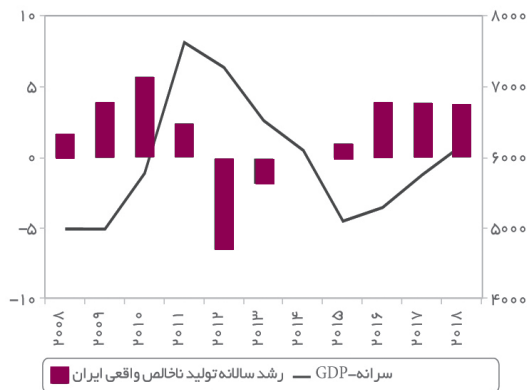
■ حتی در صورت لغو تحریم‌ها علیه ایران، شرایط دشوار فعالیت‌های کسب و کار در این کشور همراه با مالیات‌های سنگین و فساد مالی، سرمایه‌گذاران را فراری می‌دهد.

پیش‌بینی صنعت بانکداری ایران

– لغو تحریم‌ها و کاهش فشار روی بانک‌های

رونق قابل توجه اقتصاد ایران پس از حصول توافق هسته‌ای

تولید ناخالص داخلی ایران

ایران

دیدگاه BMI: بخش بانکداری ایران، از لغو تحریم‌ها که از ابتدای سال ۲۰۱۶ میلادی عملیاتی می‌شود، سود خواهد برد اما بانک‌های این کشور طی ماه‌های آتی در شرایط بحرانی باقی خواهند ماند. رشد وام‌ها همسو با بهبود شرایط اقتصادی، سرعت می‌گیرد اما افت ارزش ریال و افزایش تورم بر رشد اعتبارات ایران تأثیر منفی خواهد گذاشت.

انتظار می‌رود بخش بانکی ایران از لغو تحریم‌ها که به احتمال زیاد از اوایل سال ۲۰۱۶ میلادی عملیاتی می‌شود، منتفع شود. این اتفاق سبب رونق وام‌ها و اعطای اعتبارات می‌شود. با این حال، از آنجا که ماه‌ها طول می‌کشد تا تحریم‌های بخش بانکی اثرات منفی گذشته خود را فراموش کند، در نتیجه در کوتاه‌مدت این تأثیرات ناچیز خواهد بود. به هر ترتیب، برچیده شدن تحریم‌ها، بخش بانکی ایران را تثبیت خواهد کرد اما رونق ناگهانی در اعطای وام و اعتبارات یا رشد منابع بانکی همچنان راهی طولانی در پیش دارد.

فایده اصلی لغو تحریم‌ها برای بخش بانکی ایران، اعاده دوباره حق دسترسی ایران به «جامعه جهانی ارتباطات مالی بین بانکی» یا «سوئیفت» خواهد بود. بسته شدن این سیستم به روی ایران که شبکه‌ای را برای تراکنش‌های بانکی میان بخش وسیعی از بانک‌های جهان فراهم می‌آورد، اقتصاد این کشور را منزوی کرده و ارتباط بخش بانکی را به‌طور مجازی از نظام‌های مالی جهان قطع کرده است. بنابراین، بانک‌های ایرانی توانایی انجام تراکنش‌های بین‌المللی یا افزایش دامنه حضور خارجی خود را ندارند. اگرچه زمان دقیق اتصال دوباره بانک‌های ایرانی به شبکه جهانی غیردلاری سوئیفت مشخص نیست اما انتظار می‌رود این اتفاق از سه‌ماهه دوم سال ۲۰۱۶ میلادی عملی شود اما انجام تراکنش‌های دلاری اندکی بعدتر یعنی به احتمال فراوان، از ابتدای سال ۲۰۱۷ میلادی، محقق خواهد شد. نکته حائز اهمیت این است که به دنبال لغو تحریم‌ها در بخش بانکداری ایران، موانع برای بخش برای مدتی به قوت خود باقی خواهد بود. مشکلات لجستیکی در اعطای مجوز برای تراکنش‌های بانکی از ایران، ماه‌ها به قوت خود باقی خواهد بود؛ همچنین، نباید از پیچیدگی برخی مشکلات اجرای مفاد توافق، به‌خصوص

برای فعالیت کمپانی‌های اروپایی و آمریکایی با زمان‌بندی متفاوت لغو تحریم‌ها غافل شد.

به دنبال لغو تحریم‌ها، پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی ایران از نرخ برآوردشده انقباض ۵٪ در سال ۲۰۱۴ به رشد ۶٪ و ۹٪ در سال ۲۰۱۵ به ترتیب در سال مالی ۲۰۱۵ میلادی (از ۲۱ مارس ۲۰۱۵ تا ۲۰ مارس ۲۰۱۶) و سال مالی ۲۰۱۶ میلادی برسد که این مساله چشم‌انداز بخش بانکی این کشور را بهبود خواهد داد. فشار تورمی در ایران نیز به آرامی تعدیل خواهد شد؛ پیش‌بینی می‌شود شاخص تورم قیمت مصرف‌کننده (CPI) از ۲۲ درصد در سال مالی ۲۰۱۴ به ۱۵ درصد در سال مالی ۲۰۱۶ کاهش یابد. اثرات پایه‌ای و فشار قیمت‌ها در ایران، طی ماه‌های پیش‌رو بر رشد منابع تأثیر می‌گذارد. رشد منابع مالی در سال ۲۰۱۴ میلادی به‌طور میانگین، ۱٪ درصد برآورد می‌شود که این رقم نسبت به نرخ ۶٪ در سال ۲۰۱۳، کاهش قابل توجهی را نشان می‌دهد. موسسه BMI رشد منابع مالی در شرایط واقعی را برای سال مالی ۲۰۱۵ میلادی سه درصد و برای سال مالی ۲۰۱۶ میلادی، پنج درصد پیش‌بینی کرده است.

رشد اعطای وام و اعتبارات پس از لغو تحریم‌ها

رشد اعطای وام‌ها نیز روند مشابهی را با رشد منابع مالی و اعتبارات نشان می‌دهد و رشد آن در ماه‌های آتی و با لغو تحریم‌ها تا حدودی تقویت شده است. پیش‌بینی می‌شود با شدت گرفتن روند بزرگ‌تر شدن ابعاد اقتصاد ایران، وام‌های واقعی در سال مالی ۲۰۱۶ میلادی ۲/۴ درصد رشد کند با این حال، معضل وام‌ها و مطالبات معوق (NPLs) همچنان به قوت خود باقی

است. نسبت وام‌های معوق برای بانک‌های تجاری ایران در حال حاضر ۶/۱۵ درصد است که این مساله از پرداخت وام‌های دستوری دولت به مشاغل ورشکسته و کاهش ارزش ریال در سال ۲۰۱۴ میلادی ناشی شده و انتظار می‌رود این روند همچنان ادامه داشته باشد. با این حال، اقداماتی نظیر الزام بانک‌ها به اعطای وام، در طول فعالیت دولت روحانی کاهش یافته و انتظار می‌رود بانک‌ها با بهبود نسبی شرایط اقتصادی، محتاطانه‌تر عمل کنند.

تزیق سرمایه و نقدینگی از سوی بانک مرکزی ایران منجر به کاهش ریسک‌های بخش بانکداری ایران خواهد شد. با لغو تحریم‌ها، دسترسی ایران به حدود ۳۰ تا ۵۰ میلیارد دلار از دارایی‌های بلوکه‌شده، مجدداً محقق خواهد شد. در حالی که این رقم برای پشتیبانی از رشد اقتصاد به شدت متکی به فروش نفت ایران و همین‌طور تقاضاهای رقابتی سایر بخش‌ها کافی نیست، اما از برخی جنبه‌ها و به‌خصوص با در نظر گرفتن اینکه بخش بانکی ایران تا چه اندازه بدهکار است، به سمت تقویت توان محرک بانک مرکزی پیش می‌رود.

میزان سوددهی بانک‌ها همچنان پایین خواهد ماند

با در نظر گرفتن ریسک‌های سیستماتیک در بخش بانکی ایران، میزان سودآوری بانک‌های تجاری این کشور در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ ناچیز خواهد بود. وام‌های معوق بانکی، بانک‌های ایران را ناچار خواهد کرد تا پول زیادی را به‌عنوان سپر بلائی بدهی‌های معوق وام‌گیرندگان کنار بگذارند؛ همچنین تسلط بانک‌های دولتی در نظام مالی این کشور، عرصه را برای دگرگونی و تنوع منابع درآمدی تنگ خواهد کرد. همچنین، باور بر این است، به دلیل دست‌نیافتنی بودن حل کامل مساله هسته‌ای ایران، احتمالاً بخشی از تحریم‌های بین‌المللی در بخش بانکداری این کشور طی سال‌های آتی همچنان باقی بماند و بانک‌ها قادر نباشند در بازارهای جهانی اوراق قرضه، کسب سرمایه کرده یا حضور خارجی خود را گسترش دهند.

اصلاحات نظام بانکی برای کسب دوباره انرژی

حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران وعده داده تا در اقتصاد ایران دست به یکسری اصلاحات اساسی بزند که این اصلاحات شامل آزادسازی اقتصادی، اعمال کنترل‌های جدی‌تر در چاپ اسکناس و افزایش استقلال بانک مرکزی از دخالت‌های دولتی می‌شود. باور اصلی این است که مقامات ایران به دنبال اعمال اصلاحات در بخش بانکی و همین‌طور قطع دخالت‌های دولت در تصمیمات بانک‌های خصوصی و به حداقل رساندن ریسک‌های سیستماتیک در این بخش هستند. در گذشته، بانک‌های ایران، فارغ از سودآور بودن یا نبودن، به اعطای وام به برخی بخش‌ها تشویق می‌شدند. به‌عنوان مثال، بنا بر اعلام «ولی‌الله سیف»، رئیس بانک مرکزی ایران، طی چهار سال گذشته، حدود ۴۰ درصد از حجم نقدینگی صنعت بانکی ایران با اعمال فشار، صرف پروژه‌های ساخت و ساز عظیم شده است. این مساله، ریسک‌های سیستماتیک در بخش بانکی ایران را افزایش داده که قطعاً این موضوع یکی از موارد مهم در اصلاحاتی محسوب می‌شود که حسن روحانی هدف گرفته است.

جدول شاخص های بانک های تجاری ایران در سال های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹

سال	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
دارایی کلی به میلیارد ریال	۸۱۱۳۸۰۸	۹۴۹۳۰۴۱	۱۳۳۱۹۶۱۹	۱۵۹۸۳۵۴۲	۱۹۳۴۰۰۸۶	۲۲۴۳۴۵۰۰	۲۵۵۷۵۳۳۰	۲۹۴۱۱۶۳۰
دارایی کلی به میلیارد دلار	۶۶۱	۳۸۵/۱	۴۹۲	۴۸۴/۳	۵۲۲/۷	۵۷۵/۲	۶۲۳/۸	۶۸۴
وام های مشتریان به میلیارد ریال	۳۵۴۹۵۱۶	۴۱۶۷۶۸۲	۵۰۸۷۳۲۲	۶۰۵۳۹۱۴	۷۳۸۵۷۷۵	۸۹۳۶۷۸۷	۱۰۷۲۴۱۴۵	۱۲۷۶۱۷۳۲
وام های مشتریان به میلیارد دلار	۲۸۹/۲	۱۶۹/۱	۱۸۷/۹	۱۸۳/۵	۱۹۹/۶	۲۲۹/۱	۲۶۱/۶	۲۹۶/۸
سپرده مشتریان به میلیارد ریال	۳۳۶۵۸۸۱	۴۴۱۶۲۷۶	۵۹۲۶۹۳۸	۷۲۳۰۸۶۵	۸۸۲۱۶۵۵	۱۰۴۰۹۵۵۳	۱۲۰۷۵۰۸۱	۱۴۰۰۷۰۹۹۴
سپرده مشتریان به میلیارد دلار	۲۷۴/۲	۱۷۹/۱	۲۱۸/۹	۲۱۹/۱	۲۳۸/۴	۲۶۶/۹	۲۹۴/۵	۳۲۵/۷

مشروح مفاد لغو تحریم ها از نظر ایالات متحده آمریکا

مترجم: مهندس زهرا پزشکی
منبع: Baker & McKenzie's International Trade Group
نویسندگان: Anderson, Kathryn J., Schoorl, Joseph A.,
McMillan, Bart M., Coward, Nicholas F

۲) افراد و اشخاص خاص از فهرست معرفی و مسدود شده ی اداره ی خزانه داری ایالات متحده، فهرست فراریان تحریم ها حذف شده اند و فهرست قانونی مسدود نشده ها نیز ارائه گردیده است. در نتیجه ی این اقدام، افراد غیر آمریکایی دیگر مشمول تحریم های ثانوی به منظور انجام معاملات با افراد و اشخاص ایرانی و یا مرتبط با ایران، از جمله بانک مرکزی ایران و دیگر مؤسسات مالی ایران نمی باشند. یعنی برخی اشخاص ایرانی و مرتبط با ایران در فهرست مسدود شده ی تعیین گردیده باقی خواهند ماند و تحریم های ثانوی برای معاملات افراد غیر آمریکایی با چنین افرادی ادامه خواهند داشت. علاوه بر این، اداره ی خزانه داری ایالات متحده فهرست مسدود شده های تازه را طبق تبصره ی اجرایی ۱۳۵۹۹، برای شناسایی برخی مسدود شده های

سابق منتشر نموده است. هر گونه معامله با این فهرست ممنوع می باشد.
۳) صدور مجوز عمومی برای نهادهای غیر آمریکایی تحت مالکیت یا کنترل افراد ایالات متحده (متعلق به نهادهای خارجی تحت کنترل) به منظور فعالیت های ویژه با ایران. این مجوز عمومی برای شرکتها و نهادهای آمریکایی متعلق به نهادهای خارجی تحت کنترل به منظور فعالیت های خاص برای معاملات مربوطه با ایران از جمله ایجاد و یا تغییر سیاست های شرکت ها و روش ها و سیستم های پشتیبانی کسب و کار به صورت «خودکار» و یا «در سطح یکپارچه ی جهانی» نیز صادق می باشد. نکته ی مهم این است که این مجوز عمومی تحریم های ایالات متحده را به طور کامل برای نهادهای خارجی خصوصی یا تحت کنترل بر نمی دارد. این نهادها از معاملات با شرکتهای قرار گرفته در لیست مسدود شده ها، فراریان و هر ارگان نظامی، شبه نظامی، اطلاعاتی و یا نهاد اجرایی قانونی دولت ایران و یا هر عامل و یا وابسته به آن محدود باقی می مانند. علاوه بر این، نهادهای خارجی خصوصی و تحت کنترل نمی توانند به صادرات مستقیم یا غیر مستقیم و یا صادرات مجدد کالاها، فن آوری و یا خدمات ایالات متحده از جمله انتقال وجوه از و یا به سیستم مالی ایالات متحده (به عنوان مثال، اکثر نقل و انتقالات دلاری) بپردازند. نیز نهادهای خارجی تحت کنترل و یا خصوصی مطیع قوانین مدیریت صادرات و دیگر دستورات اجرایی هدف قرار داده شده ی ایران (مثلا، سفارشات مربوط به گسترش سلاح های هسته ای ایران از جمله سلاح های کشتار جمعی و موشک های بالستیک، حمایت از تروریسم بین المللی و نقض حقوق بشر) می باشند.

۴) بیانیه ی خط مشی صدور مجوز (SLP)، صادرات، صادرات مجدد، فروش، اجاره و یا نقل و انتقال هواپیمای مسافربری و قطعات و خدمات مرتبط را به ایران برای استفاده ی منحصر مدنی، هوانوردی تجاری مجاز می شمرد. SLP یک سیاستگزاری مطلوب به منظور صدور مجوز می باشد که از طریق آن افراد ایالات متحده و افراد غیر آمریکایی در ارتباط با حوزه ی قضایی ایالات متحده (به عنوان مثال، کالاهای مشمول)، ممکن است از وزارت خزانه داری مجوز خاص شرکت در این معاملات و ارائه ی خدمات مرتبط را درخواست نمایند. معاملات مجاز ممکن است فهرست مسدود شده را در برنگیرند. علاوه بر این، در برخی موارد برای صادرات و صادرات

تحت برنامه ی جامع مشترکی که در روز شنبه ۱۶ ژانویه ی ۲۰۱۶ اجرا گردید، دولت ایالات متحده برداشتن تحریم های ویژه علیه ایران را پس از تأیید آژانس بین المللی انرژی اتمی لغو کرد. لغو این تحریم ها نه تنها روی احزاب این کشور از جمله شهروندان یا افراد مقیم دائم و یا مشغول به کار این کشور تأثیر می گذارد، بلکه روی نهادهای تحت قوانین ایالات متحده از جمله شعب خارجی، سازمان ها و افراد ساکن ایالات متحده نیز تأثیر می گذارد.

در ادامه خلاصه ای از کاهش تحریم هایی که دولت آمریکا آنها را برای ایران برشمرده است را آورده ایم. در واقع شرکت ها باید پیش از هر گونه فعالیت های جدید با ایران به دقت محدودیت ها و موانع معاملات مربوط به ایران برای اجرا را مدنظر قرار دهند.

۱) تحریم های ثانوی ویژه ی هسته ای (مثلا، تحریم هایی که به طور کلی افراد غیر آمریکایی را برای معاملات مشخص با ایران در خارج از حوزه ی قضایی آمریکا هدف قرار می دهند و اشخاص آمریکایی را در بر نمی گیرند) برداشته شده اند. خصوصا، ایالات متحده تحریم های ثانوی بخش های مالی و بانکی ایران؛ ارائه ی بیمه ی خاص، بیمه ی اتکایی و خدمات بیمه ای؛ بخش های انرژی و پتروشیمی ایران؛ بخش های حمل و نقل و کشتی سازی و گمرکات بندر ایران؛ تجارت طلا و سایر فلزات گرانبها با ایران؛ تجارت فلزات گرافیت، مواد خام و یا نیمه آماده (از جمله آلومینیوم و فولاد)، زغال سنگ و نرم افزارهای خاص (به استثنای برنامه های نظامی و موشک های بالستیک) با ایران؛ و بخش خودروی ایران را برداشته است.

سمت و سوی سرمایه گذاری

خارجی پس از تحریم

مهدی نصرتی

مشاور سرمایه گذاری خارجی و مدرس دانشگاه

شاهد تاسیس مراکز تحقیق و توسعه شرکت های های تک در ایران باشند. اما باید پذیرفت که برای تحقق این مورد دوم، پیش نیازهایی لازم است. حضور فلان ساندویچ معروف در کشور، خود، سیگنال و علامتی است به فعالان اقتصادی بین المللی که احتمالاً ایران محیط امنی برای فعالیت اقتصادی است و حداقل الزامات فضای سرمایه گذاری را داراست.

جای خالی دفاتر خارج از کشور برای جذب سرمایه گذاری خارجی

باحل و فصل تحریم ها، سرمایه گذاری خارجی به عنوان یکی از موضوعات و راهبردهای مهم می تواند در بهبود رشد اقتصادی کشور نقش ویژه ای را ایفا کند. موفقیت در جذب سرمایه گذاری خارجی نیازمند ابزارها و الزاماتی است که دفاتر بین المللی تشویق سرمایه گذاری یکی از این ابزارها به شمار می رود.

موضوع تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی در هر کشور برعهده آژانس تشویق و حمایت از سرمایه گذاری (IPA) آن کشور قرار دارد. در ایران سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران (زیرمجموعه وزارت اقتصاد) عهده دار این مسوولیت است. این آژانس ها برای ایفای نقش خود دارای ابزارها و امکاناتی هستند که یکی از آنها، دفاتر خارج از کشور است. همه آژانس های تشویق سرمایه گذاری موفق در دنیا دارای دفاتر بین المللی در کشورهای هدف هستند.

منظور از کشورهای هدف، کشورهایی هستند که پتانسیل بالایی برای جذب سرمایه گذاری خارجی از آنها متصور است. ارتباط با سرمایه گذاران بالقوه خارجی و مذاکرات رودررو با آنها برای تشویق و جذب آنان، ارائه اطلاعات و تسهیلات لازم به سرمایه گذاران بالقوه در کشور هدف، برگزاری نشست ها و درس گروه های تخصصی برای ارائه توانمندی ها، پتانسیل ها و فرصت های سرمایه گذاری در خارج از کشور

رونمایی از برنامه ششم توسعه و الزامات احکام کلی آن سوال را پیش روی کارشناسان و صاحب نظران کشور قرار داده که رسیدن به رشد هشت درصدی عنوان شده در این برنامه که مورد تایید مقام معظم رهبری نیز قرار گرفته، چگونه محقق خواهد شد؟

آنچه این روزها از کلام سیاستگذاران و سیاستمداران کشور به گوش می رسد، تلاش ایشان برای جذب سرمایه گذاری خارجی در حوزه های مختلف است که در این میان صنعت نفت و گاز، خودرو و فولاد کشور با اقبال زیادی از سوی سرمایه گذاران خارجی مواجه شده و خود دولت نیز برای آنکه بتواند این سرمایه گذاران را جذب اقتصاد ایران کند، اقداماتی از جمله رونمایی از قراردادهای جدید نفتی را انجام داده است که مورد توجه برخی از سرمایه گذاران این حوزه قرار گرفته است.

تردید نیست که بخش عمده ای از هیات های اقتصادی که به ایران سفر می کنند، با هدف فعالیت های تجاری وارد کشور می شوند. از نظر برخی سیاستگذاران ممکن است این وضعیت، مطلوب نباشد و تولید و اشتغالزایی ارجحیت داشته باشد. اما باید به این واقعیت دقت کرد که سرمایه گذاری یک فعالیت اقتصادی است که در آن روابط بلندمدت حاکم است و ارتباط زیادی نیز با وضعیت فضای داخلی کشور میزبان پیدامی کند

ورود برندهای خارجی در حوزه خدمات نیز می تواند مقدمه ای برای سرمایه گذاری صنعتی باشد. قاعدتاً سیاستگذاران اقتصادی کشور ترجیح می دهند به جای شعبه های فست فودهای جهانی، شاهد تاسیس مراکز تحقیق و توسعه شرکت های های تک در ایران باشند. اما باید پذیرفت که برای تحقق این مورد دوم، پیش نیازهایی لازم است

با گسترش مرادوات های اقتصادی از کشورهای صنعتی، موضوع سرمایه گذاری خارجی هم برای طرف های خارجی و هم برای صاحبان کسب و کار در داخل کشور اهمیت بیشتری پیدا کرده است که امید می رود در آینده نزدیک منجر به جذب سرمایه گذاری و افزایش تولید و اشتغال شود. تجربیات اینجانب در مواجهه با هیات های متعدد سرمایه گذاری خارجی از یک سو و سیاستگذاران و صاحبان کسب و کار داخلی از سوی دیگر، نشان می دهد بعضاً برداشت های ناصحیحی از موضوعات مرتبط با سرمایه گذاری خارجی در ایران وجود دارد.

اولاً، هیات های تجاری می توانند مقدمه ای برای هیات های سرمایه گذاری باشند. تردید نیست که بخش عمده ای از هیات های اقتصادی که به ایران سفر می کنند، با هدف فعالیت های تجاری وارد کشور می شوند. از نظر برخی سیاستگذاران ممکن است این وضعیت، مطلوب نباشد و تولید و اشتغالزایی ارجحیت داشته باشد. اما باید به این واقعیت دقت کرد که سرمایه گذاری یک فعالیت اقتصادی است که در آن روابط بلندمدت حاکم است و ارتباط زیادی نیز با وضعیت فضای داخلی کشور میزبان پیدامی کند. طبیعتاً سرمایه گذاری خارجی در مقایسه با تجارت، متضمن ریسک های بالاتری است. از این رو مرادوات تجاری با یک کشور را می توان به نوعی سرآغاز فعالیت های اقتصادی و دروازه جذب سرمایه گذاری خارجی تلقی کرد. گسترش مبادلات تجاری خصوصاً با کشورهای صنعتی، به تدریج و با جلب اعتماد شرکت های معتبر این کشورها، می تواند منجر به افزایش جذب سرمایه گذاری خارجی نیز شود.

ثانیاً، ورود برندهای خارجی در حوزه خدمات نیز می تواند مقدمه ای برای سرمایه گذاری صنعتی باشد. قاعدتاً سیاستگذاران اقتصادی کشور ترجیح می دهند به جای شعبه های فست فودهای جهانی،

و هیچ وظیفه‌ای برای اقدام و پیگیری امور محوله از سوی سازمان متولی سرمایه‌گذاری و انجام بازاریابی بین‌المللی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی احساس نکنند.

عدم ارزیابی عملکرد:

عملکرد رایزنان اقتصادی در زمینه سرمایه‌گذاری خارجی مورد ارزیابی فنی و دقیق قرار نمی‌گیرد و نظرات سازمان متولی سرمایه‌گذاری در این خصوص اخذ نمی‌شود. لذا با توجه به ضعف‌های اساسی در این زمینه، ابزار موجود برای انجام بازاریابی سرمایه‌گذاری خارجی نامناسب و غیرقابل اتکا است.

با توجه به محدودیت منابع، بدیهی است که دفاتر خارج از کشور باید در کشورهایی تاسیس شوند که دارای بیشترین ضرورت باشند. یعنی کشورهایی که اولاً به اصطلاح سرمایه‌فرست باشند، ثانیاً به لحاظ پتانسیل و سطح روابط، امکان جذب سرمایه از آنها وجود داشته باشد. ثالثاً به لحاظ نوع سرمایه‌گذاری متناسب با سیاست‌ها و هدفگذاری‌های کلان اقتصادی کشور باشد.

هر چند موضوع تاسیس دفاتر خارج از کشور، سال‌هاست که مطرح است اما عملاً تاکنون به نتیجه‌ای نرسیده است. نحوه استقرار، عملکرد و نوع رابطه این دفاتر با سازمان متولی در کشورهای مختلف، متفاوت است و هر کشور رویه‌های گوناگونی برای خود دارد. یک فرصت مناسب برای کشورمان، می‌تواند استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های ایرانیان مقیم خارج از کشور باشد که البته نیازمند تعریف نحوه همکاری، فرآیند انتخاب داوطلبان و ارائه آموزش‌های لازم و بسیاری الزامات دیگر است. اما آنچه مسلم است این است که تشویق، جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی دارای ابزارها و الزاماتی است. دفاتر خارج از کشور یکی از این ابزارهای متداول است و راه‌اندازی و تاسیس آنها در کشورهای هدف باید هر چه زودتر در دستور کار قرار گیرد.

هدف، انجام تحقیقات و بررسی‌های میدانی پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های موجود در کشورهای هدف و ایجاد بسترهای لازم برای استفاده از این ظرفیت‌ها، ایجاد کانال ارتباطی نزدیک فی‌مابین سرمایه‌گذاران بالقوه خارجی و سرمایه‌گذاران داخلی و ایجاد زمینه‌های همکاری مشترک بین آنها، برقراری ارتباط بین نهادهای ذی‌ربط سرمایه‌گذاری کشور با نهادهای متناظر کشورهای دیگر و ایجاد و تقویت زمینه‌های همکاری مشترک اقتصادی دو کشور و شناسایی بازارهای هدف برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تعامل نزدیک با این بازارها مهم‌ترین وظایف این دفاتر را شکل می‌دهد.

دفاتر جذب و تشویق سرمایه‌گذاری در دنیا معمولاً دارای فعالیتی مستقل از سفارتخانه‌ها (که بعد سیاسی در آنها غالب است) و دفاتر تجاری و بازرگانی (که بعد تجاری در آنها غالب است) هستند. به دلایل زیر در همه‌جای دنیا علاوه بر رایزنان اقتصادی سفارتخانه‌ها، آژانس‌های تشویق سرمایه‌گذاری نیز دارای نمایندگی هستند.

غالب بودن نگرش سیاسی و دیپلماتیک در سفارتخانه‌ها:

رایزنان اقتصادی سفارتخانه‌ها به‌طور معمول با نگرش سیاسی و دیپلماتیک انتخاب می‌شوند و پایبند کامل پروتکل‌های دیپلماتیک و سیاسی هستند و تمایل ندارند جهت انجام بازاریابی بین‌المللی و مذاکره با شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی بالقوه خارج از محیط سفارتخانه که محیطی دیپلماتیک و سیاسی بوده و معمولاً «سرمایه‌گذاران و شرکت‌های معتبر و بزرگ» علاقه‌ای به حضور در این فضاها ندارند» اقدامی انجام دهند.

عدم ارتباط سیستماتیک سفارتخانه‌ها با متولی سرمایه‌گذاری:

عدم ارتباط سیستمی و مناسب رایزنان با متولی سرمایه‌گذاری خارجی کشور موجب می‌شود این رایزنان در خصوص اقدامات و عملکرد خود صرفاً به وزارت امور خارجه پاسخگو بوده

ادامه از صفحه ۷

ایران پس از تحریم‌ها ۲۰۱۶

مجدد با فهرست اشخاص رد شده در وزارت بازرگانی، مجوز جداگانه از وزارت بازرگانی نیاز خواهد بود.

۵) قانون‌نهایی اصلاح مجوز عمومی مؤسسه‌ی مطالعات و تحقیقات بازرگانی (ITSR) برای اجازه‌ی واردات فرش ایرانی و مواد غذایی، از جمله بسته و خاویار به ایالات متحده تأیید شده است. این مجوز به برخی معاملات و یا ارتباطات با اشخاص آمریکایی در محصولات شامل اعتبارنامه‌های پرداخت اقلام، مربوط می‌شود. این مجوز در تاریخ ۲۱ ژانویه ۲۰۱۵ در دفتر ثبت فدرال منتشر گردیده است.

نکته‌ی مهم اینجاست که به استثنای مجوزهای دقیق شرح داده شده در موارد ۳، ۴ و ۵ فوق، هیچ یک از کاهش تحریم‌های ارائه شده، تحریم‌های جامع بر علیه ایران را تحت تأثیر قرار نمی‌دهند. در این راستا، اشخاص آمریکایی از جمله شرکت‌های ایالات متحده ی تحت ITSR و تحریم‌های دیگر همچنان به‌طور گسترده از انجام معاملات و یا ارتباطات با ایران و دولت ایران منع می‌گردند، مگر اینکه چنین فعالیت‌هایی معاف از مقررات باشند و یا توسط وزارت خزانه‌داری برداشته شده باشند. علاوه بر ممنوعیت ادامه‌ی معاملات فردی ایالات متحده با ایران، چندی از تحریم‌های کلیدی آمریکا و محدودیت‌های دیگر که همچنان به افراد غیر آمریکایی اعمال می‌شوند نیز باقی مانده‌اند. این محدودیت‌ها شامل کالاهای مشمول و کنترل ITSR بر صادرات خاص و صادرات مجدد به ایران و تحریم‌های خاص مربوط به معامله با فهرست مسدود شده‌ها می‌باشند. این نکته نیز شایان ذکر است که افراد غیر ایالات متحده هنوز هم ممکن است با خطراتی برای انجام معاملات با ایران که باعث می‌شود قوانین اجرایی این کشور نقض گردند روبرو می‌باشند، مثلاً اگر فردی غیر آمریکایی درگیر پرداخت به دلار ایالات متحده شود با نظام مالی ایالات متحده مواجه می‌گردد.

در عین حال در تاریخ ۱۷ ژانویه ۲۰۱۶ وزارت خزانه‌داری آمریکا اعلام کرد که انجام هر گونه معامله‌ی مستقیم یا غیر مستقیم با ۱۱ نهاد و افرادی که در لیست مسدود شده‌ها قرار دارند به‌طور کلی ممنوع می‌باشد.

وضعیت رکود و بازار کار در پساتحریم

غلامرضا کتیاورز حداد
دانشیار دانشگاه صنعتی شریف

چندانی در خلق آن ندارند و اگر سهم نفت را از تولید ناخالص داخلی کنار بگذاریم مقدار تولید متوسط کمتر از این مبلغ می‌شود. می‌توانیم ارقام به دست آمده در بالا را با اقتصاد کشور همسایه غربی مان، یعنی ترکیه مقایسه کنیم.

در این کشور مسلمان تعداد ۲۷,۷۷۷,۰۰۰ نفر عرضه‌کننده نیروی کار وجود دارد که با نرخ بیکاری پنج درصد آن، جمعیت شاغل اقتصاد ترکیه ۲۶,۳۹۰,۰۰۰ نفر می‌شود. در سال ۲۰۱۴ تولید خالص داخلی آن به قیمت ثابت سال ۲۰۰۵ بالغ بر ۱/۶۷۳ میلیارد دلار گزارش شده است. از این رو متوسط تولید به دست آمده از هر کارگر ۲۵,۵۰۷ دلار می‌شود. یعنی هر کارگر ترکیه‌ای حدود دو برابر یک کارگر در اقتصاد ایران بهره‌وری دارد.

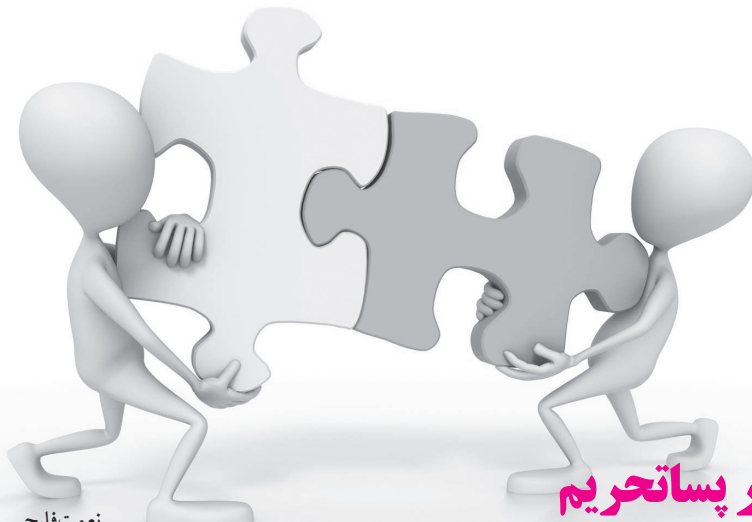
در ترکیه تعداد ۲۷,۷۷۷,۰۰۰ نفر عرضه‌کننده نیروی کار وجود دارد که با نرخ بیکاری پنج درصد آن، جمعیت شاغل اقتصاد ترکیه ۲۶,۳۹۰,۰۰۰ نفر می‌شود. در سال ۲۰۱۴ تولید خالص داخلی آن به قیمت ثابت سال ۲۰۰۵ بالغ بر ۱/۶۷۳ میلیارد دلار گزارش شده است. از این رو متوسط تولید به دست آمده از هر کارگر ۲۵,۵۰۷ دلار می‌شود. یعنی هر کارگر ترکیه‌ای حدود دو برابر یک کارگر در اقتصاد ایران بهره‌وری دارد

بخشی از این بهره‌وری اندک نیروی کار در اقتصاد ایران می‌تواند ناشی از سطح اشتغال پایین در بنگاه‌های تولیدی باشد که بنا به هر دلیلی نمی‌توانند با ظرفیت کامل فعالیت کنند. با این حال نیروی کار خود را بنا به ملاحظات اخراج نکرده‌اند. بخش دیگر به دلیل کاربرد بودن صنایع ایران است. با چشم‌پوشی از اینکه کدام فرض درست است، نتیجه وضعیت موجود برای بیکاران اقتصاد ایران چندان امیدبخش نیست. اگر گشایشی در بازار کار ایجاد شود و بنگاه‌ها بتوانند با ظرفیت کامل کار کنند، در درجه نخست از کارگران موجود خود استفاده خواهند کرد، و اگر بنگاه‌ها بخواهند از تکنولوژی سرمایه‌بر با سطح دانش «نهفته در ماشین»، بالاتر استفاده کنند، بار دیگر تقاضا برای نیروی کار کاهش خواهد یافت. خلاصه اینکه امیدی به خلق وسیع فرصت‌های شغلی جدید وجود ندارد. اما چاره چیست؟

تسهیم کار (work sharing) یکی از سیاست‌های فعال بازار کار است که در دوره‌های رکود اقتصادی در کشورهای صنعتی، به‌ویژه اروپا به کار بسته می‌شود. در طول دهه‌های گذشته، علاقه چشمگیری به سیاست‌هایی که قصد دارند مشکل بیکاری را به‌وسیله بازتوزیع فرصت‌های شغلی، مداوا کنند، شکل گرفته است. عموماً از این سیاست‌ها با عنوان تسهیم کار (۲) یا گسترش کار (۳) یاد می‌شود. افزایش توجه به این سیاست‌ها، خصوصاً در دوران رکود، توسط اتحادیه‌های کارگری و سیاست‌گذاران بازار کار، پدیده رایجی است. یکی از مباحث مطرح در این نظریات، توزیع فرصت‌های شغلی موجود از طریق کاهش تعداد ساعات کار هفتگی یا محدودسازی ساعات اضافه‌کاری به روش‌های گوناگون است. در نظریه‌های مربوط به بازار کار استدلال می‌شود که این توزیع مجدد، سبب ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتری می‌شود. در دوره‌ای از سال‌های پیش از تحریم، وجود اضافه‌کاری و پرکاری به صورت جدی در میان شاغلان بخش‌های مختلف اقتصاد ایران شایع بود. این اضافه‌کاری از دو منشاء مهم نیاز بنگاه‌های اقتصادی در واکنش به شوک‌های

رکود اقتصادی حاکم بر اقتصاد کشور که پس از اعمال تحریم‌های بانکی و تکنولوژیک سایه سنگینی را بر اقتصاد ایران گسترانیده بود، انتظار می‌رود که با تصویب برجام برچیده شود. مجریان و سیاست‌گذاران به طرز گسترده‌ای در میان جوانان کارجو، مدیران و سرمایه‌گذاران جو خوش‌بینی را القا می‌کنند. انتظار تحولات گسترده در تجارت، سرمایه‌گذاری، کاهش هزینه مبادلات بانکی، ورود سرمایه‌گذاران خارجی و نظایر آنها، از جمله اظهارات خوش‌بینانه‌ای است که امروزه در میان خبرهای روزنامه‌ها و سایر رسانه‌های همگانی می‌بینیم. یک پرسش ساده می‌تواند طرح شود و آن اینکه تا چه اندازه اثرات مثبت برجام بر اقتصاد کشور ما واقع‌بینانه برآورد می‌شود؟

به باور من حداقل در بازار کار، این خوش‌بینی برای ایجاد فرصت‌های شغلی جدید دور از واقعیت است. یعنی نمی‌توان انتظار داشت که نرخ بیکاری در کوتاه‌مدت یا حتی در میان‌مدت تمایل به کاهش داشته باشد. در حال حاضر تعداد کل فرصت‌های شغلی، با فرض حداقل یک ساعت کار در هفته برای یک فرد، حدود ۲۱,۳۵۰,۰۰۰ است. علاوه بر این تعداد نیروی کار آماده به کار (جمعیت فعال) حدود ۲۷,۱۳۰,۰۰۰ برآورد می‌شود. یعنی حدود ۵,۷۸۰,۰۰۰ بیکار در جست‌وجوی کار در بازار کار وجود دارد. (۱) حال بینیم این تعداد از شاغلان در هر سال چه مقداری محصول تولید می‌کنند. پایگاه اطلاعاتی بانک جهانی میزان تولید ناخالص داخلی (۲۰۱۴) ایران به قیمت ثابت سال ۲۰۰۵ را حدود ۷/۲۷۶ میلیارد دلار گزارش می‌کند که با تقسیم این مبلغ به تعداد کل شاغلان رقم ۱۲,۹۶۲ دلار در هر سال نتیجه می‌شود. این یعنی تولید متوسط هر کارگر ایرانی، با فرض یک تکنولوژی مفروض. خاطر نشان می‌شود که این اعداد مقدار درآمد حاصل از فروش نفت را نیز دربر می‌گیرد. یعنی محصولی که نیروی کار نقش

نعمت فلیحی
عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی

پازل بهره و ارز در پساتحریم

منظور از سرکوب مالی نرخ بهره، مداخله دولت در بازار پول برای کاهش دستوری نرخ بهره بانکی است و هنگامی که سیستم بانکی و مقامات پولی تصمیم مناسبی (به زعم دولت‌ها) درباره کاهش نرخ سود بانکی نداشته باشند، دولت‌ها به صورت دستوری نرخ سود را کاهش می‌دهند. دولت‌ها معمولاً استدلال می‌کنند که اگر نرخ سود سپرده بانک‌ها بالا باشد، دو آسیب متوجه اقتصاد می‌شود. اول اینکه با سود سپرده بالا، افراد تلاشی برای سرمایه‌گذاری در تولید، بازار بورس و احداث واحدهای تولیدی نخواهند داشت؛ چراکه سود ۲۵ درصدی پاداش خوبی برای سپرده‌گذاران بانکی است. دوم اینکه با افزایش سود سپرده بانکی، نرخ سود وام‌های بانکی نیز بالا بوده و انگیزه سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد. این دو حالت دولت‌ها را مجاب می‌کند که نرخ سود بانکی را به صورت دستوری کاهش دهند.

استفاده از سرمایه‌های خارجی، فاینانس و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با این نرخ ارز و نرخ بهره بالا، در راستای افزایش تولید مولد امکان‌پذیر نیست. می‌دانیم که سرمایه‌گذار خارجی به افزایش نرخ ارز حساس است

حال با توجه به بالا بودن نرخ بهره و نرخ ارز، می‌توان به بررسی این مساله پرداخت که کدام یک از راهکارهای رشد اقتصادی در پساتحریم با مشکل مواجه خواهد شد.

۱- در خصوص رشد صادرات غیرنفتی باید گفت که تضعیف پول ملی یا افزایش نرخ ارز به صادرات غیرنفتی کمک می‌کند. ولی یک سوال کلیدی وجود دارد که آیا تولیدی برای صادرات به سایر کشورها وجود دارد یا خیر. بخشی از صادرات شامل مشتقات نفتی و محصولات پالایشگاه‌ها بوده که به صورت سنتی هم صادر می‌شد؛ چه با نرخ دلار ۱۳۰۰۰ ریالی یا ۳۶۵۰۰ ریالی. برای صادر کردن سایر محصولات صادرات غیرنفتی باید تولیدات کشاورزی و صنعتی وجود داشته باشد. بخش صنعت در سال‌های اخیر عمدتاً با رشد منفی مواجه بوده است. تکنولوژی موجود در این بخش نیز توان رقابت با شرکت‌های خارجی را ندارد که مثال بارز آن را می‌توان در صنایع خودرو، نساجی، قطعه‌سازی و غیره مشاهده کرد. بخش کشاورزی نیز با مشکل آب در حداقل در ۱۵ استان کشور مواجه است. بنابراین فقط با افزایش نرخ ارز نمی‌توان به رشد صادرات غیرنفتی در مقیاس وسیع امید داشت. البته با افزایش عرضه دلار در ایران به دلیل رفع تحریم، انتظار می‌رفت که نرخ ارز کاهش یابد. ولی به نظر می‌رسد که مقامات پولی به دنبال کاهش منطقی نرخ ارز نیستند. نرخ ارز در خلاف جهت در حال افزایش است و این افزایش نرخ ارز بر خلاف انتظارات مردم و بنگاه‌ها پس از توافق اخیر بود. نرخ ارز پس از کاهش از ۳۳۰۰۰ ریالی به ۳۰۰۰۰ ریالی مجدداً به ۳۶۵۰۰ ریالی افزایش یافت.

۲- رشد تکنولوژی در کوتاه‌مدت نیاز به واردات کالاهای سرمایه‌ای، خط تولید و کالاهای واسطه‌ای از خارج دارد. واردات با نرخ ارز پایین‌تر هم به نفع واردکننده و سرمایه‌گذار است. با وجود این ما از روش‌های مختلف به دنبال افزایش نرخ ارز هستیم و بنابراین، رشد تکنولوژی و واردات تکنولوژی با قیمت‌های بالاتر امکان‌پذیر و ممکن است سرمایه‌گذار منصرف شود. البته اقتصاددانانی که نگران واردات مصرفی در پساتحریم هستند باید توجه کنند که در سال‌های اخیر واردات مصرفی ۱۵ درصد کل واردات را تشکیل می‌دهد؛ ضمن آنکه دولت با اعمال تعرفه‌های گمرکی می‌تواند واردات مصرفی را در پساتحریم کنترل کند.

۳- استفاده از سرمایه‌های خارجی، فاینانس و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با این نرخ ارز و نرخ بهره بالا، در راستای افزایش تولید مولد امکان‌پذیر نیست. می‌دانیم که سرمایه‌گذار خارجی به افزایش نرخ ارز حساس است. اگر یک سرمایه‌گذار خارجی ۱۰۰ میلیون دلاری با نرخ ۳۶۵۰۰ ریالی در ایران

اخیراً گزارش‌های زیادی درباره پیش‌بینی وضعیت اقتصادی در پساتحریم نگاشته شده است. راهکارهای رشد اقتصادی در پساتحریم ارائه شده در این گزارش‌ها، شامل پیگیری سیاست‌های رشد صادرات نفتی و غیرنفتی، جذب سرمایه‌های خارجی، تامین مالی خارجی (فاینانس)، انتقال تکنولوژی به داخل کشور، برقراری ارتباط نظام بانکی با نظام بین‌المللی (سوئیفت)، اجتناب از افزایش بدهی دولت، اجتناب از استقراض خارجی، اجتناب از تضعیف واحدهای تولیدی فعلی و... است و الزاماتی نظیر یکسان‌سازی نرخ ارز در جهت تضعیف بیشتر ریال ارایه می‌شود و همچنین دولت را از یک سرکوب مالی نرخ بهره بانکی برحذر دانسته، نرخ سود بالای بانکی را منطقی می‌دانند.

حال سوال اساسی این است که آیا سیاست‌های پولی و ارزی موجود امکان تحقق اهداف مذکور وجود دارد یا خیر؟ به عبارت دیگر بین راهکارها و سیاست‌های پولی و ارزی هماهنگی موجود است؟

هدف این نوشته پاسخ به این سوال اخیر است و می‌خواهیم نتیجه بگیریم که بین این راهکارهای اقتصادی پساتحریم (ارائه شده توسط برخی از اقتصاددانان) و سیاست‌های پولی و ارزی موجود تناقض وجود دارد و اهداف رشد اقتصادی با تردید مواجه خواهد شد، مگر آنکه بسته سیاست پولی و ارزی مناسبی ارایه شود. اما چرا؟

در ماه‌های اخیر نرخ ارز دولتی از حدود ۲۶۰۰۰ ریالی به افزون از ۳۰۰۰۰ ریالی و نرخ ارز بازار آزاد از ۳۰۰۰۰ ریالی به ۳۶۵۰۰ ریالی پس از توافق افزایش یافته است. طرفداران تک‌نرخ شدن ارز، احتمالاً قصد دارند نرخ ارز را به ۳۶۵۰۰ ریالی برسانند؛ زیرا همیشه در یکسان‌سازی طی سابقه تاریخی ایران، نرخ ارز دولتی پایین به نرخ ارز بازاری بالا می‌رسد و نه بالعکس. نرخ سود بانکی نیز برای سپرده‌گذاران بین ۲۰ تا ۲۵ درصد است و این نرخ بهره بالا امکان سرکوب مالی دولت را افزایش می‌دهد.

روابط اقتصادی ایران و روسیه در دوره پساتحریم

ذبیح اله نادری، کارشناس سیاسی

و روسیه علیرغم داشتن قابلیت‌های بسیار از جمله نزدیکی دو کشور، منافع مشترک و همکاری‌های فرهنگی و... به دلیل عدم اعتماد، عدم شناخت از توانمندی‌های اقتصادی، صنعتی، تولیدی و نیازهای بازار هر کشور، تنها از بخش کوچکی از قابلیت‌های بازرگانی و روابط تجاری فی‌مابین بهره‌برده‌اند.

زیرساخت‌های اقتصادی و تجاری مانند حمل و نقل، بیمه، تولید انبوه و صنعتی، توجه به کیفیت بازارهای جهانی و همچنین توجه به اصول تجارت بین‌الملل در ایران شکل‌نگرفته و همین ظرفیت موجود محدود نیز برای تامین نیازهای بازار روسیه تعریف نشده است

جمهوری اسلامی ایران از قابلیت صدور سبزیجات، محصولات کشاورزی و جالبی، باغی، مواد غذایی، خشکبار و نسبیاتی و... تا معادل ۱۰ میلیارد دلار بر خوردار خواهد بود. از سوی دیگر، نباید در کوتاه مدت خود را دچار اشتباه برداشت مبنی بر رفع کامل تحریم‌ها و بازگشت به مرحله آزادی کامل اقتصادی از سوی اروپا و آمریکا نموده و متقابلاً باید در صدد باشیم که در مسیر متنوع سازی بازارهای مصرفی و تکنولوژی‌ها و مواد خام مورد نیاز صنایع حرکت نماییم

در ماه‌های اخیر با ایجاد تحریم‌های مختلف بین اروپا و روسیه و اخیراً تحریم واردات کالا از ترکیه، اقداماتی از سوی طرفین برای جایگزین نمودن کالاهای ایرانی در بازار روسیه بجای کالاهای اروپایی یا ترک صورت پذیرفته است. دولت روسیه با صدور چندین مجوز و دستورالعمل، اجازه واردات ازبکستان، گوشت مرغ و محصولات لبنی از ایران را صادر نموده و تعرفه گمرکی این محصولات را کاهش داده است و همچنین کاهش تعرفه واردات محصولات کشاورزی از کشورمان را در دستور کار دارد. نزدیکترین تولیدکننده این محصولات در جنوب روسیه، کشور جمهوری اسلامی ایران می‌باشد که از توان کشاورزی بالایی برخوردار بوده و از این ظرفیت برخوردار است که نیازهای بازار روسیه را برآورده سازد. دولت جمهوری اسلامی ایران نیز از تمام توان سیاسی و ابزارهای دیپلماتیک خود برای ترغیب تجار و شرکت‌های تجاری طرفین برای تعاملات نزدیکتر با یکدیگر استفاده می‌نماید تا در مسیر حرکت کالاهای ایرانی به بازار روسیه بتواند نقش موثری ایفا نماید.

به منظور شناخت بهتر بازار روسیه، آمارهای تجارت خارجی و اقتصاد کلان این کشور طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ میلادی نشان می‌دهد که ضمن برخورداری از رشد ۴ درصدی، از کاهش بیکاری، افزایش درآمد سرانه، افزایش حقوق کارکنان، رشد تولید ناخالص داخلی در سایه فروش نفت با قیمت بالا و تولید حداکثری، رشد ذخیره ارزی و کاهش بدهی خارجی و رشد مبادلات خارجی تا سطح ۹۰۰ میلیارد دلار برخوردار بوده است. علیرغم این تحولات بررسی مبادلات تجاری بین ایران و روسیه طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ میلادی حاکی از کاهش مبادلات تجاری از سه و نیم میلیارد دلار به کمی بیشتر از یک و نیم میلیارد دلار دارد که این کاهش تا حدود زیادی به دلیل و متأثر از اوج تحریم‌ها و فشارهای غرب بر کشورمان پدید آمد. طی سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ میلادی، شرایط اقتصاد بین‌الملل و تعاملات خارجی دو کشور ایران و روسیه به سمتی پیش رفت که امیدها برای چرخش در ارتباطات اقتصادی فی‌مابین افزایش یافت.

طی دو سال اخیر با کاهش قیمت نفت، شروع بحران اوکراین و فشارهای غرب بر روسیه، روابط و تبدلات این کشور با دیگر کشورها از جمله چین بین ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش داشته است؛ در حالی که روابط تجاری کشورمان با روسیه نه تنها کاهش نداشته بلکه از رشد ۵ درصدی نیز برخوردار بوده است. از سوی دیگر در جمهوری اسلامی ایران نیز پس از روی کار آمدن دولت یازدهم که همراه با تنش

تعاملات اقتصادی و تکنولوژیکی در شرایط جدید یکی از مهمترین عوامل گسترش همکاری میان کشورها تلقی می‌شود. گرچه کشور روسیه همسایه مستقیم ایران نمی‌باشد ولی گستردگی حوزه‌های همکاری بین دو کشور در حوزه‌های مختلف اقتصادی، تجاری، سیاسی، بین‌المللی و فرهنگی آنچنان وسیع می‌باشد که منافع ملی دو کشور را در حوزه‌های مختلف به یکدیگر گره زده است.

ایران و روسیه با وجود برخی الزامات منطقه‌ای و بین‌المللی نتوانسته‌اند مابه‌ازای عینی متناسبی را در روابط اقتصادی و تکنولوژیکی دو جانبه تعریف یا ایجاد کنند. اما در پاسخ به چرایی موضوع، باید به برتری نگاه ژئوپلیتیکی بر ژئواکونومیک اشاره کرد. بدین ترتیب که، ماهیت سیاسی روابط ایران و روسیه، بر ماهیت اقتصادی آن سایه افکنده است. وجود همین فضا باعث شده که در سال‌های اخیر شاهد افزایش ارتباط و تعاملات دو کشور در حوزه مسائل سیاسی و بین‌المللی باشیم، به بیان دیگر با رخ دادن تحولات خاورمیانه دو کشور به نوعی از همگرایی در سیاست خارجی و بین‌المللی دست یافتند ولی در مقابل، تبدلات تجاری و ارتباطات اقتصادی در حد انتظار طرفین رشد نیافته است.

مهمترین کالایی که ایران برای عرضه به کشورهای دیگر در اختیار داشته، انرژی بوده که برای روس‌ها فاقد جذابیت می‌باشد و از سوی مقابل کالا و تکنولوژی روسی نیز همواره آخرین گزینه انتخابی برای طرف‌های ایرانی بوده است. از منظر دیگر، جمهوری اسلامی ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی و همچنین بصورت سنتی تولیدکننده محصولات کشاورزی در بخش‌های بزرگی از مناطق خود می‌باشد. در طرف مقابل، کشور روسیه به واسطه وضعیت آب و هوایی قادر به تولید محصولات کشاورزی نبوده و عمده نیازهای خود را از خارج از کشور تامین می‌نماید. در حال حاضر تنها چند صد میلیون دلار محصولات کشاورزی از ایران به این کشور صادر می‌شود که قطعاً بسیار پائین‌تر از ظرفیت و توان کشورمان می‌باشد. ایران

زدائی و توجه به روابط بین‌الملل بود، همکاری های دولتمردان دو کشور از سطح بالائی برخوردار گردید. رفت و آمد مقامات و هیات های اقتصادی و تجاری فزون یافت و مذاکرات برای تامین نیازهای بازار روسیه در بخش های محصولات کشاورزی، شیلات، فرآورده های پروتئینی، شیر و فرآورده های لبنی و همچنین گوشت و فرآورده های آن به انجام رسید. نتیجه آنکه گرچه در سال ۲۰۱۴ میلادی تبدلات فیما بین از رشد ۵ درصدی برخوردار شد ولی چرایی کندی روند صعودی مبادلات اقتصادی و تجاری ایران و روسیه، وابسته به عوامل مختلفی در دو کشور می باشد که ذیلا مورد بررسی قرار می گیرد:

گرچه دولت روسیه خود را موظف و متعهد به اجرای تحریم های شورای امنیت علیه ایران می دانست ولی تعهد بخش های خصوصی و بانک های روسیه به تحریم های یک جانبه اروپا و آمریکا باعث گردید که امکان انتقال پول و انجام مبادلات مالی و بانکی طی سال های مورد بحث با مشکل مواجه شوند که با لغو تحریم ها در دی ماه جاری، این موضوع مرتفع خواهد شد.

برخی صنایع خصوصی روسیه که از تکنولوژی شوروی سابق استفاده می کردند امکان صادرات فناوری های خود به ایران را نداشتند و لذا نمی توان انتظار همکاری بین این صنایع را داشت. فعالان در حوزه معدن، پتروشیمی و پالایشگاهی، نفت و گاز از این نوع صنایع هستند که به سختی بتوان نقاط مشترک بین طرفین پیدا کرد.

فروشگاه های بزرگ گلاز مصرفی در روسیه، عمدتاً شاخه هایی از فروشگاه های اروپائی می باشند که از سیاست های دفاتر مادر پیروی کرده و برای تامین نیازهای خود از ایران، ملاحظاتی کشور های متبوع خود را در نظر می گرفتند. فروشگاه های بزرگ آشان و ایکیا در این دسته قرار می گیرند.

در طرف ایران نیز باید اشاره نمود که زیر ساخت های اقتصادی و تجاری مانند حمل و نقل، بیمه، تولید انبوه و صنعتی، توجه به کیفیت بازارهای جهانی و همچنین توجه به اصول تجارت بین الملل در ایران شکل نگرفته و همین ظرفیت موجود و محدود نیز برای تامین نیازهای بازار روسیه تعریف نشده است. تا زمانی که تولید محصولات کشاورزی در کشورمان خود را با اصول تولید انبوه، بسته بندی و همچنین نگهداری و صادرات متاثر از فناوری های نوین مجهز نسازد، نمی توان انتظار داشت جایگاه مناسبی را در بازارهای روسیه برای خود کسب نماید. ذائقه مردم روسیه به خرید تولیدات اروپائی با کیفیت عادت کرده و لذا پذیرای محصولات بی کیفیت و حتی متوسط نمی باشند.

تولید کنندگان ایرانی به روش های سنتی تولیدات خود را به بازار ارسال می دارند که مسلماً برای بازارهایی در مسافت های طولانی (حداقل ۳۰۰۰ کیلومتر) مناسب نمی باشند. حوزه های مختلف

مانند محصولات کشاورزی، شبکه های حمل و نقل کانتینری، شبکه کامل ریلی، تکنولوژی های مدرن در حوزه بسته بندی، استانداردهای جهانی در تولید محصولات لبنی، محصولات گلخانه ای و پایانه های صادراتی از مواردی می باشند که در کشورمان هنوز توسعه کافی نیافته و نمی توانند برای صادرات محصولات با کیفیت و همچنین حفظ کیفیت اولیه تارسیدن به بازار مصرف نقش اساسی ایفا نمایند.

در این ارتباط برخی محصولات کشاورزی ایرانی به بازار روسیه می رسند ولی متأسفانه نتوانسته اند شبکه ای منسجم و منظم برای مسیر صادراتی ایجاد نمایند. در حال حاضر محصولاتمانند کیوی، خیار، سبزیجات و پرتقال و نارنگی به روسیه صادر می شوند ولی در مقایسه با مقادیری که یا دچار مشکلات مالی با خریداران می شوند و یا بدلیل مختلف در مسیر مبدا تا مقصد فاسد شده و از بین می روند، رقم محدودی را شامل می شوند.

چندی پیش نقشه راه توسعه روابط ایران و روسیه در افق همکاری ۴۰ میلیارد دلاری امضاء شده است. بزعم مقامات روسی اجرای نقشه راه امضا شده ارتقاء روابط دو کشور را در پی داشته و زمینه را برای گسترش بیش از پیش روابط سوق دادن به روابط راهبردی مهیا خواهد ساخت. طبق نقشه راه دو کشور با راهبرد اتکاء به یکدیگر برای تأمین نیازهای بازار داخلی، در صدد استفاده از مزیت ها و تولیدات در ایران و روسیه هستند تا هم زمان با کاهش هزینه تمام شده به دلیل هم مرز بودن (دریایی)، زمینه ارتباط بیشتر و گسترش روابط را رقم بزنند.

این توافق می تواند روابط دو کشور را متحول کند، این در حالی است که بخش های دولتی به ویژه طرف ایرانی تلاش کنند تا قوانین دست و پاگیر یا بوروکراسی را در جهت رسیدن به روابط راهبردی کاهش دهند. از جمله دستاوردهای خوب و تأثیرگذار در این توافق آمادگی بانک مرکزی روسیه برای توافق و همکاری بانکی با ایران می باشد که می تواند موتور محرک در توسعه روابط اقتصادی بین دو کشور باشد. برنامه پیشنهادی روسیه برای سرمایه گذاری و تجارت با ایران تا ۴۰ میلیارد دلار، ایجاد یک خط اعتباری ۵ میلیارد دلاری از طرف روسیه و خط اعتباری ۲ میلیارد دلاری و نش اکونوم بانک به بانک مرکزی کشورمان، اقدام مثبتی در ایجاد تحرک بین شرکت های اقتصادی و تجاری می باشد.

به نظر می رسد زمان آن فرا رسیده که بخش های خصوصی، نیمه دولتی و دولتی که در حوزه های تولید و صادرات فعالیت می نمایند، ضمن بررسی و مطالعه جوانب مختلف امکان صادرات کالا به روسیه، بصورت کاملاً متمرکز وارد مرحله عملیاتی شوند. سیاست های اقتصادی اخیر روسیه در زمینه ایجاد محدودیت برای کالاهای وارداتی از اروپا و ترکیه، فضای جدیدی را برای کالاهای ایرانی ایجاد نموده است که انتظار می رود طرف های ایرانی از این فرصت در جهت منافع اقتصادی کشور استفاده کرده و جایگاهی در خور و شایسته برای خود در بازار بزرگ مصرفی روسیه کسب نمایند. به ویژه بعد از توافق وین و رفع تحریم های ظالمانه علیه کشورمان، اینک چشم دوختن به افق های روشن همکاری بین دو کشور دور از ذهن نخواهد بود.

گفته می شود جمهوری اسلامی ایران از قابلیت صدور سبزیجات، محصولات کشاورزی و جالبی، باغی، مواد غذایی، خشکبار و شیلاتی و ... تا معادل ۱۰ میلیارد دلار برخوردار خواهد بود. از سوی دیگر، نباید در کوتاه مدت خود را دچار اشتباه برداشت مبنی بر رفع کامل تحریم ها و بازگشت به مرحله آزادی کامل اقتصادی از سوی اروپا و آمریکا نموده و متقابلاً باید در صدد باشیم که در مسیر متنوع سازی بازارهای مصرفی و تکنولوژی ها و مواد خام مورد نیاز صنایع حرکت نماییم.

در نهایت، بررسی نیازها و تولیدات روسیه و ایران این نتیجه را به ذهن متبادر می نماید که دو کشور با استفاده از ظرفیتهای اقتصادی خود می توانند مکمل توسعه اقتصادی یکدیگر باشند و با تکیه بر مزیت های نسبی خود اقدام به تامین نیاز طرف مقابل نمایند. از سوی دیگر گسترش هدفمند روابط اقتصادی ایران و روسیه با توجه به جایگاه ویژه این کشور در اتحادیه اقتصادی اوراسیا که متشکل از پنج جمهوری شوروی سابق، می تواند دروازه ورود ایران به بازارهای منطقه و شکل دهنده روابط اقتصادی قوی و پایدار با این کشورها باشد. با فراهم شدن زمینه های بیشتر همکاری تا حدود زیادی سیاست خارجی روسیه بدین سمت و سو سوق داده شده است که: "ایران دارای جمعیت و اقتصاد بزرگ با قابلیت های بسیاری می باشد و روسیه مایل به گسترش روابط اقتصادی خود با ایران است."

فرصت‌های ایران در صادرات خدمات گردشگری در دوران پساتحریم

میترا نصیری

عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

دنیای امروز با کاردستی‌های اعتباری بین‌المللی برای مسافری خارجی امکان‌پذیر نیست. از سوی دیگر، مسافران خارجی به لحاظ ملاحظات امنیتی تمایلی به حمل پول نقد در سفر ندارند. لذا لازم است به عنوان یکی از الزامات جذب گردشگر، این مانع با همکاری دست‌اندرکاران شبکه بانکی کشور در شرایط بعد از تحریم حل و فصل شود.

یکی از ملاحظات قطعی مادر تنظیم سیاست‌های گردشگری حفظ ارزش‌های فرهنگی و دینی است. این‌جا ما می‌توانیم مقصد گردشگری حلال باشیم که خوشبختانه در سال‌های اخیر جای خود را در جهان باز کرده است و بازار هدف حدود دو میلیارد نفر از مسلمانان جهان است. برخلاف سایر رقبای منطقه‌ای و کشورهای غیرمسلمان، ما نیازی به ایجاد امکانات و خدمات اضافی و یا سرمایه‌گذاری خاصی برای خلق گردشگری حلال در داخل کشور خود نداریم چراکه از بدو ورود گردشگر هر خدماتی که در اختیار وی قرار می‌گیرد، حلال است. آنچه لازم است انجام گیرد تقویت حضور در شبکه‌های شناخته شده جلب گردشگر است. حضور در فضای مجازی و شبکه‌های زرواسیون از طریق اینترنت و تبلیغات گسترده در پایگاه‌های اینترنتی خاص گردشگری حلال - که خوشبختانه قبلاً ایجاد شده و به عنوان برند شناخته شده‌اند - گام بعدی است. تا پیش از این، حضور و تبلیغات ما در این پایگاه‌ها به علت شرایط تحریم و محدودیت انتقالات بین‌المللی پول بی‌معنا بود؛ اما پس از لغو تحریم‌ها و در صورت امکان پرداخت هزینه خدمات برای گردشگران، هر گردشگر مسلمان می‌تواند پس از جستجوی کلید واژه "گردشگری حلال" در فضای مجازی، نام ایران را در کنار ترکیه و کشورهای حاشیه خلیج فارس ببیند، همچنین می‌تواند بدون پیچیدگی و از طریق امکاناتی که توسط همین شرکت‌ها برای تسهیل سفر مردم در سراسر دنیا ایجاد شده است، مقدمات سفر خود را فراهم کند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد یکی از موانع توسعه صادرات ایران، عدم حضور فیزیکی مستمر در بازارهای صادراتی است. این مسئله در مورد صادرات خدمات به صورت واضح‌تری خود را نشان می‌دهد، چرا که جنس تجارت خدمات به گونه‌ای است که در اغلب موارد مستلزم حضور فیزیکی صادرکننده خدمات در بازار مقصد است. به علت حائز اهمیت بودن این حضور در دوران تحریم، آسیب‌پذیری صادرات خدمات در این دوران بیشتر از صادرات کالا بوده است، لذا در شرایط پس از تحریم یکی از حوزه‌هایی که باز شدن آن با ارزآوری قابل توجهی همراه خواهد بود، تجارت خدمات است که از هم‌اکنون می‌توان آن را در آمار رو به رشد صنعت گردشگری مشاهده کرد.

در شرایط نامانی سیاسی حاکم بر منطقه، جاذبه‌های گردشگری و امنیت حاکم بر ایران، کشورمان را در صدر کشورهای مقصد گردشگری بالقوه قرار می‌دهد. با وجود این، مشکلاتی وجود دارد. کافی است، خود را به جای یک گردشگر خارجی که ایران را در فهرست مقاصد خود قرار داده است بگذاریم

پس از لغو تحریم‌ها و در صورت امکان پرداخت هزینه خدمات برای گردشگران، هر گردشگر مسلمان می‌تواند پس از جستجوی کلید واژه "گردشگری حلال" در فضای مجازی، نام ایران را در کنار ترکیه و کشورهای حاشیه خلیج فارس ببیند، همچنین می‌تواند بدون پیچیدگی و از طریق امکاناتی که توسط همین شرکت‌ها برای تسهیل سفر مردم در سراسر دنیا ایجاد شده است، مقدمات سفر خود را فراهم کند

تأثیر رشد گردشگری بر سایر بخش‌های اقتصادی از جمله بخش صنعت و معدن و تحرک تولید یکی از دلایلی است که می‌تواند انگیزه مهمی برای برنامه‌ریزی جهت تقویت صنعت گردشگری باشد. حضور گردشگران به دو صورت مستقیم و غیرمستقیم بر توسعه صادرات کالا به خصوص صنایع دستی اثر دارد. اثر مستقیم آن با خرید کالا توسط گردشگران و اثر غیرمستقیم آن معرفی کالا توسط گردشگران در بازار کشورهای خود است. در سال‌های تحریم، حضور کم‌رنگ ایران و جولان رقبای چینی و پاکستانی به صادرات فرش ایرانی لطمه زده است، معرفی و عرضه مجدد اجناس ایرانی از طریق گردشگران، تأثیر بلندمدت خود را در بازارهای صادراتی نیز نشان خواهد داد.

همان‌طور که شاهدیم مدتی است که صنعت ساختمان در رکودی طولانی به سر می‌برد که به نوبه خود بر صنایع مرتبط با ساختمان نیز تأثیر گذاشته است. احداث بناهای رفاهی و هتل‌ها و ایجاد فرصت‌های شغلی مرتبط با گردشگری و نیز توسعه صنعت حمل و نقل نیز از پیامدهای ثانوی رشد گردشگری است که موجب به حرکت درآمدن چرخه اشتغال و تولید می‌شود.

افزایش ۱۰۳ درصدی صادرات گردشگری در سال ۹۳ نسبت به مدت مشابه خود در سال گذشته علامت مثبتی است که می‌تواند راهنمای خوبی برای تعیین اولویت‌های صادراتی مادر شرایط پس از تحریم باشد. در شرایط نامانی سیاسی حاکم بر منطقه، جاذبه‌های گردشگری و امنیت حاکم بر ایران، کشورمان را در صدر کشورهای مقصد گردشگری بالقوه قرار می‌دهد. با وجود این، مشکلاتی وجود دارد. کافی است، خود را به جای یک گردشگر خارجی که ایران را در فهرست مقاصد خود قرار داده است بگذاریم. یک جستجوی ساده در شبکه جهانی اینترنت برای زرو هتل یا کسب اطلاعات درباره حمل و نقل و رستوران و... مشکلات فراوی گردشگر خارجی را بر ما عیان می‌کند. به عنوان مثال در حال حاضر جستجوی هتل و پرداخت هزینه آن به روش‌های متداول

چشم‌انداز تورم ۹۵ در سه سناریو

امیر جعفرزاده
تحلیلگر اقتصادی

وجود داشته باشد. ولی تورم ساختاری و تورم ناشی از افزایش هزینه در دوره‌های کوتاه‌مدت، اتفاق می‌افتد (گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۳۹۲)، صص ۳۱ و ۳۲). با توجه به روند گذشته تورم و متغیرهای اثرگذار بر آن، می‌توان متغیر نقدینگی را به عنوان متغیر مهم تورم ناشی از فشار تقاضا و نرخ ارز را به عنوان متغیری از طرف تورم ناشی از فشار هزینه لحاظ و بررسی کرد و در مورد روند آتی تورم اظهار نظر کرد.

در سال ۱۳۹۳، تورم سالانه منتهی به فروردین ۳۵/۱ درصد و نقطه به نقطه فروردین نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۱۷/۴ درصد بود که تا انتهای سال با میانگین تورم ماهانه ۱/۳ درصد، تورم سالانه منتهی به اسفند به ۱۵/۶ درصد و نقطه به نقطه به ۱۶/۶ درصد رسید. در سال جاری، روند کاهشی تورم تا انتهای آذرماه ادامه داشت. اما تورم ماهانه بعد از پنج ماه زیر یک درصد بودن، دوباره به بالای یک درصد افزایش یافته است. در خصوص افزایش دوباره تورم ماهانه می‌توان به افزایش نرخ ارز از مهرماه تا آذرماه و همچنین روند رشد نقدینگی اشاره کرد. نرخ ارز متوسط ماهانه از ۳۲/۹ هزار ریال در شهریورماه به ۸/۳۶ هزار ریال در آذرماه رسید که به معنی افزایش ۱۷/۵ درصدی نرخ ارز در سه ماه اخیر است. همچنین با اتخاذ سیاست‌های انبساطی دولت، رشد نقدینگی در سه ماه شهریور تا آبان‌ماه، هفت درصد رشد داشته است. در حالی که از ابتدای سال تا انتهای مرداد حدود هشت درصد رشد داشته است که به معنی افزایش شتاب رشد نقدینگی در ماه‌های اخیر است به نحوی که نقدینگی منتهی به آبان‌ماه ۱۳۹۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۲۴/۷ درصد رشد داشته است (خروج نقدینگی از محدوده مطمئن، روزنامه دنیای اقتصاد، ۹ دی ۱۳۹۴). بنابراین با توجه به اتفاقات رخ داده برای نقدینگی و نرخ ارز، افزایش تورم ماهانه طبیعی است.

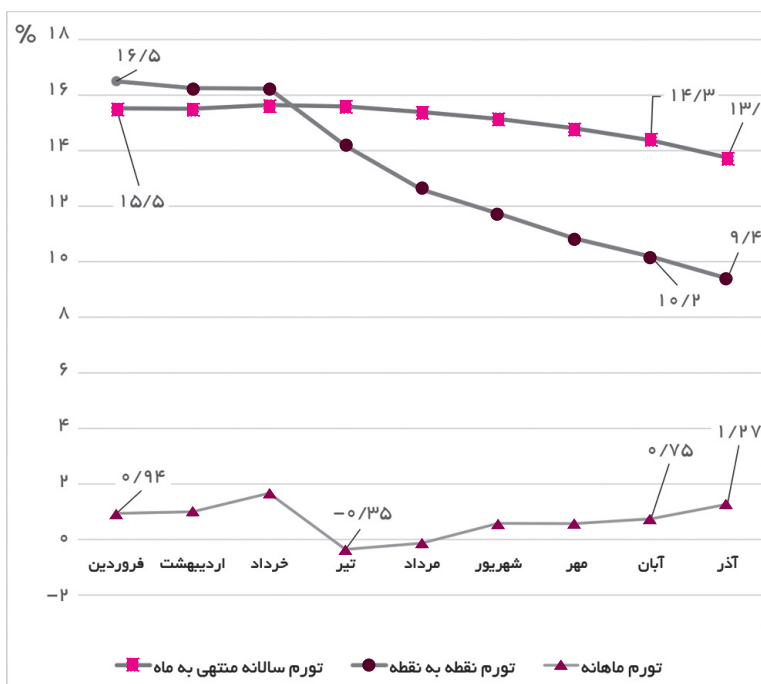
سناریوهای تورم آتی

برای بررسی روند تورم تا انتهای سال و همچنین سال ۱۳۹۵، می‌توان سناریوهای مختلف را بررسی

بعد از آن که در انتهای آبان ۱۳۸۹، طرح هدفمندسازی یارانه‌ها به اجرا گذاشته شد، تورم نقطه به نقطه شروع به افزایش کرد و از ۹/۷ درصد در انتهای آبان‌ماه به ۱۲/۳ درصد در انتهای اسفندماه همان سال رسید. بی‌ثباتی فضای کلان اقتصادی و همچنین تحمیل تحریم‌های غرب علیه ایران از دیگر دلایل افزایش تورم نقطه به نقطه عنوان می‌شد. این روند در سال ۱۳۹۰ نیز ادامه داشت تا این که تورم نقطه به نقطه در انتهای اسفندماه ۱۳۹۰، به ۲۱/۵ درصد و در اسفند ۱۳۹۱ به ۴۱ درصد رسید. این روند افزایشی ادامه داشت تا اینکه از خردادماه ۱۳۹۲، بعد از رسیدن تورم نقطه به نقطه به ۴۵ درصد، روند نزولی آن شروع شد و این روند تا به امروز با نوساناتی بسیار کم ادامه دارد تا جایی که تورم نقطه به نقطه بعد از پنج سال، تکرر می‌شده و به ۹/۴ درصد در انتهای آذرماه رسید.

همچنین تورم سالانه منتهی به خردادماه ۱۳۹۲ که به ۳۵ درصد رسیده بود، در انتهای آذرماه به ۱۳/۷ درصد رسید. همین مساله موجب امیدواری مسوولان در خصوص تکرر می‌شدن تورم سالانه در سال ۱۳۹۵ شد و بسیاری تحقق تورم تکرر می‌در سال آینده را وعده دادند. در مقاله فوق، به بررسی وضعیت تورم پرداخته و در خصوص امکان تحقق تورم تکرر می‌در سال ۱۳۹۵، بحث می‌کنیم. در ادبیات اقتصادی، علل تورم به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند: تورم ناشی از فشار تقاضا، تورم ناشی از فشار هزینه و تورم ساختاری. اغلب مکاتب اقتصادی (کلاسیکی و کینزی و طرفداران آنها) بر نقش مازاد تقاضا بر ایجاد تورم تاکید کرده‌اند. در این نوع تورم، پیشی گرفتن تقاضا برای کالاها و خدمات نسبت به عرضه آنها باعث ایجاد تورم می‌شود. در تورم ناشی از فشار هزینه، افزایش هزینه‌های تولید و کاهش عرضه موجب افزایش سطح عمومی قیمت‌ها می‌شود. همچنین، در تورم ساختاری، عدم تعادل‌های اقتصاد، عامل اصلی تورم شناخته می‌شوند.

باید به این نکته توجه داشت که تورم ناشی از فشار تقاضای می‌تواند برای دوره‌های بسیار طولانی

صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد: کاهش رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۶

صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد: علت کاهش اقتصاد جهانی در سال جاری میلادی به روند کند رشد اقتصاد چین، کاهش جهانی قیمت کالا و احتمال افزایش نرخ بهره بانکی توسط «فدرال رزرو» آمریکا بازمی‌گردد.

به گزارش «سی‌ان‌بی‌سی»، صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی خود از اقتصاد جهانی را در سال جاری میلادی کاهش داد.

به گزارش مهر، در همین حال پیش‌بینی این رقم ۳.۴ درصد برای رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۶ میلادی پیش‌بینی شده بود؛ این در حالی است که رقم ۳.۱ درصد برای رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۵ میلادی اعلام شده است.

همچنین صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی خود را در سال جاری میلادی ۲ دهم درصد کاهش داد، ضمن اینکه روند رشد اقتصادی بازارهای نوظهور و اقتصادی‌های در حال توسعه را هم با نرخ رشد کند پیش‌بینی کرد.

بر همین اساس، صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد، علت کاهش اقتصاد جهانی در سال جاری میلادی به روند کند رشد اقتصاد چین، کاهش جهانی قیمت کالا و احتمال افزایش نرخ بهره بانکی توسط «فدرال رزرو» آمریکا بر می‌گردد.

پیش‌بینی بانک جهانی از رشد ۵/۸ درصدی اقتصاد ایران در سال ۲۰۱۶

بانک جهانی پیش‌بینی کرد اقتصاد ایران در سال جاری میلادی رشد ۵.۸ درصدی را تجربه کند و صادرات نفت ایران در این سال ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، بانک جهانی در نخستین گزارش خود از اقتصاد جهان که در سال ۲۰۱۶ منتشر شده است پیش‌بینی کرد رشد اقتصادی ایران در این سال به ۵.۸ درصد برسد.

این گزارش موسوم به «دورنماهای اقتصادی جهان» همچنین رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۵ را ۱.۹ درصد برآورد کرده است که با توجه به شرایط حاکم بر اقتصاد کشور و افت شدید قیمت نفت غیر واقعی به نظر می‌رسد.

بانک جهانی در بخش دیگری از گزارش خود با پیش‌بینی برداشتن تحریم‌ها علیه ایران در ماه‌های ابتدایی سال ۲۰۱۶ پیش‌بینی کرده است صادرات نفت ایران در این سال ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد و این کشور سهم ۴ درصدی در تامین مصرف نفت جهان بدست می‌آورد.

بر این اساس تولید نفت ایران نیز که در سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۲.۸ میلیون بشکه در روز بوده است به ۳.۳ تا ۳.۵ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

این نهاد بین‌المللی رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۷ میلادی را نیز ۶.۷ درصد پیش‌بینی کرده است.

بر اساس پیش‌بینی بانک جهانی رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۶ نیز به ۲.۹ درصد خواهد رسید. کشورهای در حال توسعه رشد ۴.۸ درصدی را در این سال تجربه خواهند کرد.

کرده و حدود تورم را با فروض خوش‌بینانه بدبینانه‌بررسی کرد.

۱- **حالت خوش‌بینانه:** در خوش‌بینانه‌ترین حالت میانگین تورم ماهانه تا انتهای سال و همچنین سال بعد، برابر با میانگین تورم ماهانه فروردین تا انتها: آذرماه سال جاری یعنی ۰/۷ درصد باشد. در این سناریو، نرخ تورم نقطه به نقطه اسفندماه به ۸/۷ درصد و تورم سالانه و نقطه به نقطه انتهای اسفند ۱۳۹۵ نیز ۸/۷ درصد می‌شود.

۲- **حالت بدبینانه:** در این سناریو، تورم ماهانه در ماه‌های زمستان و سال بعد، با نرخ رشد ۲۷/۱ درصد رشد کند. این نرخ برابر با تورم ماهانه آذرماه است که به غیر از خردادماه بالاترین نرخ رشد تورم ماهانه در سال جاری است. همچنین این نرخ به میانگین نرخ تورم ماهانه سال ۱۳۹۳ نیز (۲۹/۱ درصد) بسیار نزدیک است. در این صورت، تورم نقطه به نقطه اسفند سال جاری ۶/۱۰ درصد و سال بعد ۴/۱۶ درصد خواهد شد. همچنین تورم سال ۱۳۹۴، به ۴/۱۲ درصد و تورم سال ۱۳۹۵ به ۴/۱۴ درصد خواهد رسید.

۳- **حالت بینابین:** در این سناریو، نرخ رشد تورم ماهانه را یک درصد لحاظ می‌کنیم که هم میانگین دو نرخ رشد قبلی است و هم مرز روانی نرخ رشد تورم ماهانه لحاظ می‌شود. با این سناریو، نرخ تورم نقطه به نقطه از ۷/۹ درصد اسفند سال جاری به ۷/۱۲ درصد در اسفند سال بعد می‌رسد که منجر به تورم سالانه ۲/۱۲ درصد در سال جاری و ۶/۱۷ درصدی برای سال ۱۳۹۵ خواهد شد.

لازم به یادآوری است که در سال‌های بعد از ۱۳۷۶، تنها در چهار سال ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۸ میانگین تورم ماهانه کمتر از یک درصد بوده که به ترتیب، ۹/۰، ۹/۰، ۷/۰ و ۸/۰ درصد بوده است. با توجه به چنین سابقه تاریخی و روند تزیق نقدینگی که در ماه‌های اخیر شتاب گرفته و بعد از اجرای برجام نیز به نظر با شتاب بیشتری همراه باشد و همچنین احتمال کم‌کاهش نرخ ارز، به نظر می‌آید احتمال وقوع سناریوی خوش‌بینانه بعید باشد. بین دو سناریوی بدبینانه و بینابین، باید گفت با توجه به رابطه تورم با نرخ ارز و رشد نقدینگی در سال‌های گذشته، سناریوی بدبینانه احتمال وقوع بیشتری خواهد داشت. لذا به نظر می‌آید، به‌رغم نزول تورم سالانه و رسیدن به ۵/۱۲ درصد در انتهای سال جاری، اما با افزایش تورم نقطه به نقطه، این تورم از تکریمی آذرماه فاصله گرفته و تا ۱۱ درصد در انتهای سال خواهد رسید که رسیدن به تورم تکریمی در سال بعد را دشوار خواهد کرد. برای سال بعد نیز پیش‌بینی می‌شود در صورتی که نرخ رشد نقدینگی ۲۰ تا ۲۵ درصد شود و نرخ ارز تا حدود ۴۰ هزار ریال افزایش یابد، تورم سالانه بین ۱۴ تا ۱۵ درصد شود.

مسکن در پسا تحریم

کشور در کوتاه مدت موجب افزایش قیمت مسکن نشود اما این مساله پایدار نخواهد بود؛ چراکه مقاومت طرف تقاضا نمی تواند به عنوان عامل بازدارنده پایدار عمل کند لذا احتمال جهش قیمت وجود دارد.

کارشناسان معتقدند که برجام، اهرم قدرتمندی برای خروج مسکن از رکود نیست و تا زمانی که تغییری در میزان درآمدهای نفتی دولت، شاخص های کلان اقتصادی و صدور پروانه های ساختمانی رخ ندهد بازار مسکن رونق نمی گیرد

دولت برای استفاده از فرصت طلایی برجام باید قوانین مربوط به مشارکت بخش خصوصی با سایر کشورها در بازار مسکن را اصلاح کند تا شرکت های خارجی انگیزه کافی برای حضور در بازار مسکن داشته باشند

رئیس انجمن انبوه سازان استان تهران، تأثیرپذیری مسکن از اجرای برجام را حتمی می داند و می افزاید: آزادسازی پول های بلوکه شده و افزایش فروش نفت تأثیر خود را در اقتصاد می گذارد، این مساله باعث گردش نقدینگی، رونق اقتصادی و بالا رفتن سطح اشتغال می شود که مجموعه این عوامل تحریک در بازار مسکن را نوید می دهد.

محتشم افزود: مسکن تنها بخشی است که بیش از ۹۵ درصد آن به صورت خصوصی اداره می شود، به همین دلیل اگر گردش مالی بخش خصوصی بیشتر شود به طور طبیعی مسکن نیز فعال می شود اما میزان این اثر گذاری به نحوه اجرای برجام مربوط است.

رونق بازار مسکن در ۶ ماه آینده

علاوه بر رئیس انجمن انبوه سازان که اجرایی شدن برجام را گامی مثبت برای بهبود بازار مسکن می داند یکی از استادان اقتصاد مسکن دانشگاه تهران نیز در گفت و گویی اجرایی شدن برجام بر حوزه مسکن را در رونق بازار مسکن موثر می داند و می گوید: به نظر می رسد بعد از اجرایی شدن برجام و حدود ۵ تا ۶ ماه آینده یعنی در اواخر بهار سال ۹۵ شاهد بهبود بازار مسکن باشیم.

بیت الله ستاریان می افزاید: البته پس از رونق مسکن، قیمت ها نیز افزایش می یابد که ممکن است دولت به علت نگرانی درباره افزایش ناگهانی قیمت ها، سیاست های انقباضی خود را ادامه دهد که در آن صورت امکان ایجاد رونق وجود ندارد.

وی ادامه می دهد: علت بهبود بازار مسکن پس از برجام را می توان در تحریک تقاضا با ایجاد جو روانی مثبت جست و جو کرد که این موضوع انگیزه خرید و فروش مسکن را افزایش می دهد.

به گفته ستاریان، بازار مسکن در ۳۰ سال گذشته نشان داده که تحت تأثیر هیجان های روانی قرار داشته ضمن این که همواره نگاه سرمایه یی به کالای مسکن بر نگاه مصرفی غالب بوده است پس به نظر می رسد با بهبود شرایط اقتصادی کشور پس از اجرایی شدن برجام و ایجاد جو روانی مثبت در بدنه پایینی اقتصادی کشور، رونق در ۶ ماه آینده ایجاد شود.

این استاد دانشگاه معتقد است که دولت برای استفاده از فرصت طلایی برجام باید قوانین مربوط

اگرچه به گفته کارشناسان اقتصادی، بازار مسکن، بازاری داخلی است و تأثیرپذیری چندانی از بهبود مناسبات با سایر کشورها ندارد اما فعالان این حوزه معتقدند که اجرایی شدن برجام می تواند اثرات مثبتی بر حوزه مسکن داشته باشد و رونق را پس از سه سال به این بازار بازگرداند.

این موضوع در گرو اعمال سیاست های مناسب، کاهش دخالت دولت و افزایش حوزه نفوذ بخش خصوصی در حوزه مسکن است. البته برخی کارشناسان معتقدند که برجام، اهرم قدرتمندی برای خروج مسکن از رکود نیست و تا زمانی که تغییری در میزان درآمدهای نفتی دولت، شاخص های کلان اقتصادی و صدور پروانه های ساختمانی رخ ندهد بازار مسکن رونق نمی گیرد.

رئیس انجمن انبوه سازان استان تهران، تأثیر برجام بر مسکن را مثبت ارزیابی می کند و می گوید: با اجرای برجام، مسکن در سال ۱۳۹۵ از رکود خارج می شود اما افزایش قیمت بستگی به شرایط اقتصادی و سیاسی جامعه دارد.

حسن محتشم اظهار می کند: برجام در اقتصاد کلان اثرات تعیین کننده یی دارد و به تبع آن بخش مسکن هم که سهم قابل توجهی در اقتصاد کشور دارد دچار تغییرات ناشی از این تحول می شود.

وی ضمن اشاره به دو فاکتور عدم کاهش قیمت مسکن و نبود تقاضا برای خرید در کاهش صدور پروانه های ساختمانی در سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴، می گوید: این بدین معناست که در سال های بعد با کمبود تولید و عرضه مواجه می شویم و نبود توازن میان عرضه و تقاضا به افزایش قیمت می انجامد.

محتشم تأکید می کند: آثار افزایش قیمت مسکن در سال ۱۳۹۵ خود را نشان می دهد، البته ممکن است دلایلی همچون عدم توان خرید متقاضیان و نبود شرایط مطلوب اقتصادی

این روزهای صنعت ساختمان و ۱۰ موضوع فنی اقتصادی

مهدی روانشادینا
عضو هیأت علمی دانشگاه

وضعیت بازار ساختمان کشور اثرگذار هستند.

۴) سهم ناچیز خدمات مهندسی: با وجود سرمایه گذاری چند ده هزار میلیارد تومانی در صنعت ساختمان ایران، سهم خدمات مهندسی (شامل توسعه تکنولوژی، طراحی مهندسی، اجرای حرفه ای و...) از سرمایه گذاری ساخت و ساز ناچیز است (در حدود ۱ درصد). در نتیجه ساخت ساختمان، عموماً به صورت غیر صنعتی، زمانبر و با کیفیت و تکنولوژی پایین انجام می گیرد، که خود این مسئله در غیر اقتصادی شدن سرمایه گذاریها تأثیر می گذارد. تکنولوژی و روش اجرای ساختمان نیازمند ارتقا جدی است. به ویژه باید در جهت بهینه کردن طراحی ها و کاهش زمان ساخت قدم برداشت.

۵) فرایندهای زمانبر: گزارش سال ۲۰۱۳ بانک جهانی در مورد مدیریت کسب و کار، رتبه ایران در صدور پروانه ساختمانی در بین کشورهای دنیا را ۱۶۹ اعلام می کند. همچنین، در گرفتن اشعاب برق هم کشور ما همین رتبه را دارد. فرایند زمانبر صدور مجوز ها و مشکلات فرایندی دیگر، بهره وری سرمایه در این صنعت را به شدت کاهش داده است.

۶) سرمایه گذاری نامتوازن: سرمایه گذاری مسکن در ایران، عمدتاً خصوصی است. بخش خصوصی فعال در صنعت ساختمان، عموماً از مشکلاتی چون کم بودن نسبی سرمایه رنج می برد. به دلیل سودآوری مراکز شهری گران قیمت برای سرمایه گذاران، عمده سرمایه گذاریها و بارگذاری جمعیتی در بخش های خاصی از شهرها متمرکز شده است. بسیاری از مشکلات بافت شهری از جمله ریزدانی، مشکلات بافت های فرسوده و حتی مسائل اجتماعی، ناشی از برخی سرمایه گذاری نامتوازن است. جهت سرمایه گذاری بخش خصوصی، توسعه ساختمان های گران قیمت و با ارزش افزوده بالا است. دولت، بایستی سیاست ها و اقدامات اصلاحی در این زمینه تدوین و اجرایی نماید.

۷) تبعات زیست محیطی: عقب افتادگی و مشکلات صنعت ساختمان، به ویژه در تکنولوژی های ساخت و ضعف مدیریت پروژه ها، منجر به افزایش هزینه های دوره نگهداری ساختمان شده است. صنعت ساخت از لحاظ تولید گازهای گلخانه ای در رتبه های نخست قرار دارد و یکی از بزرگترین مصرف کنندگان انرژی است. ساخت و ساز شهری، باید به سمت کاهش مصرف انرژی در فرایند ساخت و بهره برداری و کاهش هزینه های زیست محیطی حرکت کند.

۸) مشکلات سرمایه گذاری: ضعف مکانیزم های تأمین مالی مسکن یکی از عوامل بروز ریز دانی بافت شهری، مشکلات حمل و نقلی، شکستگی خط آسمان و سایر معیارها است. برای توسعه صنعت ساختمان، باید به سمت روش های نوین و ترکیبی تأمین مالی حرکت کرد.

۹) عقب افتادگی فناوری ها: صنعت ساختمان ایران، تشنه نوآوری چه در تکنولوژی ساخت، چه در روش های بازاریابی، چه در مدیریت پروژه ها، چه در روش های تأمین مالی و چه در ضوابط و مقررات شهرسازی و ساخت و ساز است. این نوآوری در کنار هماهنگی نهادهایی چون شهرداری، نظام مهندسی و سازندگان ذی صلاح می تواند به شهری پایدار تر بیانجامد.

۱۰) کمک به خروج از رکود: به دلیل وابستگی صنایع بسیاری به صنعت ساختمان و همچنین نیرو بر بودن صنعت ساختمان، پیشنهاد می شود برای خروج از رکود، تلاش های جدی برای راه اندازی موتور این صنعت انجام گیرد، تا به نوبه خود سهمی در افزایش تولید ناخالص داخلی کشور ایفا نماید.

در ایران، مسکن برای افراد چیزی بیش از سرپناه است و می تواند نوعی سرمایه گذاری، نمادی از شخصیت و وسیله ای برای آرامش زندگی و عبور از بحران های تورمی باشد. از فصل دوم سال ۱۳۹۲، بازار مسکن به رکود عمیقی فرو رفت، که بسیاری از سرمایه گذاران حرفه ای و خانواده های مصرف کننده را با سوالات متعددی مواجه کرده است. در ادامه ۱۰ نکته تحلیلی در مورد اقتصاد مسکن ایران می آید:

۱) خاصیت سیکلی بازار مسکن: بررسی روند تاریخی داده های سری زمانی قیمت مسکن در شهر تهران و سایر شهرهای بزرگ کشور نشان می دهد که، طی سال های گذشته افزایش قیمت مسکن در تهران و شهرهای بزرگ کشور به صورت پله ای بوده است، به عبارت دیگر افزایش قیمت مسکن به نسبت تورم یک رفتار سیکلی و ادواری داشته است. به طوری که در دوره های رونق قیمت و تعداد معاملات املاک افزایش و در دوره های رکود هر دو شناسه کاهش می یابند. این مطلب را می توان در نمودار زیر که نرخ رشد قیمت مسکن در شهر تهران و نرخ تورم عمومی را طی سال های ۷۱ تا ۹۰ مقایسه می کند می توان مشاهده کرد.

۲) ضعف در تحلیل روندها، عاملی برای تشدید رکود: دوره رکود و کاهش قیمت مسکن همزمان است با کاهش شدید سرمایه گذاریها و نتیجه این وضعیت چیزی نیست جز تشدید افزایش قیمت ها. این روند می تواند با آگاهی بخشی به سرمایه گذاران غیر حرفه ای این بازار تلطیف شود.

۳) عوامل اثرگذار بر بازار مسکن: عوامل اقتصادی دیگری غیر از عرضه و تقاضای مسکن بر این بازار تأثیر می گذارند. وضعیت بازارهای موازی (سکه، ارز، سهام و...)، متوسط درآمد واقعی خانوار، شاخص بهای خدمات ساختمانی و حجم نقدینگی کشور نیز بر

سهام بخیریم یا نه؟

بازار سرمایه را دارند در صورتی که با وضعیت بازار آشنا نیستند می توانند از ابزارهای موجود مانند صندوق های سرمایه گذاری استفاده کنند و با چشم باز و با رعایت جوانب احتیاطی اقدام به سرمایه گذاری کنند. وی با اشاره به اینکه سرمایه گذاران همه تخم مرغ هایشان را در یک سبد نگذارند و سبد سهام داشته باشند، تاکید کرد: بازار سرمایه به آینده امیدوار شده و روند شاخص نشانگر این موضوع است.

اکنون زمان برای خرید مناسب است اما نمی توان گفت کدام صنعت اکنون در بازار پیشرو است، به عبارت دیگر افراد باید طی چند سال سبد سهام داشته باشند و بازار را بررسی کنند

این تحلیلگر بازار سرمایه تصریح کرد: بازار امیدوار است با کاهش نرخ تورم سود نیز کاهش یابد و منابع رسوب شده در بانک ها به حرکت درآید و به سمت خرید سهام به عنوان یکی از جایگزین ها هدایت شود.

حسن قاسمی، کارشناس بازار سرمایه نیز در این زمینه معتقد است: اکنون قیمت ها برای خرید مناسب است و در صورتی که افراد افق بلندمدت را در نظر بگیرند زمان برای ورود به بازار سرمایه مساعد است. وی با بیان اینکه افق سرمایه گذاری باید شش ماه الی یک سال باشد، گفت: اکنون زمان برای خرید مناسب است اما نمی توان گفت کدام صنعت اکنون در بازار پیشرو است، به عبارت دیگر افراد باید طی چند سال سبد سهام داشته باشند و بازار را بررسی کنند.

این کارشناس بازار سرمایه مراجعه به صندوق های سرمایه گذاری را به سرمایه گذاران توصیه کرد و افزود: افراد برای سرمایه گذاری و خرید سهام به صورت های مالی شرکت ها و طرح های توسعه توجه کنند.

در مقابل اما، حسن خانجمالی، مدیر سرمایه گذاری و خدمات مالی کارگزاری خبرگان معتقد است که رشد بازار هیچ پشتوانه بنیادی ندارد.

وی با اشاره به اینکه رشد بازار در آستانه برجام به دلیل اطمینان از لغو تحریم ها بوده است، تاکید کرد: دو سال است که مردم در بازار سرمایه متضرر شدند و هیجان رفتاری دارند و اکنون تمایل دارند که خسارت وارد شده را جبران کنند.

این تحلیلگر بازار سرمایه با بیان اینکه هیچ مفهوم سرمایه گذاری را در بازار نمی بینم و مردم دنبال جبران ضرر هستند، تصریح کرد: رشد شاخص ناشی از هیجان است.

مدیر سرمایه گذاری و خدمات مالی کارگزاری خبرگان با اشاره به اینکه در سال آینده گشایش هایی اتفاق می افتد، خاطرنشان کرد: البته با نفت ۲۵ تا ۳۰ دلار نمی شود کاری کرد.

به گزارش اقتصاد آنلاین، خانجمالی ادامه داد: برجام ما را به ۱۰ الی ۱۱ سال گذشته باز می گرداند، در آن زمان هم با مشکل ضعف مدیریتی روبه رو بودیم، بنابراین هیچ اتفاق با اهمیتی در آینده نزدیک در کار نیست و همه ضرر کردند.

بر اساس این گزارش اگر چه این روزها بازار سرمایه با رشد شاخص روبه رو شده و بازار امیدوار شده اما آنچه که مسلم است ورود هیجانی و خرید سهم بدون آگاهی لازم باعث ضرر سرمایه گذاران خواهد شد.

بازار سرمایه که طی دو سال گذشته با رکود دست و پنجه نرم کرده اکنون روزهای متفاوت تری را پشت سر می گذارد، حجم معاملات افزایش یافته و شاخص رشد کرده است، در این شرایط خرید سهام و ورود به بازار سرمایه درست است؟

آنطور که برخی تحلیلگران بازار سرمایه اعلام می کنند طی دو سال گذشته بسیاری از سهام داران به دلیل وضعیت رکود بازار متضرر شده اند، اما اکنون حدود چند هفته است که شاخص بازار روند رو به رشد داشته و در اولین روز هفته جاری رکورد رشد بیش از ۱۰۰۰ واحدی را ثبت کرده است، در چنین شرایطی که قیمت برخی سهام نیز رو به رشد است، سوال این است که آیا سهام بخیریم؟

در این زمینه همایون دارابی، تحلیلگر بازار سرمایه، با بیان اینکه سرمایه گذاری یک فرایند پیوسته است، گفت: آن چه که برای سرمایه گذاری باید مورد توجه قرار گیرد کلیت بازار است، در واقع باید دید که کلیت بازار به چه سمتی است و در نتیجه میزان ریسک مشخص می شود.

وی در ادامه تصریح کرد: با توجه به اینکه فضای جدیدی در اقتصاد به وجود آمده و با موقعیت تاریخی لغو تحریم ها و باز شدن درهای اقتصاد جهانی روبه رو هستیم، این شرایط می تواند سر منشاء جریان رشد در اقتصاد باشد و توام با آن بازار سرمایه که داماسنج بازار سرمایه است نیز رشد کند.

این تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به اهمیت برنامه ریزی های دولت، اظهار کرد: باید توجه کرد که کاهش قیمت نفت و همچنین در پیش بودن انتخابات مجلس شورای اسلامی و همچنین وضعیت بازار ارز از عواملی است که مورد توجه سرمایه گذاران قرار دارد.

دارابی خاطر نشان کرد: افرادی که قصد ورود به

تحلیل وضعیت شرکت‌های برتر اقتصاد ایران

صنعتی را به خود اختصاص دادند.

شرکت‌های برتر اقتصاد ایران

هر چند نام بانک‌ها در میان ۱۰ شرکت پر فروش ایران به چشم می‌خورد و در این حوزه رقابت تنگاتنگی با پتروشیمی‌ها و پالایشی‌ها دارند اما بررسی فهرست شرکت‌هایی که بیشترین دارایی را دارند، نشان می‌دهد بانک‌ها بدون رقیب پیشتر از این گروه هستند. در میان ۱۰ شرکت با بیشترین دارایی در ایران، نام هشت بانک به چشم می‌خورد. درویش، مدیر مرکز رتبه‌بندی شرکت‌های برتر نیز در این خصوص می‌گوید: طبق روال سال‌های گذشته باز هم بانک‌ها ثروتمندترین شرکت‌های کشور هستند و بیشترین دارایی شرکت‌ها در سال ۱۳۹۳ به ترتیب در اختیار بانک‌های ملت، ملی، صادرات، تجارت و پارسیان است.

اشتغال‌زاترین شرکت‌های ایران

بررسی وضعیت اشتغال‌زاترین شرکت‌های ایرانی نشانگر حضور پررنگ بانک‌ها در این حوزه است. از میان پنج شرکتی که بالاترین میزان اشتغال در فهرست را دارند، نام سه بانک و دو شرکت خودروسازی به چشم می‌خورد. بر این اساس در پنج شرکتی که بالاترین آمار اشتغال را به خود اختصاص داده‌اند، بیش از ۲۰۹ هزار نفر مشغول به کار هستند.

سودآورترین صنایع ایران

هر چند بیشترین دارایی، اشتغال‌زایی و فروش را بانک‌ها به خود اختصاص داده‌اند اما بررسی‌ها نشان می‌دهد بیشترین سودآوری به شرکت‌های فعال در حوزه نفت و مخابرات مربوط است. در میان پنج شرکتی که بالاترین سودآوری را به خود اختصاص داده‌اند، سه شرکت پتروشیمی و نفتی و دو شرکت مخابراتی حضور دارند. بیشترین بازدهی و صادرات نیز بدون حضور

با لغو تحریم‌ها در آخرین روزهای دی ماه سال جاری، شرایط اقتصاد ایران موقعیتی متفاوت از گذشته را تجربه خواهد کرد. هر چند در این گزارش اسامی ۵۰۰ شرکت به عنوان شرکت‌های برتر ایرانی درج شده است اما بررسی‌ها نشانگر آن است که اهمیت صد شرکت اول بسیار بیش از سایر گروه‌های صدهای تهیه شده در این راستاست.

نتایج رتبه‌بندی شرکت‌های برتر اقتصاد ایران نشان می‌دهد صد شرکت اول در سال گذشته ۶۱۴ هزار و ۲۹۹ میلیارد تومان فروش داشته‌اند که نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایشی در حدود ۳/۱۸ درصد را نشان می‌دهد. بررسی‌ها نشان می‌دهد اقتصاد ایران در سال گذشته مانند سال‌های قبل با تمرکز بالا رویه‌رو است. برآوردها حاکی از آن است که نخستین شرکت پر فروش ایران، ۷۲۳ برابر صدهمین شرکت پر فروش، درآمد کسب کرده است که این فاصله بزرگ دلیل همین مدعاست.

بررسی جداول ارایه شده در حوزه صد شرکت اول نشان می‌دهد ۱۰ شرکت ابتدایی فهرست فروشی ۱۸ برابری نسبت به ۱۰ شرکت انتهایی فهرست صد شرکت برتر اقتصاد ایران دارند. در حالی که میزان درآمد پر فروش‌ترین شرکت ایرانی در سال ۱۳۹۳ نسبت به میزان فروش پردرآمدترین شرکت ایرانی در سال ۱۳۹۲ کاهش ۱۰ هزار میلیارد تومانی داشته اما برآوردها حکایت از افزایش سقف کمترین میزان فروش در میان صد شرکت برتر دارد.

بر این اساس فروش صدهمین شرکت فهرست در سال گذشته اندکی بیش از هزار میلیارد تومان بود که این رقم با تجربه رشدی ۳/۲۷ درصدی به بیشتر از یک هزار و ۲۹۳ میلیارد تومان افزایش یافت. حجم فروش صد شرکت اول ایرانی ۸۵ درصد از کل فروش ۵۰۰ شرکت را به خود اختصاص می‌دهد.

سیطره شرکت‌های بزرگ بر اقتصاد ایران

بر اساس این گزارش ۱۵ شرکت ابتدایی فهرست ۶/۴۹ درصد فروش صد شرکت را شکل می‌دهد که نشان‌دهنده درجه تمرکز در وضعیت شرکت‌های بزرگ ایران است. مدیر مرکز رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایران نیز تاکید کرد در ایران شرکت‌های بزرگ غالباً بزرگ متولد می‌شوند و کمتر پیش می‌آید که شرکت‌های کوچک به تدریج مسیر بزرگ شدن را طی کنند. وی البته توضیح داد که شناسایی شرکت‌هایی که بیشترین رشد را تجربه می‌کنند نیز در عملیات رتبه‌بندی شرکت‌های برتر در دستور کار قرار می‌گیرد.

پر فروش‌ها چه کسانی هستند؟

بررسی‌ها نشان می‌دهد در میان ۱۰ شرکت و هلدینگ پر فروش اقتصاد ایران، نقش شرکت‌های پتروشیمی و پالایشی و بانک‌ها بسیار پررنگ است. این در حالی است که طی سال‌های قبل همواره خودرویی‌ها نقشی مهم در این فهرست بازی می‌کردند اما در سال جاری تنها یکی از شرکت‌های خودرویی توانسته است رتبه هفتم فروش را از آن خود کند.

به این ترتیب پتروشیمی‌ها و پالایشی‌ها و بانک‌ها را می‌توان پر فروش‌ترین شرکت‌های ایرانی در سال گذشته لقب داد. در مجموع بانک‌ها قدرتمندترین گروه از نظر فروش در سال ۱۳۹۳ بوده‌اند. این گزارش نشان می‌دهد در مجموع، بانک‌ها ۵/۲۵ درصد، فرآورده‌های نفتی ۱۶ درصد، پتروشیمی ۱۲ درصد، خودرو ۷/۷ درصد و فلزات اساسی ۴/۵ درصد از فروش در تمامی رشته‌های

پازل بهره و ارز در پساتحریم

تبدیل شود و در زمان خروج سرمایه نرخ ارز به ۴۶۵۰۰ ریال افزایش یابد سرمایه گذار خارجی در این تبدیل در حدود ۲۷ درصد متضرر می‌شود. در توافق مقدماتی اخیر که نرخ ارز به ۳۰۰۰۰ ریال کاهش پیدا کرد، مجدداً با ۲۱ درصد افزایش به ۳۶۵۰۰ ریال افزایش یافت. این بی‌ثباتی نرخ ارز مجالی برای ورود سرمایه خارجی نمی‌گذارد، مگر آنکه نرخ بازدهی طرح مورد نظر خارجیان بسیار بالا باشد.

از طرف دیگر سرمایه‌گذاران خارجی بدون مطالعه در ایران سرمایه‌گذاری نمی‌کنند. اگر اطلاعات و بررسی‌های اولیه آن‌ها نشان دهد که اغلب سرمایه‌گذاران داخل کشور به جای تولید مولد، نقدینگی خود را در بانک‌ها برای گرفتن سود ۲۵ درصدی بدون مالیات سپرده‌گذاری می‌کنند، قطعاً اغلب سرمایه‌گذاران خارجی همین عمل را انجام می‌دهند. اگر نرخ ارز ثابت بماند و فردی از بانک‌های خارجی با نرخ بهره پنج درصد وام بگیرد و در بانک‌های ایران با نرخ ۲۵ درصد سپرده‌گذاری کند، ۲۰ درصد مابه‌التفاوت سود به دست می‌آورد و اگر این سرمایه‌گذاران خارجی بخواهد سرمایه خود را از ایران خارج کنند، با نرخ ارز ثابت، دلار بیشتری از ایران خارج می‌شود. بنابراین این تصور که سرمایه‌گذاران داخلی به فکر سپرده بوده و سرمایه‌گذاران خارجی به فکر تولیدات صنعتی و کشاورزی باشند، اشتباه است. در مجموع حتی تثبیت نرخ ارز به همراه نرخ بهره بانکی بالا هم فایده‌ای نخواهد داشت. بعضی از اقتصاددانان به سادگی تصور می‌کنند که نرخ بهره داخلی و نرخ ارز فقط باید با تورم داخلی متناسب باشد؛ اما بر مبنای مباحث اقتصاد کلان و اقتصاد بین‌الملل، عواملی نظیر نرخ بهره بانک‌های خارجی، انتظارات نرخ ارز و تحولات ارزی بین‌المللی و غیره نیز می‌تواند اثرگذار باشد. تحت این شرایط، اگرچه سرکوب مالی پدیده مناسبی نیست ولی دولت‌ها به اجبار ممکن است این عمل غیرصحیح را انجام دهند.

بنابراین مقامات پولی باید این موضوع را در اصلاح سیاست‌های پولی و ارزی مد نظر قرار دهند تا نرخ ارز و نرخ بهره کاهش یابند و با کاهش نرخ بهره و همچنین کاهش نرخ ارز در حول و حوش ۳۰۰۰۰ ریال به صورت مدیریت شده (بر اساس مکانیزم نرخ ارز شناور)، این تناقض اساسی راهکارهای پسا تحریم رفع شود.

وضعیت رکود و بازار کار در

پساتحریم

طرف تقاضای تولید و تمایل کارگران (نیروی کار) برای ترمیم و افزایش درآمدهای ناشی از کار سرچشمه می‌گیرد. این موضوع در بازار کار ایران به صورت حادثی در دهه ۸۰ مشاهده می‌شد. به طوری که شاخص دستمزد حقیقی نیروی کار در فاصله زمانی ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۱ همواره کمتر از واحد بوده و روند آن تقریباً نزولی است. این میزان، در سال پایه ۱۳۷۶ برابر با یک و حداقل مقدار آن در سال ۱۳۸۰ برابر ۰/۸۷ است. یعنی اینکه نرخ رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و شاخص دستمزد کارگران نسبت به سال ۱۳۷۶ تا سال ۱۳۸۶ دارای رشد بوده است. این به معنی کاهش قدرت خرید درآمدهای ناشی از کار است. این کاهش در قدرت خرید، بازتاب‌های بسیار چشمگیری در تعیین رفتار عرضه نیروی کار شاغلان دارد. به طوری که ۶۸ درصد از آنها در سال ۱۳۷۹ بیشتر از ۴۲ ساعت در هفته در شغل اصلی خودشان به فعالیت پرداخته‌اند و این نسبت برای شاغلان مزدگیر بخش خصوصی ۷/۷۶ درصد بوده است. علاوه بر این، ۶۱ درصد از شاغلان با سابقه کار بیشتر از ۳۱ سال در سال ۱۳۷۹ بیشتر از ۴۲ ساعت در هفته در شغل اصلی خود حضور داشته‌اند و این نسبت برای همین گروه در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۲ به ترتیب به ۹/۶۵ و ۵/۶۸ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که با کاهش سابقه کار درصد افراد با فعالیت بیشتر از ۴۳ ساعت در هفته افزایش پیدا می‌کند، به طوری که ۷۸/۵ درصد از افراد با سابقه کار کمتر از یک سال دارای پرکاری بیشتر از ۴۳ ساعت و ۳/۲۳ درصد دارای پرکاری بیشتر از ۶۴ ساعت بوده‌اند. با توجه به اطلاعات فوق، به نظر می‌رسد که احتمال بازتوزیع فرصت‌های شغلی میان شاغلان و بیکاران وجود داشته باشد. در ادبیات تجربی موجود، استدلال می‌شود که این بازتوزیع می‌تواند منتهی به افزایش فرصت‌های شغلی شود.

پی‌نوشت‌ها:

۱- داده‌ها از پایگاه اطلاعاتی بانک جهانی گرفته شده است.

۲- Work sharing

۳- Spreading the work

رقیبی جدی به شرکت‌های فعال در حوزه پتروشیمی اختصاص دارد. بالاترین ارزش بازار اما به شرکت‌هایی که در حوزه پتروشیمی، مخبرات و فولاد فعالیت دارند، تعلق یافته است.

سهم بالای خصوصی‌ها

براساس این گزارش از میان شرکت‌های برتر اقتصاد ایران ۶۴/۵ درصد شرکت‌ها خصوصی، ۲/۲۶ درصد عمومی و ۴/۹ درصد دولتی بوده‌اند. در این گزارش شرکت دولتی شرکتی خوانده می‌شود که بیش از ۵۰ درصد سهام آن در مالکیت سازمان‌ها یا شرکت‌های دولتی باشد. شرکت خصوصی نیز به شرکتی اطلاق شده است که بیش از ۵۰ درصد سهام آن در مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی باشد. شرکت با مالکیت عمومی نیز شرکتی است که بیش از ۵۰ درصد سهام آن در مالکیت نهادها و موسسات عمومی باشد. این نکته با توجه به قوانینی نظیر قانون محاسبات عمومی کشور و قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی مد نظر قرار گرفته است.

قیمت‌ها منعکس‌کننده واقیعات نیستند

در این گزارش به نقل از اعنماد تاکید شده است که در اقتصاد ایران مانند بسیاری از اقتصادهای در حال توسعه، قیمت‌ها منعکس‌کننده تمامی واقیعات اقتصادی نیستند. وجود یارانه‌های مختلف، دخالت‌های دولت در کنترل قیمت‌ها و مواردی از این قبیل، موجب انحراف قیمت‌ها می‌شود. از این رو قیمت‌ها قادر نیستند وضعیت واقعی رشد یک شرکت را نشان دهند. براساس این گزارش رشد فروش یک شرکت در یک اقتصاد سالم نشان‌دهنده افزایش قیمت محصولات فروش رفته و مقدار عددی محصولات فروخته شده است. از آنجا که افزایش قیمت اساساً ناشی از افزایش کیفیت محصولات تولیدی است، در این صورت افزایش فروش نشان‌دهنده رشد واقعی و سالم این شرکت‌هاست این در حالی است که در اقتصاد ایران بخشی از تغییر قیمت‌ها ناشی از وجود بازارهای انحصاری یا ناشی از دخالت‌های دولت در تعیین قیمت محصولات شرکت‌های تولیدی است. در این گزارش تاکید شده است که مشکل انحراف‌های قیمتی تنها این فهرست را دربر نمی‌گیرد و در هر نوع آمار اقتصادی اعم از حساب‌های ملی، سید مصرف خانوار، بودجه دولت و آمارهای مشابه خود را نشان می‌دهد و از این رو آمارها تمامی واقیعات‌های اقتصادی را منعکس نمی‌کنند.

ایران بعد از رفع تحریم‌هایی گیر الحاق به WTO است

ایران به حساب می‌آید و این امر هرچه زودتر باید به مرحله اجرا برسد. رییس کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران با بیان اینکه در داخل عده بی از جمله بعضی از فعالان بخش خصوصی نسبت به الحاق کشورمان به سازمان تجارت جهانی موضع دارند و نسبت به آن اعلام مخالفت می‌کنند، ادامه داد: در آغاز کار شاید مقداری مشکلات و فشار به وجود آید که این موضوع نیز امری طبیعی خواهد بود، اما پس از سپری شدن چندی کارها به روال سابق خود باز خواهد گشت.

مراحل تقاضای عضویت

این گزارش حاکی است به طور کلی عضویت در سازمان جهانی تجارت مستلزم پذیرفتن اصول و معاهدات متعددی است که مورد قبول کشورهای عضو قرار گرفته است. این مراحل شامل تقاضای عضویت، پذیرش درخواست (الحاق به عنوان عضو ناظر)، تدوین گزارش سیاست های تجاری کشور، تشکیل گروه کاری الحاق و در نهایت مذاکرات دو جانبه و چندجانبه بی برای تعیین شرایط عضویت و حصول توافق برای الحاق است.

بر اساس این گزارش، نخستین ویرایش یادداشت نظامنامه تجارت خارجی (گزارش رژیم تجاری ایران) در سال ۱۳۷۸ تهیه شده که طی سنوات بعد متناسب با تغییرات در قوانین و مقررات گزارش اولیه به طور مکرر مورد بازبینی و تکمیل قرار گرفته است. ۲ ماه پس از پذیرش درخواست الحاق ایران توسط شورای عمومی سازمان جهانی تجارت در پنجم خردادماه سال ۱۳۸۴، آخرین ویرایش گزارش رژیم تجاری برای بررسی و ارائه نظرات دستگاه‌ها، انجام بررسی‌ها و اعمال تغییرات و تعدیلات لازم در سال ۱۳۸۵ به دولت ارائه شد. بررسی درخواست عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت ۹ سال به طول

سازمان تجارت جهانی سازمانی بین‌المللی است که تجارت بین کشورهای را اداره می‌کند. درحالی‌که تقریباً همه کشورهای عضو این سازمان هستند، ایران جزو کشورهایی است که در این سازمان عضو نیست. ایران اولین بار در سال ۱۹۹۶ برای عضویت در سازمان تجارت جهانی درخواست داد اما مخالفت آمریکا مانع ملحق شدن ایران به این سازمان شد.

سازمان تجارت جهانی سازمانی بین‌المللی است که تجارت بین کشورهای را اداره می‌کند. درحالی‌که تقریباً همه کشورهای عضو این سازمان هستند، ایران جزو کشورهایی است که در این سازمان عضو نیست. ایران اولین بار در سال ۱۹۹۶ برای عضویت در سازمان تجارت جهانی درخواست داد اما مخالفت آمریکا مانع ملحق شدن ایران به این سازمان شد. ایران به ارائه درخواستهایش ادامه داد و در سال ۲۰۰۵ آمریکا به دلیل ادامه مذاکرات هسته‌ای با ایران اجازه داد تا این درخواست روندش را طی کند. اکنون که ایران با جامعه بین‌الملل به توافق هسته‌ای رسیده است قصد دارد به محض برداشته شدن تحریم‌ها به سازمان جهانی تجارت ملحق شود.

در همین زمینه محمدرضا نعمت‌زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: پیوستن به WTO بعد از برداشته شدن تحریم‌ها از برنامه‌های دولت است و در این رابطه تیمی را تعیین کرده ایم تا این موضوع دنبال شود. این در حالی است که نعمت‌زاده چندی پیش نیز در این زمینه گفته بود: برای تسهیل فرآیند پیوستن ایران، با مصوبه هیات وزیران طبقات تعرفه‌ی ۱۴ طبقه به ۱۰ طبقه کاهش یافت و این طبقات در سال آینده به ۸ و در سال ۹۶ به ۶ طبقه نزول می‌یابند. نعمت‌زاده افزود: در این میان مکاتباتی با تمام وزرای کابینه برای فراهم سازی مقدمات الحاق به WTO انجام داده ایم و امیدواریم، بتوانیم هر چه سریع‌تر با وزارتخانه‌های موثر کار را پیش ببریم. وزیر صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: مالکیت معنوی برای الحاق به این سازمان بسیار مهم است که در این زمینه تلاش داریم با رفع تحریم‌ها، سریع‌تر بتوانیم بخش مالکیت معنوی را در کشور مورد توجه قرار دهیم.

وی خاطر نشان کرد: برخی نگران الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت و صدمه خوردن به بخش تولید کشور هستند در حالی که این نگرانی وارد نیست، چرا که قانون برخی استثناها را در این زمینه در نظر گرفته است و اگر متوجه شویم بخشی از تولید دچار ضرر و زیان شده، حتماً از سیستم‌های آنتی دامپینگ بهره خواهیم گرفت.

این عضو کابینه یازدهم، کاهش متوسط تعرفه‌ها از ۱۹٫۷ درصد به ۱۸٫۷ درصد را مورد اشاره قرار داد و اظهار داشت: برخی تعرفه‌هایی که اتفاقاً در حمایت از تولید داخلی موثر نبودند، با تجدید نظر دولت کاهش یافته‌اند که به عنوان مثال، تعرفه زعفران که وارداتی در آن صورت نمی‌گیرد، از ۷۵ درصد تغییر یافته است. وی گفت: اگر تعرفه از حد معقولی بیشتر باشد، هزینه قاچاق و واردات غیررسمی کمتر از هزینه تعرفه خواهد شد که این امر واردات غیررسمی را افزایش می‌دهد.

نگرانی برخی از فرآیند الحاق

بر اساس این گزارش، مهدی پورقاضی رییس کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران با اشاره به مهم‌ترین نیاز برای پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی، اظهار داشت: ثبات قوانین و مقررات به خصوص در حوزه کسب و کار مهم‌ترین نیازی است که در رابطه با الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی باید مد نظر تصمیم‌گیران قرار گیرد. پورقاضی با تأکید بر اینکه قوانین مربوط به حوزه کسب و کار هر روز عوض می‌شود، تصریح کرد: این موضوع مسائل و مشکلات بسیاری را برای فعالان اقتصادی کشور فراهم کرده است. به گفته این فعال بخش خصوصی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی یک امر ضروری برای اقتصاد

انجامید.

به نحوی که تا ۵ سال تقاضای عضویت ایران در شورای عمومی سازمان مطرح نشد و پس از طرح نیز تا ۴ سال اجماع در این زمینه صورت نگرفت و در نهایت پس از ۹ سال درخواست ایران در ۵ خرداد ۱۳۸۴ با اجماع کشورها مواجه و ایران به عنوان عضو ناظر پذیرفته شد. تمام اینها در حالی است که میانگین زمان عضویت دیگر کشورهایی که از سال ۱۹۹۵ به این سو، در سازمان عضو شده اند حدود ۷ سال بوده است. ایران در آبان ۱۳۸۸ متن گزارش رژیم تجاری خود را تقدیم دبیرخانه سازمان تجارت جهانی کرد. بعد از آن، گزارش رژیم تجاری ایران در بین اعضای سازمان تجارت جهانی توزیع شد و اعضای سازمان تجارت جهانی سوالات خود را از ایران مطرح کردند که سری اول سوالات که شامل ۷۰۰ سوال بود به وزارت وقت بازرگانی ایران در اسفند ۱۳۸۸ ارسال شد. اما درخصوص رییس گروه کاری الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی، با آنکه توافق بر سر رییس گروه کاری الحاق ایران صورت گرفته بود، امریکا از قرار گرفتن تعیین رییس گروه کاری الحاق در دستور جلسه شورای عمومی سازمان تجارت جهانی جلوگیری کرد.

آغاز پیوستن ایران به WTO بعد از اجرایی شدن برجام

قائم مقام سازمان توسعه تجارت ایران می گوید: طی چند ماه آینده مراحل الحاق ایران به WTO آغاز خواهد شد.

صادق ضیائی بیگدلی در گفت و گو با خبرنگاران این درباره نشست اخیر وزرای تجارت و بازرگانی عضو سازمان تجارت جهانی که در نایروبی کنیا برگزار شد، گفت: برداشت ما از صحبت های خانم امینه محمد وزیر خارجه کنیا که در گذشته ریاست نهاد حل و فصل درگیری ها در سازمان تجارت جهانی را بر عهده داشت و همچنین رایزنی های صورت گرفته در اجلاس نایروبی این بود که طی چند ماه آینده مراحل الحاق ایران آغاز خواهد شد، البته ما تا اجرایی شدن برجام صبر خواهیم کرد اما به نظر می رسد بعد از اجرایی شدن برجام در روند الحاق ایران تحولات مثبتی را شاهد خواهیم بود.

وی افزود: تاکنون تنها مانع آغاز این روند، مخالفت آمریکا بوده است، اما به نظر می رسد با توجه به فشاری که اعضا برای عضویت ایران وارد می کنند و فضای جدیدی که ایجاد شده، آمریکا در این مرحله رویکرد معقول تری را دنبال کند. گرچه در مراحل بعدی الحاق ما امکان بروز چالش ها و موانع همچنان وجود خواهد داشت که در زمان و مکان خود باید

برای آنها راهکار مناسبی اندیشید.

وی با تاکید بر اینکه عدم حضور در این سازمان قطع به یقین مضرات بزرگی برای کشور ما خواهد داشت و حتما نوعی خودتحریمی به شمار می رود، تصریح کرد: عدم حضور در این سازمان کشور ما را از ورود به دایره تجارت با بسیاری از کشورها محروم می کند. از سوی دیگر، قوانین و مقررات بسیاری از کشورها مثل همین ترکیه که در همسایگی ما است به نحوی تداوم یافته شده که در برخورد با کشورهای عضو WTO به صورت متفاوت عمل می کنند و در مورد کشورهای غیر عضو مثل کشور ما به نحو بسیار سخت گیرانه تری عمل می کنند.

ما باید با برنامه ریزی کامل عضو این سازمان شویم و اقتصاد دانش بنیان را قوی کنیم. البته در وضعیت فعلی آسیب هایی را داریم که خیلی نمی توانیم از آن نفع ببریم. باید توجه داشت که مخالفت با عضویت در این سازمان هم هیچ مشکلی را حل نمی کند بلکه مشکلات را تشدید خواهد کرد

قائم مقام سازمان توسعه تجارت ایران عنوان کرد: ما در مذاکرات دوجانبه خیلی فشار می آوریم که این قوانین برای کشور ما آسان تر شود اما واقعیت این است که مقاومت هایی از جانب آنها وجود دارد و استدلال آنها هم این است که ما برای عضویت در WTO امتیازاتی داده ایم بنابراین حق داریم در برابر شما که این امتیازات را نداده اید، سخت گیرانه عمل کنیم. در واقع با عدم عضویت در این سازمان یک دیوار تعرفه ای و غیر تعرفه ای بین کشورهای عضو WTO و کشوری که عضو WTO نیست ایجاد می شود که توسعه تجارت و سرمایه گذاری و نهایتا توسعه اقتصادی یک کشور را با محدودیت های شدید مواجه می کند.

ملحق شدن به سازمان تجارت جهانی چه تاثیری بر ایران خواهد داشت؟

روزنامه آمریکایی «واشنگتن پست» در گزارشی به قلم «الیسون کارنگی» نوشت: ایران می خواهد اقتصادش را گسترش دهد و در آن تنوع ایجاد کند. پیوستن به سازمان تجارت جهانی می تواند به ایران در تحقق این امر کمک کند. این امر سرمایه گذاری بین المللی در بخش انرژی ایران را تسریع خواهد کرد. گسترش تجارت می تواند موجب تقویت قشر متوسط و اشتغال زایی شود. در حالی که عضویت در این سازمان می تواند فواید اقتصادی زیادی برای ایران داشته باشد ایجاد تغییرات کار دشواری است.

عضویت در سازمان تجارت جهانی چه تاثیری بر توانایی آمریکا برای محدود کردن تجارت با ایران خواهد داشت؟ به طور کلی سازمان تجارت جهانی به اعضا اجازه نمی دهد تا با برخی از شرکای تجاری بهتر از دیگران برخورد کنند. بنابراین وقتی ایران به این سازمان ملحق شود، اگر آمریکا بخواهد تجارت با ایران را محدود کند قوانین سازمان تجارت جهانی را نقض خواهد کرد. اگر آمریکا با محدود کردن تجارت با ایران قوانین سازمان تجارت جهانی را نقض کند، چه اتفاقی خواهد افتاد؟ ایران می تواند علیه آمریکا در دادگاه سازمان تجارت جهانی شکایت کند. اگر دادگاه آمریکا را مقصر بداند از آمریکا خواسته می شود تا مطابق با قانون عمل کند و یا اینکه به ایران غرامت دهد و یا اینکه به ایران اجازه داده می شود تا با اعمال محدودیت های تجاری تلافی کند. اگر آمریکا باز هم مطابق با قانون عمل نکند و وجهه اش خدشه دار خواهد شد. اگر ایران بتواند به سازمان تجارت جهانی ملحق شود توانایی آمریکا برای اعمال فشار به ایران از طریق تجارت تضعیف خواهد شد. شواهد نشان می دهد که دیگر ابزار ممکن است کارایی لازم نداشته باشند. این نکته را هم باید در نظر داشت که طبق قوانین سازمان تجارت جهانی آمریکا متعهد می شود تا علیه ایران از قوانین تجاری اجباری استفاده نکند و این امر از نظر اقتصادی می تواند به نفع آمریکا باشد. اگر چنین تعهدی وجود نداشته باشد ایران برای گسترش روابط تجاری نمی تواند به اندازه کافی به آمریکا و دیگر کشورهای غربی اعتماد کند. بنابراین عضویت در سازمان تجارت جهانی می تواند

عضویت در این سازمان هم هیچ مشکلی را حل نمی‌کند بلکه مشکلات را تشدید خواهد کرد. از طرف دیگر ما باید اقتصاد خود را متناسب با عضویت در WTO سازماندهی کنیم چون اگر این کار را نکنیم بخش‌های زیادی از اقتصاد ما آسیب فراوان خواهد دید. باید بخش‌های دانش بنیان و مدرن را مورد حمایت شفاف، هدفمند و غیر فسادآور قرار دهیم تا تولید صادراتی در این بخش‌ها داشته باشیم آنگاه عضویت ما در WTO برد زیادی برای ما به دنبال خواهد داشت. ما در حال حاضر چون برنامه ریزی دقیقی برای عضویت خود نداشته ایم غفلت‌های زیادی در این حوزه داشته ایم. امیدوارم که ۱۰ تولید دانش بنیان و استراتژیک را در کشور به عنوان اولویت توسعه تولید و صادرات قرار دهیم تا با عضویت خود در WTO برد کنیم. اما اگر بی تفاوت باشیم ممکن است که منافع ما در این راه به حداقل برسد.

مؤخره

هر چند، عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی مزایای فراوانی برای اقتصاد ما به همراه خواهد داشت اما این کار باید با برنامه ریزی دقیق و با چشمانی باز صورت گیرد. در واقع باید زیرساخت‌های لازم و آمادگی‌های لازم در کشور ایجاد شود تا منافع عضویت ایران به حداکثر خود برسد.

عضویت در سازمان تجارت جهانی مستلزم تغییرات عمده است. ایران باید تعرفه‌ها را کاهش و اقتصاد را بازسازی کند. مقامات دولتی ایران اعلام کرده‌اند عضویت در سازمان تجارت جهانی از اولویت هاست. ایران می‌خواهد اقتصادش را گسترش دهد و در آن تنوع ایجاد کند و سطح استاندارد زندگی مردم را بالا ببرد. پیوستن به سازمان تجارت جهانی می‌تواند به ایران در تحقق این امر کمک کند. این امر سرمایه‌گذاری بین‌المللی در بخش انرژی ایران را تسریع خواهد کرد. گسترش تجارت می‌تواند موجب تقویت قشر متوسط و اشتغال‌زایی شود. درحالی‌که عضویت در این سازمان می‌تواند فواید اقتصادی زیادی برای ایران داشته باشد ایجاد تغییرات کار دشواری است. علاوه بر مشکلات مربوط به بازسازی اقتصادی، ممکن است بعد از ملحق شدن به این سازمان از ایران شکایت شود. از بسیاری از کشورهای حتی سالها بعد از پیوستن به سازمان تجارت جهانی هیچ شکایتی نمی‌شود اما از برخی هم بلافاصله بعد از ملحق شدن شکایت می‌شود. این امر می‌تواند برای ایران مشکل ساز باشد چون برای حل این موضوع منابع زیادی در اختیار ندارد.

یک معامله باشد چون می‌تواند باعث افزایش تعامل اقتصادی و سیاسی با ایران شود، اما هر گونه ابزار مجازات اقتصادی ایران را حذف خواهد کرد.

باید برنامه ریزی کنیم

از سوی دیگر، دکتر بهنام ملکی اقتصاددان در گفتگو با آفتاب یزد تصریح کرد سازمان تجارت جهانی یا WTO نهادی است که کشورها از طریق عضویت در آن تلاش می‌کنند توانمندی‌های خود را به جهان خارج انتقال دهند. یعنی اگر کشوری دارای تولیدات و صادراتی باشد وقتی عضو این سازمان شد دیگر با مانعی رو به رو نیست. اما برای کشوری که عضو نیست، سایر کشورها می‌توانند محدودیت‌های اعمال کنند. وی افزود: کشوری که عضو سازمان تجارت جهانی باشد طبعاً نمی‌تواند آن را تحریم کند و تحریم اقتصادی اعضای این سازمان معنی ندارد. عضویت در سازمان تجارت جهانی یعنی درها را به روی کشورها بازگذاشتن و برخورد یکسان با اعضا داشتن.

یعنی نمی‌توان با اعضا با تبعیض برخورد کرد. ملکی گفت: کشورهای پیشرفته عضو سازمان حداکثر تا ۵ درصد و کشورهای توسعه نیافته عضو نیز حداکثر تا ۱۰ درصد می‌توانند تعرفه داشته باشند. کشورها برای عضویت باید همه موانع غیرتعرفه‌ای را به تعرفه‌ای تبدیل کرده و موانع تعرفه‌ای را هم کم کنند. اگر کشور توانمندی مانند چین عضو سازمان تجارت جهانی نمی‌شد قطعاً اقتصادش خفه می‌شد. البته چینی‌ها برای عضویت خود در این سازمان زیرساخت‌های اقتصادی شان را قوی کردند و وقتی عضو شدند از برندگان این وضعیت شدند. ملکی گفت: بدون تردید، عضویت کشور ما در این سازمان می‌تواند به منزله فروریختن کامل تحریم‌های اقتصادی باشد و از این حیث می‌تواند برای اقتصاد ما مؤثر و راهگشا باشد. در عین حال نباید فراموش کرد که متأسفانه اصلی‌ترین توانمندی ما صادرات نفت است و نفت تنها محصولی است که از قوانین سازمان جهانی تجارت مستثنا شده است. اگر ما عضو این سازمان نشویم قاچاق کالا، اقتصاد ما را از پا در می‌آورد. وی تأکید کرد: ما باید در بخش‌های دانش بنیان توان و تولیدات صنعتی مدرن خود را بالا ببریم و خودمان را قوی کنیم تا با عضویت در سازمان تجاری جهانی برد ما باشد. ما باید با برنامه ریزی کامل عضو این سازمان شویم و اقتصاد دانش بنیان را قوی کنیم. البته در وضعیت فعلی آسیب‌هایی را داریم که خیلی نمی‌توانیم از آن نفع ببریم. باید توجه داشت که مخالفت با

نوین سازی سنت

نوین سازی ۱۵۰ نقطه گمرکی از زمان اظهار کالا تا صدور پروانه

علی بعبیدی مفرذینیا
مدیرکل دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات گمرک جمهوری اسلامی ایران

گمرک جمهوری اسلامی ایران قرار نداشت.

بعد از این دوره، مجدداً سیستم آسیکودا بین المللی در گمرکات مهجور ماند و کار متوقف شد. اما بعد از مدتی که مجدداً استفاده از این نرم افزار رونق گرفت، کار مجدداً روی این نرم افزار خیلی پیش رفت؛ چرا که «آسیکودا ورد» مسائل خاص خود را داشت و کیفیت قابل ملاحظه‌ای را به لحاظ بسترهای اجرا می طلبید؛ در حالی که سامانه قبلی یا همان آسیکودا، در زمان خود بهتر از «آسیکودا ورد» عمل می کرد و به پهنای باند و زیرساخت‌های مخابراتی بیشتری نیاز داشت. این امر باعث شد نتوانیم کار را پیش ببریم. بعد از این عدم توفیق در اجرای نرم افزار جدید آسیکودا، اجرای برنامه‌ای در گمرک تحت عنوان «طرح جامع گمرک نوین» زیر نظر رئیس کل وقت گمرک جمهوری اسلامی ایران در دولت گذشته آغاز شد.

نظر رئیس وقت گمرک این بود که آسیکودا، آسیکودا ورد و سیستم‌های این چنینی، سیستم‌های دوره گذار هستند و باید به سمتی حرکت کنیم که خود، وضع موجود و چالش‌ها را شناسایی کرده و وضع مطلوب را ترسیم کنیم، ضمن اینکه در این فرآیند به تحلیل پیدایش مشکلات و شکاف‌های ایجاد شده پردازیم و در نهایت نقشه راهی برای گمرکات تدوین کنیم که در عمل، طرح جامع گمرک نوین را رقم زد. بر این اساس مقرر شد گمرک نوین را در چهار سطح فناوری، مدیریت، منابع انسانی و فرآیندها پیاده سازی کنیم. فاز اول اجرای نوین سازی گمرکات، دو سال به طول انجامید تا مکتوباتی تحت عنوان طراحی مفهومی تدوین و از دل آن نقشه راه نوین سازی گمرکات استخراج شود.

خروجی که از این نقشه راه استخراج شد، این بود که هفت سال زمان نیاز است که ۵۰ پروژه، اجرایی شده و در عین حال، کار اجرای آنها با هزینه‌های بالایی انجام شود تا در نهایت بتوان گمرک را از وضع موجود به وضع مطلوب برد.

این فرآیند تا زمانی که طول انجامید که دولت یازدهم روی کار آمد و رئیس جدید گمرک جمهوری اسلامی ایران، بر این باور بود که چالش‌های موجود در گمرک، باید به صورت فورس ماژور حل شود و نمی توان رفع همه این چالش‌ها و مشکلات را به هفت سال دیگر حواله کرد؛ چراکه مشخص نیست آن زمان، باز هم چالش‌های گمرکات کشور همین موارد احصا شده باشد یا تغییراتی خواهد داشت.

در نهایت هم برنامه‌ای اجرا شود که هیچ‌گاه مشکلات گمرکی کشور را حل نکنند. بنابراین هدف بر این قرار گرفت تا برای نوین سازی گمرکات کشور، به روشی برگردیم که در کل دنیا مرسوم است و آن، چابک سازی و پیاده سازی نرم افزارهایی است که منجر به شکوفایی گمرکات می شود؛ به این مفهوم که به جای اینکه به روش آبشاری، ابتدا طراحی مفهومی و منطقی را اجرا و پیاده سازی کنیم و در حین پیاده سازی، اجرای آن را ارزیابی کنیم، تصمیم بر این شد که بسیار سریع و در حالی که چارچوب خاص خود را دارد، نیازهای روز گمرکی کشور احصا شده و برنامه شروع به کار کند؛ به نحوی که در حین اجرای برنامه، بلافاصله اصلاحات صورت گیرد و نیازهای جدید هم احصا شود؛ بنابراین با طرحی که در گمرکات برای نوین سازی در دولت یازدهم پیش بینی شد؛ ضمن اجرا، سیستم به صورت مداوم توسعه می یابد و در اولین زمان ممکن هم، سیستم شروع به کار می کند و بلافاصله در حوزه اجرا، اصلاحات روی آن صورت می گیرد.

آنچه اجرای این سیستم را نسبت به نمونه‌های قبلی، شاخص می کند این است که رفع نیازهای سیستم و مشکلات، به روز احصا می شود و این، امری مهم است.

همه این اقدامات خوب است ولی باید به این نکته توجه کرد که پیچیدگی‌های خاص خود را هم دارد. در دنیا نیز این روش مرسوم است و در تولید و توسعه نرم افزارهای مهم دنیا، این روش مدنظر قرار می گیرد و در حین کار، اصلاحات انجام می شود؛ چراکه با توجه به تغییرات سریع، روش‌های قدیمی دیگر روش‌هایی نیستند که زمان‌بر باشد.

دو سالی هست که گمرک جمهوری اسلامی ایران، نوین سازی گمرکات و استقرار سامانه‌های هوشمند را به طور جدی در دستور کار خود قرار داده است. اکنون قرار است که سیستم‌هایی در گمرکات استقرار یابند که هوش تجاری را در مفهوم واقعی خود، پیاده سازی کنند. مروری بر تاریخچه نوین سازی گمرک در ایران نشان می دهد از سال ۱۳۷۵ گمرک شروع به مکانیزه سازی سیستم سنتی و دستی خود کرده است.

در آن زمان از سامانه‌ای تحت عنوان آسیکودا از واحدی به نام آنکتاد در سازمان ملل متحد و با حمایت مالی سازمان یونیدی پی، نرم افزاری خریداری شد که بتواند اقدامات ابتدایی برای نوین سازی گمرکات کشور را در آن دوره انجام دهد. بر این اساس، تقریباً بعد از حدود دو سال کار روی کاستومایز کردن سیستم و لحاظ کردن ملاحظات کشور و نیز تغییر زبان این نرم افزار به زبان فارسی، گمرک جمهوری اسلامی ایران توانست تنها در یک گمرک آن هم در فرودگاه مهرآباد تهران، این نرم افزار را برای بخش صادرات راه اندازی کند.

متعاقب آن بعد از توفیق در استقرار این نرم افزار به صورت پایلوت، اقدامات برای گسترش این سامانه در ۷۵ نقطه گمرکی و در رویه صادرات و واردات، آغاز و این سیستم در گمرکات مذکور، راه اندازی شد. در عین حال با توجه به اینکه سیستم آسیکودا، یک سیستم قدیمی بوده و به نوعی عمر مفید خود را طی کرده بود، مقرر شد نرم افزار جدید سازمان ملل که آنکتاد از آن، تحت عنوان آسیکودای جهانی یا «آسیکودا ورد» نام می برد، در گمرکات نصب شود.

بر این اساس ایران تقریباً دومین کشور در دنیا بود که قرارداد راه اندازی و پیاده سازی این نرم افزار را منعقد کرد. اما به دلیل اینکه ایران در رویه ترانزیت، کار جدی تا آن زمان انجام نداده و در سیستم قبلی آسیکودا نیز این موضوع مورد توجه واقع نشده بود، استارت اجرا و پیاده سازی نرم افزار جدید، تنها در ۱۰ گمرک ترانزیتی، زده شد. اما پس از مدتی، اتفاقاتی در گمرکات رخ داد که در عمل، فناوری اطلاعات تا مدت‌ها در برنامه‌های اصلی

نمایشگاه های بازرگانی، حمل و نقل، صنایع و ماشین آلات، مواد غذایی و فن آوری های نوین ساختمان

گروه ترجمه

تاریخ برگزاری	۱۵ تا ۱۷ مارس ۲۰۱۶
محل برگزاری	چین، شانگهای
اطلاعات تماس	تلفن: ۲۰۳۲۲ ۹۴۹ ۸۹ ۴۹+ نمابر: ۲۰۳۲۲ ۹۷۲ ۹۴۹ ۸۹ ۴۹+
پست الکترونیک	exhibitor@electronica-china.com
وبسایت	http://electronica-china.com
توضیحات	نمایشگاه بین المللی قطعات، لوازم و تجهیزات اتومبیل
تاریخ برگزاری	۲۵ تا ۲۸ می ۲۰۱۶
محل برگزاری	روسیه، نووسیبیرسک
اطلاعات تماس	تلفن: ۰۰۶۳ ۳۶۳ ۳۸۳ ۰۰۷ (داخلی ۲۸۸) نمابر: ۰۱ ۷۹ ۳۶۳ ۳۸۳ ۷+
پست الکترونیک	verbitskaya@sibfair.ru
وبسایت	http://www.autosibexpo.ru/en-GB/home.aspx
توضیحات	نمایشگاه بین المللی فن آوری ها و سیستم حمل و نقل و صنایع صادرات و واردات
تاریخ برگزاری	۲۱ تا ۲۴ می ۲۰۱۶
محل برگزاری	ترکیه، استانبول
اطلاعات تماس	تلفن: ۱۱ ۰۰ ۸۶۷ (۲۱۲) ۹۰+ نمابر: ۹۸ ۶۶ ۸۸۶ (۲۱۲) ۹۰+
پست الکترونیک	http://www.tuyap.com.tr/en/contact#exhibitions-centres
وبسایت	http://www.tuyap.com.tr/en
توضیحات	بیست و دومین نمایشگاه بین المللی حمل و نقل، توزیع، ذخیره سازی و کنترل مواد
تاریخ برگزاری	۱۰ تا ۱۳ می ۲۰۱۶
توضیحات	بزرگترین نمایشگاه بین المللی بازرگانی مواد غذایی و مهمان نوازی
تاریخ برگزاری	۱ تا ۳ مارس ۲۰۱۶
محل برگزاری	روسیه، اکاترینبرگ
اطلاعات تماس	تلفن و نمابر: ۳۸۴۸۵۸۵ (۳۸۳) ۷+
پست الکترونیک	com.expert@expo۹۶
وبسایت	com.http://en.horeca.expo۹۶
توضیحات	نمایشگاه بین المللی بازرگانی طراحی و دکوراسیون خانه
تاریخ برگزاری	۸ تا ۱۱ مارس ۲۰۱۶
محل برگزاری	سنگاپور، سنگاپور
اطلاعات تماس	تلفن: ۱۸ ۲۹ ۴۴ (۰) ۳۳+
پست الکترونیک	maison-objet@badgeonline.net
وبسایت	http://www.maison-objet.com/en
توضیحات	نمایشگاه بین المللی بازرگانی شیرینی پزی و نانوايي
تاریخ برگزاری	۱۴ تا ۱۷ مارس ۲۰۱۶
محل برگزاری	روسیه، مسکو
اطلاعات تماس	تلفن: ۷۵ ۸۷ ۶۴۹ (۴۹۵) ۷+ نمابر: ۸۵ ۸۷ ۶۴۹ (۴۹۵) ۷+
پست الکترونیک	http://modern-bakery-moscow.ru.messefrankfurt.com/moscow/en/toolbar/contact.html
وبسایت	http://modern-bakery-moscow.ru.messefrankfurt.com/moscow/en/exhibitors/welcome.html
توضیحات	نمایشگاه بین المللی بازرگانی اجزاء و قطعات

محل برگزاری	روسیه، مسکو	محل برگزاری	چین، پکن
اطلاعات تماس	تلفن: ۰۳ ۷۹۵ ۴۱ (۴۹۹) +۷ نمابر: ۶۰۵ ۶۰ ۵۹ (۴۹۵) +۷	اطلاعات تماس	تلفن: ۰۷ ۸۵۷۸۵۰۰۷ (۰) ۸۶ نمابر: ۵۱۴۱۳۳۰۸ (۰) ۸۶
پست الکترونیک	mvs@expocentr.ru	پست الکترونیک	annali@sbwexpo.cn
وبسایت	/http://www.stl-expo.ru/en	وبسایت	http://en.jianbohui.com
توضیحات	نمایشگاه بین المللی حمل و نقل و واردات و صادرات	توضیحات	نمایشگاه بین المللی مواد غذایی، نوشیدنی، تجهیزات رستوران و کترینگ، منابع و خدمات
تاریخ برگزاری	۱۲ تا ۱۴ اکتبر ۲۰۱۶	تاریخ برگزاری	۱۲ تا ۱۵ آوریل ۲۰۱۶
محل برگزاری	چین، شنزن	محل برگزاری	سنگاپور، سنگاپور
اطلاعات تماس	تلفن: ۸۶ ۷۵۵ ۸۳۵۸۱۳۰۷ +	اطلاعات تماس	http://www.foodnhotelasia.com/ /contact-us
پست الکترونیک	www.scmfair.com	پست الکترونیک	tsm@sesallworld.com
وبسایت	http://www.scmfair.com	وبسایت	http://www.foodnhotelasia.com
توضیحات	نمایشگاه حمل و نقل و واردات و صادرات	توضیحات	نمایشگاه بین المللی محصولات، بسته بندی و تجهیزات مواد غذایی
تاریخ برگزاری	۱۷ تا ۲۰ مارس ۲۰۱۶	تاریخ برگزاری	۲۶ تا ۲۹ آوریل ۲۰۱۶
محل برگزاری	آلمان، برلین	محل برگزاری	روسیه، ایرکوتسک
اطلاعات تماس	تلفن: ۰۳۰ ۸۳۲۱۷۹۲۲۲ نمابر: ۰۳۰ ۸۳۲۱۷۹۲۲۰	اطلاعات تماس	تلفن و نمابر: ۳۹ ۳۱ ۳۵ (۳۹۵ ۲) +۷
پست الکترونیک	info@agentur-peppel.de	پست الکترونیک	info@sibexpo.ru
وبسایت	http://www.transportertage-bb.de	وبسایت	/http://www.sibexpo.ru/eng
توضیحات	نمایشگاه بین المللی بازرگانی صنایع ماشین آلات چوب و منتکاری	توضیحات	نمایشگاه بین المللی مواد غذایی و نوشیدنی
تاریخ برگزاری	۴ تا ۶ آوریل ۲۰۱۶	تاریخ برگزاری	۲۰ تا ۲۲ آوریل ۲۰۱۶
محل برگزاری	امارات متحده ی عربی، دبی	محل برگزاری	روسیه، کراسنودار
اطلاعات تماس	تلفن: ۹۷۱ ۴ ۳۹ ۲۳۳۳۲ + نمابر: ۹۷۱ ۴ ۳۹ ۲۳۳۳۲ +	اطلاعات تماس	تلفن: ۲۰۰ ۱۲ ۳۴ (۸۶۱) +۷
پست الکترونیک	info@dubaiwoodshow.com	پست الکترونیک	info@krasnodarexpo.ru
وبسایت	http://www.dubaiwoodshow.com	وبسایت	/http://www.inter-food.su/en-GB
توضیحات	نمایشگاه بین المللی صنایع بهداشت و تغذیه ی چین	توضیحات	نمایشگاه بین المللی نوشیدنی و مواد غذایی
تاریخ برگزاری	۱۴ تا ۱۶ آوریل ۲۰۱۶	تاریخ برگزاری	۱۸ تا ۲۰ می ۲۰۱۶

تاریخ برگزاری	۱۷ تا ۲۰ مارس ۲۰۱۶	محل برگزاری	قزاقستان، آلماتی
اطلاعات تماس	ترکیه، آنکارا	اطلاعات تماس	تلفن: ۲۵۰ ۱۹۹۹ (۷۲۷) +۷ نمابر: ۲۵۰ ۵۵۱۱ (۷۲۷) +۷
پست الکترونیک	تلفن: ۲۰ ۲۸ ۴۴۲ ۴۴۲ ۳۱۲ +۹۰	پست الکترونیک	kazakhstan@tntexpo.com
وبسایت	info@cyffuar.com.tr	وبسایت	http://www.tntexpo.kz/index.php?lang=en
توضیحات	http://www.yapidecor.com.tr	توضیحات	نمایشگاه بین المللی صنایع غذایی و مواد غذایی
تاریخ برگزاری	نمایشگاه بین المللی اتوماسیون صنعتی ساختمان	تاریخ برگزاری	۱۰ تا ۱۳ می ۲۰۱۶
محل برگزاری	۲۵ تا ۲۹ آوریل ۲۰۱۶	محل برگزاری	کره، سئول
اطلاعات تماس	آلمان، هانور	اطلاعات تماس	تلفن: ۳۲۷۶ / ۷۲۶۳ / ۸۲ ۲ ۳۴۶۰
پست الکترونیک	تلفن: ۳۴۳۱۴ ۸۹ ۵۱۱ +۴۹	پست الکترونیک	info@seoulfood.or.kr
وبسایت	http://www.hannovermesse.de/en/applikation/forms/general-contact-form	وبسایت	http://www.seoulfood.or.kr/eng/main.asp
توضیحات	http://www.hannovermesse.de/home	توضیحات	ششمین نمایشگاه بین المللی ساختمان سبز
تاریخ برگزاری	نمایشگاه بین المللی تجهیزات، طراحی داخلی و مواد ساختمانی	تاریخ برگزاری	۲ تا ۴ مارس ۲۰۱۶
محل برگزاری	۲۸ تا ۳۱ مارس ۲۰۱۶	محل برگزاری	ژاپن، توکیو
اطلاعات تماس	عمان، مسقط	اطلاعات تماس	تلفن: ۸۵۱۹ ۳۳۴۹ ۸۱ +
پست الکترونیک	تلفن: ۴۳۲۷۷۳۳ ۹۷۱ + نمابر: ۴۳۲۷۷۴۴ ۹۷۱ +	پست الکترونیک	eh@reedexpo.co.jp
وبسایت	infodubai@omanexpo.com	وبسایت	http://www.ecohouseexpo.jp/en/
توضیحات	http://www.thebigshow-oman.com	توضیحات	نمایشگاه بین المللی ساختمان و ساخت و ساز، طراحی داخلی، گرمایش و تهویه
تاریخ برگزاری	نمایشگاه بین المللی فن آوری و تجهیزات ساختمان	تاریخ برگزاری	۲ تا ۴ مارس ۲۰۱۶
محل برگزاری	۶ تا ۱۲ می ۲۰۱۶	محل برگزاری	ازبکستان، تاشکند
اطلاعات تماس	قطر، دوحه	اطلاعات تماس	تلفن: ۱۱۳ ۰۱ ۸۰ (۹۹۸ ۷۱) +
پست الکترونیک	تلفن: ۹۵۹ ۱۱۱ ۹۶۱ + نمابر: ۹۵۹ ۸۸۸ ۹۶۱ +	پست الکترونیک	uzbuild@ite-uzbekistan.uz
وبسایت	info@ifpexpo.com	وبسایت	http://www.uzbuild.uz
توضیحات	http://www.ifpqatar.com	توضیحات	نمایشگاه بین المللی تجهیزات نوین ساختمان

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی افغانستان

منبع: Cwctenders.com

گروه ترجمه

مهلته ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۲۴۸۴۸۶	پروژه ی ارتقای محصولات کشاورزی از طریق بهبود و تقویت ظرفیت سیستم آبیاری
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۲۴۸۴۰۲	پروژه ی جاده ی قیصر بالا مرغاب
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۰۴۲۶۴۸	پروژه ی خط لوله ی گاز ترکمنستان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۹۰۵۸۱۰	برنامه ی سرمایه گذاری بهبود منابع انرژی
۳۱ اکتبر ۲۰۱۶	۳۰۷۶۲۸۰۸	بازسازی و نوسازی چاه انجیر تا جاده ی گرشک
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۷۴۰۴۱۷	پروژه ی رودخانه ی پنج عمو
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۷۳۵۳۸۲	توسعه ی برنامه ی سرمایه گذاری
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۵۳۷۸۳۸	قرارداد ۲۵۰ میلیون دلاری ارتباط بانک جهانی برای ارتقای بزرگراه های افغان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۳۷۶۲۸۹	ساخت بخش خط لوله ی ترکمنستان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۲۸۱۰۲۴	توسعه ی بخش گاز افغانستان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۱۰۵۱۸۲	توسعه ی باشگاه ورزشی کابل
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۹۱۸۱۳۷	پروژه ی زیرسازی بازار کشاورزی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۸۶۵۱۵۱	پروژه ی فاز یک توسعه ی شبکه ی جاده ای
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۸۲۶۷۳۶	سرمایه گذاری روی پروژه ی مدیریت آب مزارع
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۸۲۶۲۴۰	پروژه ی فاز دوم مدیریت آب مزارع
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۶۸۳۱۸۷	حمایت از زیرسازی استان قندهار
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۸۹۹۱۷۹۱	برنامه ی میان مدت اجرای منابع آب شهر کابل
۳ آگوست ۲۰۱۶	۲۸۶۰۶۰۶۴	پروژه ی اتصال جاده ی حمل و نقل هندوکش
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۳۰۸۱۳۴	پروژه ی اتصال و توسعه ی انتقال برق
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۱۷۲۱۵۰	برنامه ی پایدارسازی بخش جاده ای
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۷۴۳۰۳۷	پروژه ی مرمت و توسعه ی آبیاری
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۴۳۸۴۰۳	پروژه ی توسعه ی کانال نهرشاهی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۴۳۸۴۰۲	پروژه ی توسعه ی پل آویز کوتاه نران
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۴۳۸۴۰۰	پروژه ی توسعه ی مخازن آبی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۴۳۸۳۹۸	پروژه ی توسعه ی خط لوله ی منابع آب روستای کوکک
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۴۷۴۱۱۵۶	مدیریت آب از طریق احیای جنگل پسته ی استان فاریاب
۳ سپتامبر ۲۰۱۷	۲۴۴۸۵۹۹۶	تدارک کار و ساخت و ساز ساختمان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۱۷۹۶۸۰۳	احداث چاپخانه ی افغان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۱۷۸۱۹۸۵۲	کارخانه ی فولاد
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۱۷۲۶۶۹۴۵	پروژه ی معدن

اقتصاد

۲۹

شماره ۵۴ - بهمن ماه ۱۳۹۴

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی تاجیکستان

منبع: Cwctenders.com
گروه ترجمه

مهلت ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۶۴۷۸۸۸	پروژه ی انتقال برق منطقه ای
۹ دسامبر ۲۰۱۶	۳۰۹۵۸۹۵۵	پروژه ی نوسازی آب مرکزی تاجیک
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۸۴۴۱۷۸	کارخانه ی سیمان شاخریتوس
۳۱ دسامبر ۲۰۱۷	۳۰۵۴۹۷۷۴	ساخت برج ۲۵ طبقه ای
۳۱ آگوست ۲۰۱۶	۳۰۴۴۶۰۳۷	کارهای نوسازی دوشنبه و شریانی
۳۱ آگوست ۲۰۱۶	۳۰۴۱۸۷۰۸	کارهای نوسازی مرکز تجهیزات تولیدر
۳۱ آگوست ۲۰۱۶	۳۰۴۱۸۷۰۶	کارهای نوسازی منطقه ی ختلان
۳۱ آگوست ۲۰۱۶	۳۰۴۱۸۷۰۵	کارهای نوسازی منطقه ی سغد
۳۱ آگوست ۲۰۱۶	۳۰۴۱۸۷۰۴	کارهای نوسازی دانشکده ی مهندسی
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۳۱۷۵۲۲	پروژه ی ضایعات جامد خجند
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۷۲۲۳۰۸	پروژه ی آب و فاضلاب نورک
۲ اکتبر ۲۰۱۶	۲۹۶۵۶۲۳۴	ساخت و ساز محل های دفن زباله ی جدید
۱ اکتبر ۲۰۱۶	۲۹۶۳۰۳۸۹	طراحی دقیق و مهندسی تسهیلات آب
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۵۹۶۷۸۸	پروژه ی کربدورهای جاده های ۲، ۵ و ۶
۸ سپتامبر ۲۰۱۶	۲۹۲۰۲۶۵۹	پروژه ی حمل و نقل عمومی دوشنبه
۴ سپتامبر ۲۰۱۶	۲۹۱۶۵۲۵۹	نوسازی تجهیزات برق
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۸۴۵۴۰۲	مدیریت زمین و معیشت روستایی
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۷۴۲۸۰	سرمایه گذاری در تاجیکستان
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۷۴۷۰۰۸	پروژه ی فاز دوم بهبود آب شمال
۹ ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۷۱۵۹۳۲	پروژه ی بهبود آب ختلان
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۲۳۰۲۳۵	زیرسازی مالی شهرداری
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۱۶۹۷۶۲	تجارت برق بین منطقه ای
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۸۸۲۰۲۳	نیروگاه برق حرارتی شوراب
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۶۷۷۶۵۶	پروژه ی فاز دوم بهبود آب مرکز
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۲۶۰۰۰۸	کارخانه ی سیمان
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۲۸۱۱۸۸۴	بهبود سیستم های منابع آب نوشیدنی منطقه ی بیانج استان ختلان
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۱۷۳۹۶۹۷۴	پروژه ی ضایعات جامد تورسان زاده
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۱۷۰۷۸۸۵۹	پروژه ی ارتقای کربدورهای ۳ و ۵ همکاری اقتصادی منطقه ای
۳۱ دسامبر ۲۰۱۶	۱۴۴۸۴۱۳۶	نوسازی و تکمیل مدارس راهنمایی
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۱۴۱۷۲۲۴۶	پروژه ی حمایت از معدن ملی
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۱۱۶۹۴۳۳۶	پروژه ی ساخت و ساز دیار دوشنبه
حداکتر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۷۰۹۷۱۳۱	پروژه ی توسعه ی زیرسازی و نوسازی گمرکات منطقه ای

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی عراق

منبع: Cwctenders.com
گروه ترجمه

مهلته ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۰۴۲۴۰۰	تولید گرمکن های آب خورشیدی و توسعه ی پروژه های انرژی تجدیدپذیر
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۶۷۰۲۷۵	برج عروس
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۸۹۶۴۱۱	عرضه ی سیستم اسکله با تجهیزات اندازه گیر فاصله برای فرودگاه عراق
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۴۷۷۲۹۸	بزرگراه بغداد به ترکیه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۳۲۶۳۹۶	پروژه ی توسعه ی میدان گازی نیروگاه منصوریه
۹ آگوست ۲۰۱۶	۲۸۶۷۱۷۰۰	پروژه ی بهبود کارهای آبی قادسیه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۸۱۷۶۷۴۴	پروژه ی ساخت تصفیه خانه در منطقه ی کردستان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۸۱۷۶۷۳۰	فاز دوم پروژه ی بازسازی بخش برق
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۹۹۰۹۶۸	عملیات اضطراری توسعه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۷۳۰۲۶۳	نوسازی واحد ۴ ایستگاه برق حرارتی ۲۰۰ مگاواتی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۵۵۷۰۶۲	پروژه ی بهبود آب و فاضلاب بغداد
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۳۲۰۶۱۲	خط جدید راه آهن بین عراق و ایران
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۷۰۹۰۶۸۲	برورسانی تصفیه خانه ی بصره
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۸۵۵۶۷۸	زیرسازی اجتماعی شهر تازه ی بیسمایه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۸۳۷۱۶۶	خط لوله ی نفت هدیته به عقبه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۸۳۷۱۴۰	مروارید اماره
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۸۳۶۳۷۷	شهر صنعتی کربلا
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۸۳۶۰۳۹	خط آهن بین ایران، ارمنستان، آذربایجان و چین
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۶۱۵۵۷۸۴	پروژه ی نوسازی ایستگاه برق حرارتی هرته
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۵۶۵۳۳۶۵	کارخانه ی پتروشیمی بصره
۳۰ نوامبر ۲۰۱۷	۲۴۶۶۴۹۱۳	تدارکات، مهندسی، مدیریت پروژه و خدمات ساخت و ساز
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۴۴۲۳۷۴۴	مجتمع های مسکونی، ۱۲۵۰۰۰ واحد مسکونی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۴۳۵۲۱۵۱	واحدهای مسکونی تازه ی میسان
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۴۱۸۳۹۳۹	پروژه ی سیکل ترکیبی سلیمانیه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۸۷۷۳۸۷	پروژه ی بهبود آبیاری و زهکشی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۷۹۶۹۶۵	فرودگاه دیوانیه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۳۵۵۳۶۶	پروژه ی برورسانی تصفیه خانه ی بایجی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۱۴۵۰۰۳	اتصال جاده ی دو طرفه ی چومان به اوماران
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۱۴۴۹۹۸	اتصال جاده ی دو طرفه ی اربیل به حاجی اوماران
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۳۰۵۲۸۸۴	نصب و راه اندازی شبکه های مداربسته ی هواشناسی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۱۸۷۹۴۳۷	سیکل ترکیبی نیروگاه برقی گازی انبار
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۱۳۴۰۵۵۲	پروژه ی فاز دوم میدان نفتی بدره

مناقصه های خدمات فنی و مهندسی عمان

منبع: Cwctenders.com
گروه ترجمه

مهلت ارسال مدارک و شرکت در مناقصه تا تاریخ	شماره پیوست مناقصه	معرفی پروژه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۶۱۰۸۹۴	معاملات بین المللی هوایی با عمان ایر
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۵۵۵۵۴۲	پروژه ی آبنمای مینا سلطان قابوس
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۴۷۳۲۳۵	پروژه ی استراحتگاه مگا
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۴۷۲۹۷۸	بزرگترین پروژه ی بندر ماهیگیری
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۳۹۵۸۴۹	نیروگاه سیکل ترکیبی برق
۱ می ۲۰۱۶	۳۱۳۱۳۵۶۴	اجرای ایستگاه برق ۱۳۲ کیلو ولتی بین قرن علم و ایستگاه فرعی خودر
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۳۰۸۰۶۲	بیمارستان بین المللی مدینه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۲۵۴۲۵۱	اتصال RO۱۴mm هتل فلج با هتل های عمان
۲۸ دسامبر ۲۰۱۶	۳۱۲۵۲۸۰۳	حفظ سلامت فیبر نوری بین مسقط و سوهار
۲۸ دسامبر ۲۰۱۶	۳۱۲۵۱۸۲۳	ارائه ی خدمات تعمیر و نگهداری استخراج شنا
۲۸ دسامبر ۲۰۱۶	۳۱۲۵۱۸۰۵	ارائه ی خدمات تعمیر و نگهداری عمرانی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۲۰۷۷۸۹	کارخانه ی استخراج گاز طبیعی مایع
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۱۱۷۰۶۱۳	راه اندازی کریدور مشترک حمل و نقل عمان
۳۰ نوامبر ۲۰۱۶	۳۰۶۴۲۶۶۸	ساخت و ساز مجتمع گردشگری
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۳۰۵۱۴۴۰۶	مرکز ملی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۹۱۲۲۲۴	کارخانه ی نمک زدایی آب شربیه
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۹۱۲۲۲۲	کارخانه ی نمک زدایی آب سلاله
۲ اکتبر ۲۰۱۷	۲۹۶۷۸۹۴۴	عملیات تعمیر و نگهداری تصفیه خانه ی فاضلاب
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۶۰۶۴۴۳	تکمیل پروژه ی فیبر ملی
۳۰ مارس ۲۰۱۷	۲۹۴۹۵۴۸۰	پروژه ی بازار نخل سوهار
۳۰ آوریل ۲۰۱۶	۲۹۴۳۰۱۸۰	پروژه ی فاز سوم رومتا و شنایل
۳۱ مارس ۲۰۱۶	۲۹۴۲۸۵۸۶	اجرای پروژه ی خط لوله ی مبروک
۳۱ دسامبر ۲۰۱۸	۲۹۲۶۵۲۷۰	ایجاد زیرساخت پروژه ی شهر جدید لواء
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۱۵۸۲۰۱	تصفیه خانه های موقت آب
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۱۵۶۴۳۳	پروژه ی بهبود تصفیه خانه ی سوهار و سیستم نمک زدای حرارتی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۹۱۵۶۰۳۸	ایستگاه شبکه ی شهر سلطان قابوس
۳۰ آگوست ۲۰۱۶	۲۹۰۱۲۳۲۲	تدارک، مهندسی و ساخت و ساز ایستگاههای شبکه ی ۱۳۲، ۲۲۰ و ۳۳ کیلوولتی شهر سلطان قابوس
۳۰ آگوست ۲۰۱۶	۲۹۰۱۲۳۱۹	تدارک، مهندسی و ساخت و ساز ایستگاههای شبکه ی ۱۳۲ کیلوولتی سده
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۸۹۹۰۳۹۹	جاده ی مته التاروق
۳۰ آگوست ۲۰۱۶	۲۸۹۴۸۴۰۷	طراحی و ساخت ذخیره سازی ضایعات یکپارچه و دفع در منطقه ی ویژه ی اقتصادی دقم
۳۱ آگوست ۲۰۱۶	۲۸۸۳۹۰۸۳	تعمیرات اساسی پارک صنعتی
حداکثر تا آخر ژوئن ۲۰۱۶	۲۸۷۷۴۱۲۱	کارخانه ی تولید کیسه ی پروپیلن

گوناگون

۱ درصد ثروتمندان از جمع دارایی بقیه بیشتر ثروت دارند

ثروت ۶۲ میلیارد در جهان به اندازه نصف دارایی جمعیت دنیا است.

ارزش خالص دارایی ثروتمندان در ۵ سال اخیر از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۱۵ محاسبه و مشخص شده است ثروت ۳۸۸ نفر به اندازه کل دارایی جمعیت جهان است.

به گزارش خبرآنلاین، یک درصد از قشر بالای جامعه از جمع دارایی بقیه بیشتر ثروت دارند.

آکسفام گزارش خود را در داووس ارائه داد. ۶۲ میلیارد در جهان ثروت خالصشان بیش از ۵۰۰ میلیارد دلار از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۱۵ افزایش یافته است. در حالی که ۳.۶ میلیون نفر، یعنی نیمی از قشر کم درآمد دنیا حدود ۱۰۰۰ میلیارد دلار از دست دادند.

فاصله ثروت میان پولدارها و فقرا بسیار افزایش یافته و قشر فقیر جامعه افرادی با درآمد کمتر از روزانه ۱.۹۰ دلار زندگی می کنند.

آکسفام می گوید: «اقتصاد جهانی تلاشی برای بهبود شرایط افراد فقیر انجام نمی دهد.» حدود ۷۱ درصد جمعیت جهان دارای درآمد کمی هستند و با روزانه کمتر از ۱۰ دلار زندگی می کنند.

چرا کشورهای اسکاندیناوی با بقیه دنیا فرق دارند؟

در شمال اروپا منطقه‌ای وجود دارد به نام اسکاندیناوی. کشورهای این منطقه عبارتند از سوئد، نروژ، دانمارک، فنلاند، ایسلند و جزایر فارو. زبان مردم این سرزمین‌ها از ریشه زبان آلمانی است. مردم اسکاندیناوی از نسل جنگجویان وایکینگ هستند که در زمان‌های قدیم، با کشتی به سرزمین‌های مختلف حمله می کردند و مایملک آن‌ها را غارت می کردند.

نوادگان آنان تفاوت‌های فاحشی با آنان دارند. مردم اسکاندیناوی که به نوردیک‌ها معروف هستند به عنوان آدم‌هایی آرام و صلح طلب و در عین حال متفکر شناخته می شوند که نه تنها مثل وایکینگ‌ها نان کسی را از چنگش در نمی آورند، بلکه با تکیه بر نظام اقتصادی منحصر به فردشان کاری کرده‌اند که تمام اتباع آن‌ها بدون چشمداشت به مال بقیه، در رفاه کامل زندگی کنند.

مؤسسه لگاتوم هر سال با بررسی عواملی مانند اقتصاد، کار آفرینی، سیستم حکومتی، تحصیلات، بهداشت و سلامت، امنیت فردی و اجتماعی، آزادی‌های فردی و سرمایه اجتماعی در بین تمام کشورهای دنیا، لیستی منتشر می کند که خوشحال‌ترین کشورهای دنیا را به ترتیب معرفی می کند. با نگاهی به این لیست متوجه می شویم از ۶ کشور دنوردیک که نام بردیم، در سال ۲۰۱۴، نروژ عنوان اول را دارد، دانمارک چهارم است، سوئد ششم، فنلاند هشتم و ایسلند یازدهم است.

چگونه مردمی که گرز و شمشیر به دست بودند، به سطحی رسیده‌اند که می توانند کشورهای سردسیر خود را به این خوبی اداره کنند؟

اگر بخواهید کشوری داشته باشید که فقر، تبعیض و جهل باعث نشود مردمش دائم به جان هم بیفتند، باید در تمام سطوح اجتماعی، اقتصادی و سیاسی عدالت برقرار کنید، اگر می خواهید اندیشه‌های پوسیده از سر مردم کشورتان ببرد باید به تقویت علم روز و دانشگاه‌ها پردزاید.

اگر می خواهید شیوع یک بیماری مردم را به وحشت نیندازد باید زیر ساخت‌های نظام سلامت و بهداشت را به خوبی در کشور پیاده کنید،

اگر می خواهید مردم کشورتان رفتار بالغانه‌ای داشته باشند باید به آزادی‌های فردی بها بدهید و در نهایت اداره تمام این امور نیازمند دولتی با ثبات است که بدون شعار دادن، به مردم کشورش خدمت کند.

سیستمی که دولت‌های اسکاندیناوی برای اداره کشورهایشان به کار می برند چیزی است که به «مدل نوردیک» معروف است که خودشان از آن به عنوان «سیستم رفاقتی» نام می برند. بارزترین خصوصیتی که در این سیستم وجود دارد این است که نفع عمومی بر نفع فردی ترجیح داده می شود.

در این کشورها، دولت ۴۰ درصد تا ۶۰ درصد از درآمد شما را مشمول مالیات می کند و البته مردم این کشورها بدون هیچ گونه کارشکنی و اعتراضی این مبلغ را دو دستی به دولت تقدیم می کنند، چون می دانند که اگر کارشان به بیمارستان کشید یا به دانشگاه رفتند نیازی نیست پول پرداخت کنند. اگر شما پول بیشتری در بیاورید باید مالیات بیشتری هم بدهید، بنابراین در این نظام فاصله طبقاتی ایجاد نمی شود و اگر امشب شام مرغ دارید، خیالتان راحت است که بقیه هموطنان‌تان مثل گربه تا کمر در سطل آشغال فرو نرفته‌اند. فقر که نباشد و هر کسی دستش در جیب خودش باشد، بخش بسیار زیادی از جرم و جنایت هم خود به خود محو می شود و جامعه به امنیت می رسد و مردم فرصت می کنند وقت‌شان را صرف کارهای مهم‌تری کنند تا رفاه مضاعف برای احاد جمعیت جامعه تقویت شود.

سازمان «شفافیت بین الملل» اعلام کرد:

رتبه بندی شاخص «فساد جهانی»

برزیل و ترکیه بیشترین سقوط را در رتبه بندی شاخص «فساد جهانی» به نام خود به ثبت رساندند. این موضوع ناشی از رسوایی شرکت نفت دولتی «پترولئو برازیلیرو» در برزیل و پیشنهاد رجب طیب اردوغان برای افزایش اختیارات ریاست جمهوری در ترکیه بود.

به گزارش بلومبرگ، بر اساس شاخص «ادراک فساد» ۲۰۱۵ موسسه «شفافیت بین الملل»، در میان ۱۶۸ کشور حاضر در این لیست در سال ۲۰۱۵ برزیل از رتبه شصت و نهم به مکان هفتاد و ششم سقوط کرد. ترکیه نیز با ادامه دادن به روند نزولی خود از سال ۲۰۱۳ به رتبه شصت و ششم سقوط کرد. بریتانیا در این رده بندی از جایگاه چهاردهم به رتبه دهم رسید و یونان نیز با ۱۱ پله رشد به رتبه پنجاه و هشتم این لیست صعود کرد.

بهبود ۶ پله ای رتبه ایران

دانمارک و به دنبال آن فنلاند و سوئد، جایگاه خود را در صدر این رده بندی حفظ کرده اند. کشور جنگ زده سومالی و رژیم کمونیستی کره شمالی در رده های آخر این رتبه بندی قرار دارند.

رده بندی شفافیت بین الملل، از یک شاخص ترکیبی (موسوم به شاخص ادراک فساد) شامل ۱۲ عنصر برای رتبه بندی کشورهای دنیا استفاده می کند. این شاخص به عنوان شاخص معیار برای مشاهده فساد در نظر گرفته شده و توسط تحلیلگران و سرمایه گذاران استفاده می شود. درجه شاخص بین صفر تا ۱۰۰ بوده که عدد ۱۰۰ نشان دهنده حداقل فساد خواهد بود. در این رده بندی دانمارک امتیاز ۹۱ و سومالی امتیاز ۸ را دارا هستند.

بر اساس این شاخص، ایران با امتیاز ۲۷ رتبه صد و سی ام را در بین ۱۶۸ کشور حاضر در این رده بندی در اختیار دارد. امتیاز ایران نسبت به سال ۲۰۱۴ تغییر نکرده است، اما سال گذشته ایران در رتبه صد و سی و ششم این جدول (از میان ۱۷۵ کشور) قرار داشت.

در این رتبه بندی آمریکا رتبه شانزدهم، استرالیا رتبه یازدهم و روسیه رتبه صد و نوزدهم را در اختیار دارند. چین با اوج گیری نسبت به سال گذشته از رتبه صد و هشتاد و سوم صعود کرده است.

ادامه از صفحه ۲۵

نویسنده سازی سنت

یعنی اگر بنا باشد مطالعه تا زمانی ادامه یابد که به نتیجه تئوریک برای رفع مشکل برسیم، تغییرات دیگری به سرعت در سیستم های بین المللی دنیا صورت گرفته و همین تغییرات باز هم ما را با مشکلات جدید مواجه می کند. بنابراین روش جدید این است که اجرای نرم افزاری آغاز شده و در حین کار، اصلاحات انجام شود.

بر همین اساس، همین شیوه اجرای برنامه را در توسعه نرم افزار و حتی مهندسی مجدد فرآیندها در دستور کار قرار دادیم و خروجی این شد که در حدود کمتر از دو سال، اکنون ما به نقطه ای رسیده ایم که در حال حاضر، ۱۵۰ نقطه گمرکی کشور در تمام رویه ها و نه تنها قسمت هایی که آسیکودا را پوشش می داد که فقط بخش سالن بود، بلکه از زمان اظهار تا پروانه نویسنده سازی شده اند. شاید اگر بخواهیم از فعالیت گمرکی بگوییم، آسیکودا تنها حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد فرآیندهای گمرکی را تحت پوشش قرار می داد، اما سیستم نویسنده، از زمان مانیفست و اطلاعات اظهاری، انبارها، خروج کالا و بازرسی تا درب خروج، باسکول و تمام استپ هایی را که کالا برای ترخیص و خروج کالا نیاز دارد دیده است.

شاید بهتر باشد مروری هم بر تعداد سامانه های مستقر در گمرک پیش از استقرار سیستم نویسنده داشته باشیم. سامانه هایی که تا پیش از این در گمرک اجرایی می شد، حدود ۲۶ سامانه جزیره ای بود که اگر عمر مفید هر یک از آنها پنج سال بود، ۱۵ سال از عمر شان می گذشت؛ ضمن اینکه سامانه هایی بودند که بیشتر آنها تحت سیستم عامل داس کار می کردند و سروری و قدیمی بودند؛ پس به تبع همین وضعیت، پوشش ۲۰ تا ۲۵ درصد از فرآیندها را آن هم به صورت ناقص، انجام می دادند که به هیچ عنوان، با شرایط فعلی تجارت خارجی کشور و محیطی که گمرکات، امروز در دنیا دارند، همخوانی نداشت.

به عبارت دیگر، این سیستم ها با توجه به توسعه سازمان جهانی گمرک و نگاهی که به چارچوب عمل کردی گمرکات، امروز در دنیا وجود دارد، اصلاً تناسب نداشت و حتماً باید اقدامی صورت می گرفت که نویسنده سازی شوند. اکنون این امکان رخ داده است.

گزارش صندوق بین المللی پول منتشر شد

بدترین اقتصادهای جهان

در ۲۰۱۵

آیا روسیه می تواند در سال ۲۰۱۶ از جمع اقتصادهای نوظهور خداحافظی کند؟ پیش بینی صندوق بین المللی پول برای این کشور ادامه روند کاهش تولید ناخالص داخلی این کشور است.

تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۱۵، حدود ۳.۷ درصد کاهش یافت که این پسرقت شدید سبب شد این کشور جزو ضعیف ترین بازارهای در حال ظهور قرار بگیرد. به گزارش اقتصاد آنلاین به نقل از خبرآنلاین، اقتصاد روسیه با کاهش قیمت نفت از اواسط سال ۲۰۱۴ و تحریم کشورهای غربی صدمه زیادی دید و مجموعه این اتفاق ها سبب شد تا اقتصاد این کشور افت بسیار زیادی داشته باشد. در حال حاضر ارزش پول این کشور بسیار سقوط کرده است و موجب افزایش تورم و فقر شده است.

صندوق بین المللی پول پیش بینی می کند در سال ۲۰۱۶ باز هم یک درصد از تولید ناخالصی داخلی این کشور کاهش پیدا کند.

این صندوق همچنین درباره کشورهای دیگری که با کاهش GDP در سال گذشته روبرو بودند این چنین گزارش داده است:

۱. یمن: -۲۸ درصد
۲. سیرالئون: -۲۴ درصد
۳. ونزولا: -۱۰ درصد
۴. گینه ی استوایی: -۱۰ درصد
۵. اوکراین: -۹ درصد
۶. بروندی: -۷ درصد
۷. لبنان: -۶ درصد
۸. سوئد شمالی: -۷ درصد
۹. برزیل: -۳.۸ درصد
۱۰. روسیه: -۳.۷ درصد

اقتصاد

۳۴

شماره ۵۴ - بهمن ماه ۱۳۹۴

فرم اشتراک

نام: ..... فکس: .....
 نام خانوادگی: ..... همراه: .....
 نام شرکت: ..... شروع اشتراک: .....
 زمینه فعالیت: ..... صندوق پستی: .....
 .....
 تلفن: ..... کد: ..... کد پستی: .....
 نشانی: .....

مدت اشتراک		پست سالیانه	مدت اشتراک	
مبلغ	شماره		مبلغ	شماره
☐	۹۰۰۰۰ تومان	۱۲ شماره	☐	۷۲۰۰۰ تومان
☐	۴۵۰۰۰ تومان	۶ شماره	☐	۳۶۰۰۰ تومان

مبلغ واریزی: .....
 تاریخ: .....
 شماره فیش واریزی: .....
 شماره حساب سیبا بانک ملی ایران: (۰۳۰۱۸۶۲۹۵۶۰۰۰)
 شماره کارت: ۶۰۳۷-۹۹۱۳-۱۳۷۲-۳۶۱۵
 * در صورت تغییر آدرس و یا پلاک مراتب را به واحد مشترکین ۰۵۱۱-۳۸۴۵۴۱۳۴ اعلام نمایید.

توجه:

اشتراک ویژه تهران

با همکاری معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (eshterak.ir)

از این پس تمامی علاقمندان ساکن تهران که مایل به اشتراک نشریه باشند می توانند از ۵۰ درصد تخفیف معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ۴۰ درصد تخفیف ارائه شده توسط نشریه استفاده نموده و فقط ۱۰ درصد قیمت پشت جلد را بپردازند. لازم به ذکر است این نوع از اشتراک فقط از طریق سایت (eshterak.ir) امکان پذیر خواهد بود.

داخول

اهدای بسته های فرهنگی و مطبوعاتی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای ترویج فرهنگ مطالعه و افزایش و ارتقای دانش عمومی شهروندان در نظر دارد نسبت به خرید مجلات شماره های اخیر از مطبوعات کشور و اهدای رایگان به مراکز عمومی و فرهنگی اقدام نماید.

مراکز مرتبط، با حجم حضور حداقل بالای ۱۰۰ نفر در روز شامل کتابخانه ها، کانون های فرهنگی، هنری و سینمایی، پایانه های مسافربری هوایی، ریلی و جاده ای، خوابگاه های دانشجویی دارای سالن مطالعه، ندامتگاه ها، مراکز اصلاح و تربیت، سالن انتظار بیمارستانها و مراکز درمانی بزرگ کشور و اماکن ترک اعتیاد، نگهداری ایتام و سالمندان و غیره می توانند برای اطلاع و ارسال درخواست به سایت www.eshterak.ir

مراجعه و فرم شماره ۲ را پس از تکمیل به نشانی الکترونیکی eshterak.ir@majaleh.ir ارسال نمایند.

بدیهی است بعد از بررسی و تایید نسبت به تحویل بسته های فرهنگی و مطبوعاتی رایگان اقدام خواهد شد.

معاونت مطبوعاتی و اطلاع رسانی
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ماهنامه اقتصاد آسیا

افزایش

قیمت نشریه در طول دوره اشتراک مشمول مشترکان قبلی نمی شود.

تسهیلات

اشتراک برای روزنامه ها مجلات عمومی و مجلات تخصصی به ترتیب تا سقف ۵۰۰، ۲۵۰ و ۵۰۰ تومان به ازای هر نسخه.

مشترک شوید

اشتراک

مزایای

ارسال عادی از مشترکان دریافت نمی شود.

برای ثبت اشتراک کافی است به سایت www.eshterak.ir مراجعه نمایید.

www.eshterak.ir

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 با هدف گسترش فرهنگ مطالعه و حمایت از مطبوعات

طرح تخفیف اشتراک
 تا سقف ۵۰ درصد

را اجرا می کنند

نباید فرصت های تجاری و سرمایه گذاری در بازار افغانستان را در اختیار سایر کشور ها قرار دهیم

در گزارش شماره قبل این نشریه در خصوص ظرفیت ها و مشکلات فرآوری روابط ایران و افغانستان با عنوان چالش ها و ظرفیت های همکاری ایران و افغانستان مسایل و مشکلاتی از سوی صادرکنندگان بیان شد که برای اطلاع از وضعیت مبادلات صنعتی و بازرگانی استان و پی گیری مسائل مطرح شده گفت و گویی با مهندس ناصر بهزاد معاون بازرگانی خارجی صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی صورت گرفته که با هم پی می گیریم.

با توجه به هجواری استان با کشور افغانستان شرایط پیش روی صادرات با این کشور چگونه است؟

افغانستان دارای فرصت های گسترده اقتصادی و تجاری همراه با ریسک های سرمایه گذاری است. این کشور دارای جامعه روستایی ۸۰ درصدی و با محرومیت های زیاد (جزو ۱۰ کشور فقیر جهان) است ۹۴٪. مایحتاج این کشور از خارج تهیه می شود و ضعف ساختار اقتصادی و با عدم وجود زیرساخت های توسعه ای نظیر جاده، راه آهن، امکانات بهداشتی و رفاهی، کمبودهای برق و انرژی دست و پنجه نرم می کند. از سوی دیگر نامنی و توان پایین مالی دولت، امکان انجام پروژه های مختلف عمرانی و زیرساختی را در آن کشور با محدودیت هایی روبرو ساخته است. بنا بر این فعالیت های تجاری و سرمایه گذاری با افغانستان بطور کلی از درجه ریسک بالاتری برخوردار است.

با توجه به شرایطی که مطرح کردید وضعیت صادرات به افغانستان و سهم استان از کشور چه میزان است؟

با توجه به آمار وزنی صادرات نه ماهه ۹۴ استان بمیزان ۷۹۶ هزار تن و ارزشی ۵۷۲ میلیون دلار، که نسبت به همین مقطع در سال گذشته ۱۲ درصد رشد از نظر وزنی را نشان می دهد مع الوصف از لحاظ ارزشی ۵ درصد کاهش را داشته است. تغییر در سید صادراتی استان به افغانستان، دلیل عمده کاهش ارزش صادرات علیرغم رشد ۱۲ درصدی وزنی بوده است. همچنین آمار وزنی صادرات نه ماهه ۹۴ کشور به میزان ۲۸۹۷ هزار تن و ارزشی ۱۸۹۰ میلیون دلار بوده که این امر نشان دهنده آنست که درصد وزنی صادرات استان به کشور به صورت وزنی ۲۸٪ و ارزشی ۳۰٪ می باشد.

متوسط قیمت هر تن کالای صادراتی استان و کشور به ترتیب ۷۱۹ و ۶۵۲ دلار در این مدت بوده است که نشان دهنده آنست که میانگین نرخ هر تن کالای صادراتی استان ۱۰٪ از کشور بیشتر است.

قطعاً مزیت هایی در افغانستان وجود دارد که می بایست مورد توجه مسئولین دولتی و بخش خصوصی باشد.

همین طور است قطعاً. با اشتراکات فرهنگی، زبانی، مذهبی و جغرافیایی فیما بین ایران و افغانستان و جمعیتی ۳۰ میلیونی می توان بنحوی برنامه ریزی کرد که سهم ۳۰٪ ایران در

بازار افغانستان افزایش یابد. در حوزه های مختلف اقتصادی از جمله حمل و نقل و ترانزیت - انتقال تکنولوژی و ایجاد واحدهای صنعتی، بهره برداری معادن - بازاریابی و برندسازی - سرمایه گذاری های مشترک، خدمات آموزشی و فنی و مهندسی و اجرای پروژه های عمرانی می تواند نقش بسزایی در توسعه اقتصادی افغانستان و زمینه های مشترک همکاری برای شرکت های داخلی ایجاد نماید.

با توجه به زمینه های مساعدی که مطرح کردید حتماً مشکلاتی بصورت نهادینه در بخش خصوصی جهت افزایش توانمندی های اقتصادی، رشد بهره وری، ارتقاء کیفیت و بطور کلی تولید دانش بنیان وجود دارد.

بله بخش اعظمی از واحدهای تولیدی و به دنبال آن زنجیره عرضه، همچنان اعتقاد

دارند بازاریابی یعنی هنر فروش زیرکانه در حالی که بازاریابی هنر مدیریت تولید یک کالا بر مبنای تقاضا در بازار و برای دوره مشخص و بطور معمول دراز مدت است. بایستی در اینجا به صراحت اعلام کنم افغانستان و یا ترکمنستان، عراق و یا هر کشور دیگر اینها مراکز بزرگ فروش نیستند بلکه فرصت و تمرینی برای جهانی شدن تولیدات ایرانی هستند.

بنابراین از فرصت های بوجود آمده همه می بایست به نحو صحیح و بموقع استفاده نمایند. بطور قطع فرصت های تجاری همیشه باقی نمی ماند و سایر کشورها با ایجاد همگرایی ها در قالب پروتکل های همکاری، تفاهم نامه ها و عقد قراردادهای دو یا چند جانبه شرایط را برای صادرات و بازارهای هدف روز به روز تنگ تر می کنند.

این وظیفه یکایک شرکت های داخلی است که به امر بازاریابی و تحقیقات بازار در کشورهای هدف به صورت علمی و دانش بنیان توجه ویژه داشته باشند و آمادگی تجمیع فعالیت ها و شبکه سازی های لازم در گروه های مختلف اقتصادی را در خود ایجاد نمایند بدیهی است نقش انجمن ها و تشکل های اقتصادی غیر دولتی در این زمینه بسیار خطیر و مهم است.

این گونه تشکل ها منحصر به اخذ حق عضویت اعضا و پیگیری شناسایی و اخذ امتیازات انحصاری در حوزه های مختلف اداری و دیپلماسی نباشند به وظایف اصلی خود که شناخت بازار، جمع آوری اطلاعات و اطلاع رسانی مناسب، تجمیع فعالیت ها و ایجاد گروه های تجاری صادراتی پردازند. مشکل جعل برندهای ایرانی در افغانستان موضوعی است که می بایست با درایت شرکت های صادراتی در اخذ نمایندگی های قدرتمند و پویا، ثبت برند بنگاه و محصول در افغانستان و از طرف دیگر افزایش دیپلماسی، رایزنان بازرگانی ایران در افغانستان مشکل مزبور رفع و یا به حداقل ممکن برسد.

با توجه به ظرفیت های مناسب در ایران و کشور افغانستان چه فرصت هایی برای توسعه مناسبات اقتصادی وجود دارد؟

افغانستان دارای معادن غنی با میلیاردها تن ذخیره و ذخایر نفت و گاز در شمال آن کشور است. پروژه های بسیار مناسبی از جمله احداث نیروگاه، سد، جاده و ساختمان وجود دارند که شرکت های توانمند ایرانی در این پروژه ها ضمن به

خدمت گیری فارغ التحصیلان دانشگاهی و متخصص و ایجاد فرصت های شغلی در دو کشور، زمینه سرمایه گذاری و درآمد زایی را برای خود و کشور فراهم نمایند.

در حال حاضر شرکت های زیادی از ایران و استان خراسان رضوی در حوزه های مختلف اقتصادی و تجاری مشغول فعالیت هستند. از سوی دیگر توجه به بسته بندی و برند سازی و بازاریابی و فروش محصولات کشاورزی افغانستان از طریق سرمایه گذاری مشترک با کشورهای اروپایی و افغانی می تواند شرایط را به سمت بهبود مناسبات تجاری سوق دهد و تراز تجاری مثبت ایران را متعادل تر نماید. نکته مهم این است که سرمایه گذاری برای تولید اقلام پرمصرف با ارزش افزوده بالا نیازمند فناوری پیشرفته نیستند و ما در افغانستان نیازمند توجه به صدور خدمات فنی و مهندسی و سرمایه گذاری مشترک و ایجاد برندهای تحت لیسانس در افغانستان به همراه صدور کالا هستیم.

به نظر اینجانب نباید فرصت های تجاری و سرمایه گذاری در افغانستان را در اختیار کشورهای دیگر قرار دهیم. قطعاً با تکنولوژی و شرایط موجود در صورت رشد عدم توجه به ادامه رشد مثبت صادرات به کشورهای آسیای میانه، افغانستان و عراق، در آینده نه چندان دور با شرایط سخت تر رقابت با شرکت های خارجی در این کشورها مواجه خواهیم شد.

بنابراین توصیه اکید به بخش خصوصی و تشکل های آنها دارم که توجه ویژه به شرایط بازار در کشورهای هدف و متناسب سازی تولیدات و محصولات با بازار هدف داشته باشند و در برنامه های سازمانی خود به تحقیقات بازار توجه ویژه نمایند چون فردا خیلی دیر است. بدیهی است توسعه مناسبات اقتصادی، شناسایی فرصت های تجاری و اقتصادی جدید و رفع مشکلات تجار در صورت حضور پررنگ بخش خصوصی و نقش آفرینی تشکل های وابسته و دیپلماسی فعال کشور تحقق خواهد میابد.

کارگروه توسعه صادرات غیر نفتی استان با حضور کدام دستگاه ها و نهادهای استانی برگزار می گردد. بطور کلی چه جایگاه و اهدافی دارد؟

کارگروه توسعه صادرات غیر نفتی با حضور دستگاه های مسئول اقتصادی و دیپلماسی استان از جمله امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، امور خارجه، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، میراث فرهنگی و گردشگری، نماینده بانک های استان، ناظر گمرکات، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان و اتاق تعاون و سایر تشکل های صادراتی بخش خصوصی استان (۶ تشکل) به ریاست استاندار استان و دبیری صنعت، معدن و تجارت تشکیل می گردد. بطور میانگین هر ۲ ماهه جلسه داشته و در مواقع ضروری نیز به فراخور شرایط بوجود آمده جلسات در فاصله زمانی کوتاه تر نیز برگزار می گردد.

عمده مباحث مطروحه در این کارگروه از طریق دستگاه های عضو به دبیرخانه منتقل و در جلسات بررسی و تصمیم سازی لازم صورت می پذیرد. موضوعاتی از قبیل بررسی برنامه های توسعه صادرات دستگاه های عضو - شناخت و بررسی موانع و ارائه پیشنهادات برای توسعه صادرات استان را می توان برشمرد.

تغییر راهبرد، راه نجات صنعت سیمان خراسان رضوی

طی چند سال اخیر که رکود تورمی بر اقتصاد کشور چنبره انداخته، پیامدهای فراوانی داشته که شاید مهمترین پیامد آن را بتوان رکود در ساخت و ساز و صنایع وابسته به آن از جمله صنعت سیمان و بتن دانست.

صنعت ساختمان به عنوان بزرگترین صنعت کشور نقش مهمی در تحرک اقتصاد دارد و اکنون که به رکود مبتلا شده بسیاری از صنایع و مشاغل ریز و درشت مرتبط با خود را درگیر کرده که اثرات آن بر بدنه تولید و صادرات کاملاً ملموس است.

رکود صنعت ساختمان به معنای کم شدن بزرگترین بخش فعال اقتصادی و به تبع آن غیرفعال شدن بخش های دیگر از جمله صنعت سیمان و بتن است، صنعتی که تولیدات آن جزو ۱۰ قلم اول صادراتی استان بوده و سهم زیادی در تولید ناخالص داخلی دارد.

اما در شرایطی که صنعت ساختمان دچار رکود شده، با توجه به نقش کاربردی سیمان در بسیاری از پروژه ها می توان با تغییر سیاست ها و راهبردها، شرایط فعلی تولید، عرضه و تقاضا را در صنعت سیمان را دگرگون کرد تا مسکن موقتی برای این بخش قبل از رونق گرفتن دوباره صنعت ساختمان باشد.

دستاندارکاران حوزه صنعت و ساختمان در گفت و گو با خبرنگار ایرنا بر این مهم اتفاق نظر دارند که برای تحول در صنعت سیمان نیازمند تغییر سیاست ها و رویکردهای گذشته در بخش تولید و صادرات هستیم که باید برای آن برنامه ریزی منسجمی انجام گیرد.

*وجود پنج کارخانه سیمان نیمه فعال در خراسان رضوی

به گزارش ایرنا، معاون امور معادن و صنایع معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: در این استان پنج واحد تولید سیمان با ظرفیت ۶،۸۹ میلیون تن فعالیت دارند و سهم این استان از تولید سیمان در کشور ۸،۵ درصد می باشد.

مهدی اعتمادی مقدم افزود: هم اکنون پنج کارخانه سیمان شرق در مشهد، زاوه تربت حیدریه، جوین، لار شهرستان سبزوار و مجد شهرستان خواف مشغول فعالیت هستند که مواد اولیه خود را از معادن غنی موجود در استان تامین می کنند.

اعتمادی مقدم گفت: خوشبختانه کارخانه های سیمان در استان به دلیل وفور آهک و سایر مواد معدنی مورد نیاز و همجواری با معادن در تامین مواد اولیه سیمان مشکلی ندارند و با حداقل هزینه در بخش حمل و نقل سیمان را تولید می کنند.

معاون سازمان صنعت خراسان رضوی اظهار کرد: رکود در صنعت ساختمان و تغییر رویکرد کشورهای آسیای میانه در دریافت سیمان از این استان موجب کاهش تولید و صادرات آن شده است.

اعتمادی مقدم افزود: اکنون دو کارخانه سیمان شرق و سیمان زاوه با ۵۰ درصد ظرفیت تولید خود فعالیت دارند و محصولات خود را به کشورهای آسیای میانه صادر می کنند که این میزان کاهش قابل توجهی نسبت به سال های گذشته داشته است.

وی کرد: از سوی دیگر در کشورهای افغانستان و پاکستان کارخانه های سیمان راه اندازی شده اند. لذا در واردات سیمان از خراسان رضوی محدودیت ایجاد کرده اند.

نام برده ادامه داد: صنایع معدنی مانند سیمان زمانی رونق می گیرد که صنعت ساختمان رونق داشته باشد به این معنا که اگر صنعت ساختمان در کشور از رکود خارج نشود با سیاست های فعلی برای رونق صنعت سیمان نمی توان کار زیادی انجام داد.

وی بیان کرد: با توجه به شرایط اقتصادی فعلی و هزینه بالای تولید سیمان در خراسان رضوی، سوق دادن صادرات سیمان از کشورهای آسیای میانه به سمت کشورهای دورتر مانند آفریقا توجیه اقتصادی ندارد لذا چاره ای جز صادرات این محصول به کشورهای اطراف نداریم اما در عراق به دلیل ناامنی و در افغانستان و پاکستان به دلیل راه اندازی صنعت سیمان شرایط صادراتی کاملاً تغییر کرده است.

اعتمادی مقدم گفت: به نظر می رسد تنها راه نجات صنعت سیمان تغییر در نوع تولید و ایجاد تنوع در آن می باشد زیرا در این شرایط اقتصادی کارخانه های تک محصولی محکوم به شکست هستند لذا باید صنایع معدنی استان تغییر پذیری لازم را داشته باشند و مطابق با نیاز بازار تولید کنند.

وی اظهار کرد: سازمان صنعت خراسان رضوی برای نجات صنعت سیمان برنامه هایی را در دست اجرا دارد که از جمله آن استفاده از سیمان به جای قیر در جاده سازی با هماهنگی اداره کل راه و شهرسازی است زیرا هم تبعات زیست محیطی نداشته و هم اشتغالزایی و دوام بیشتری دارد.

وی گفت: جاده سازی با استفاده از سیمان با توجه به حجم عملیات عمرانی در استان و کشور بسیار پرمفعت است لذا سعی داریم با همکاری اداره کل راه و شهرسازی خراسان رضوی در آینده نزدیک نخستین استانی باشیم که صنعت سیمان را به سمت جاده سازی پیش برده ایم.

*رکود صنعت ساختمان و نیمه فعال شدن واحدهای بتنی

دبیر انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان بتن و قطعات بتنی خراسان رضوی نیز در این باره گفت: رکود در صنعت ساختمان باعث تعطیلی و نیمه فعال شدن واحدهای بتنی استان شده است.

محمد قاضی خانی افزود: حدود ۱۶۰ واحد تولید بتن و قطعات بتنی مجاز با ظرفیت حداقل تولید روزانه ۵۰۰ مترمربع بتن در روز در خراسان رضوی وجود دارد که ۳۰ درصد از این واحدها در سال جاری به طور کامل تعطیل شده اند، ۵۵ درصد نیمه فعال هستند و تنها ۱۵ درصد کار می کنند.

قاضی خانی بیان کرد: برای رونق صنعت بتن نیازمند تغییر رویکردها در ساخت و سازها و پروژه های عمرانی هستیم، تاکنون درباره استفاده از بتن به عنوان زیرساخت جاده ها برنامه ریزی نشده است یا هنوز بسیاری از ساختمان ها با سازه های فلزی ساخته می شوند در حالی که می توان از سازه های بتنی بهره گرفت.

وی اظهار کرد: ۹۰ درصد ساختمان های بزرگ در شهر مشهد با سازه های فلزی ساخته می شوند در حالی که سازه های بتنی وزن کمتر و دوام بیشتری دارند و استفاده از سازه های بتنی هزینه اسکلت ساختمان را ۳۰ درصد کاهش می دهد.

دبیر انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان بتن و قطعات بتنی خراسان رضوی گفت: واحدهای بتنی استان ظرفیت لازم را برای تامین بتن مورد نیاز در جاده سازی و ساختمان سازی را دارند اما سیاست ها باید تغییر کند و مسئولان الزام قانونی ایجاد نمایند.

قاضی خانی اظهار کرد: اکنون در تولید سیمان مشکلی در خراسان رضوی وجود ندارد و مازاد هم تولید شده است اما لازمه رفع رکود در این بخش تغییر نگاه در مصرف سیمان و کاربرد آن در پروژه های عمرانی مانند جاده سازی است.

وی با بیان اینکه برای استفاده از سازه های بتنی به جای سازه های فلزی در ساختمان ها باید فرهنگ سازی لازم انجام گیرد، افزود: بسیاری از پیمانکاران سرعت را در نظر می گیرند و استفاده از سازه های فلزی را در اسکلت ساختمان ترجیح می دهند در حالی که اشکالات زیادی در جوش کاری و نوع فلز به کار رفته در ساختمان وجود دارد که در سازه های بتنی نیست.

*دلایل رکود در صنعت ساختمان و راهکارهای برون رفت از آن

کارشناس مسکن و مشاور مدیر کل راه و شهرسازی خراسان رضوی نیز در این باره گفت: با دلیل دیگر رکود کمبود نقدینگی در سطح جامعه است، نقدینگی مردم کاهش یافته، نرخ سود بانکی متأثر از تورم افزایش یافته و در نهایت توان اقتصادی مردم برای خرید و فروش مسکن را تحت تاثیر قرار داده است.

این کارشناس مسکن گفت: از سوی دیگر اجرای طرح هایی مانند مسکن مهر بر بازار تاثیر گذاشته و از رونق در خرید و فروش مسکن کاسته است.

معماری اظهار کرد: وزارت راه و شهرسازی برنامه هایی برای خروج از رکود در صنعت ساختمان دارد که یکی از این برنامه ها پرداخت تسهیلات بانکی کم بهره می باشد تا مردم توان خرید مسکن را بدست آورند.

وی گفت: پیش بینی وزارت راه و شهرسازی این است که با اجرای برنامه های مزبور پس از اجرای برجام طی شش ماه آینده صنعت ساختمان و بازار مسکن از حالت رکود خارج شود که به تبع آن صنعت سیمان و بتن نیز از رکود نجات خواهد یافت.

امیراحمد معماری بیان کرد: سیمان یکی از حیاتی ترین عناصر در ساخت و ساز از سال های گذشته تاکنون بوده و یکی از کالاهای پرمصرف به شمار می رود.

مشاور مدیر کل راه و شهرسازی خراسان رضوی اظهار کرد: اگر کارخانه های سیمان با استفاده از راهکارهای جدید، ابتکاراتی در کیفیت، تنوع محصولات و قیمت بدهند و مزیت رقابتی خود را تقویت کنند، طبیعتاً در رقابت با سایر کارخانه های سیمان خارج از کشور می توانند موفق عمل کنند و از این طریق صادرات خود را افزایش دهند.

معماری گفت: تولیدکنندگان سیمان باید روش های جدید مدیریتی و مزیت های جدید اقتصادی برای خود ایجاد کنند زیرا با ارتقای کیفیت، پایین آوردن قیمت تمام شده تولید و حمل و نقل آن می توانند در حقیقت بازارها را بدست آورند.

*کاهش صادرات سیمان / نجات صنعت سیمان در گرو تغییر راهبردها

معاون اداره بازرگانی خارجی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز در این باره گفت: بازار صادراتی سیمان استان در سال های اخیر دستخوش تغییرات جدی شده و میزان آن کاهش محسوسی داشته است.

ناصر بهزاد افزود: براساس آخرین آمار در هشت ماهه امسال ۴۸۶ هزار تن سیمان به ارزش ۲۶ میلیون دلار از خراسان رضوی صادر شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۲۰ درصد و از نظر ارزش ۲۳ درصد کاهش داشته است.

وی اظهار کرد: سیمان به لحاظ ارزشی و زعفران به لحاظ حجمی جزو دو اولویت مهم کالاهای صادراتی خراسان رضوی بوده و هنوز نیز جزو ۱۰ قلم کالای اصلی صادراتی استان می باشد اما رتبه اش در اولویت بندی کالاها تغییر کرده به طوری که از رتبه اول و دوم در اقلام صادراتی به رتبه هفتم تنزل یافته است.

وی بیان کرد: مقصد صادراتی عمده سیمان تولیدی خراسان رضوی به کشورهای آسیای میانه و همجوار بویژه افغانستان، ترکمنستان و تاجیکستان است که اکنون در هر سه کشور وضعیت اقتصادی یا سیاست های آنها در واردات تغییر کرده و تاثیر مستقیم بر صادرات سیمان این استان داشته است.

بهزاد گفت: وضعیت اقتصادی کشور تاجیکستان تغییر کرده و تقاضایشان برای ورود سیمان و کالاهای دیگر کاهش یافته است، از سوی دیگر با شکل گیری کارخانه های تولید سیمان در کشورهای آسیای میانه و ورود سیمان با کیفیت، سطح و تنوع مختلف به افغانستان تقاضا در بازارهای صادراتی سیمان خراسان رضوی تحت تاثیر قرار گرفته و بخشی از بازار استان از دست رفته است.

بهزاد گفت: ظرفیت های تولیدی سیمان که طی سال های گذشته در کشور بوجود آمده و تمرکزی که روی برخی صنایع از جمله توسعه صنعت سیمان بوده، باعث شده است تولید این ماده به نقطه ای از اشباع برسد که باید از قبل به موازات توسعه تولید اقدامات لازم برای ایجاد بازارهای جدید در خارج از کشور انجام می گرفت.

وی ادامه داد: همه ارکان دستاوردکار در صنعت سیمان باید حوزه های مختلف در این بخش را بازمهندسی کنند تا صنعت سیمان آسیب نبیند و از اقلام عمده صادراتی خارج نشود.

معاون سازمان صنعت معدن تجارت خراسان رضوی گفت: وزارت امور خارجه در برقراری تعاملات بین المللی، دستگاه های متولی حمل و نقل در تسهیل حضور در مرزها، و سایر دستگاه ها در دادن مشوق های لازم باید صنعت سیمان را در مسیری قرار دهند که مشتری خود را در بازارهای هدف حفظ کند.

بهزاد اظهار کرد: احیای صنعت سیمان در گرو تغییر راهبرد و تغییر سیاست های کلان و منطقه ای است که هم در حوزه داخل کشور و هم در تعاملات با دیگر کشورها باید لحاظ شود.

نسبت توسعه اقتصادی با حمل و نقل «راه» ما را از توسعه عقب انداخت

سهام ارزش افزوده بخش حمل و نقل از تولید ناخالص داخلی قابل توجه بوده تا حدی که از سال ۱۳۳۸ تا سال ۱۳۹۳ به طور میانگین ۳/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را بخش حمل و نقل تولید کرده است. این سهم در ۱۰ سال گذشته بالغ بر هفت درصد بوده است. این رقم، اثر مستقیم حمل و نقل در اقتصاد را نشان می‌دهد ولی نقش حمل و نقل در اقتصاد فراتر از آن است. با واکاوی اثر غیرمستقیم آن متوجه خواهیم شد بخش حمل و نقل یکی از کلیدی‌ترین و مهم‌ترین زیرساخت‌های اقتصادی کشور است که اگر بخواهیم نرخ رشد اقتصادی بالایی را هدف‌گذاری کنیم، نیازمند توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل در کشور هستیم چرا که اگر این بخش متناسب با هدف‌گذاری رشد اقتصادی توسعه پیدا نکند، قطعاً گلوگاهی برای رشد اقتصادی خواهد بود. حالا برگردیم به سوال شما که پرسیدید چه راه‌هایی را طی نکرده‌ایم. به رغم سرمایه‌گذاری‌های قابل توجه به‌ویژه از اواسط دهه ۱۳۷۰ تا اواسط دهه ۱۳۸۰، با مشاهده شاخص‌های حمل و نقل می‌توان گفت متناسب با هدف‌گذاری صورت گرفته برای رشد اقتصادی در برنامه‌های سوم تا پنجم، صنعت حمل و نقل کشور را توسعه نداده‌ایم. شاخص‌ها نشان می‌دهند زیرساخت‌های حمل و نقل ما هم با الزامات دستیابی به نرخ رشد‌های بالا و هم با استانداردهای جهانی فاصله بسیاری دارد.

اگر نظام حمل و نقل کشور را به دو بخش حمل کالا و جابه‌جایی مسافران تقسیم‌بندی کنیم، در کدام بخش عملکرد موفق‌تری داشته‌ایم؟

اگر بخواهیم تعریف دقیق‌تری از اجزای بخش حمل و نقل ارائه دهیم، بخش حمل و نقل به اجزای حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و لوله‌ای (انتقال انرژی) و سایر خدمات فرعی حمل و نقل تقسیم می‌شود. در بخش حمل و نقل جاده‌ای به لحاظ کمیت زیرساخت‌ها شاید فاصله معنی‌داری با کشورهای دیگر نداشته باشیم ولی به لحاظ استانداردهای کیفیت فاصله ما با استانداردهای روز دنیا زیاد است. در زمینه ناوگان

کافی است یک بار نقشه راه‌های ایران را از بالا به پایین نگاه کنیم. آن وقت است که متوجه می‌شویم تمام راه‌های جاده‌ای و ریلی کشور به تهران ختم شده است. این موضوع سبب شده برخی از تحلیلگران اقتصادی کشور چنین تصویری از راه‌های کشور را نشان‌دهی بر تمرکزگرایی اقتصاد بدانند و چنین نتیجه بگیرند که صنعت حمل و نقل کشور بر پایه اقتصاد درون‌زا و درون‌نگر طراحی شده است چرا که اگر چنین نبود، راه‌های کشور باید تصویری متفاوتی داشت و به پایانه‌های صادراتی ختم می‌شد. حمید آذرمند، پژوهشگر اقتصادی و معاون سابق سازمان ملی بهره‌وری ایران در گفت و گو با تجارت فردا، معتقد است با این که صنعت حمل و نقل کشور یکی از پیشران‌های توسعه در کشور است اما آن‌طور که باید رشد نیافته و نتوانسته نقش خود را در اقتصاد بازی کند، از این رو لازم است تا سیاستگذاران کشور یک بازنگری اساسی را در بخش‌های مختلف صنعت حمل و نقل کشور انجام دهند تا راه‌های کشور بر اساس سند بالادستی اقتصاد مقاومتی برون‌نگر طراحی شده و توسعه یابد و بتواند پایه‌های رشد اقتصادی پایدار و اشتغال‌زای فراهم آورد.

بر اساس آمار وزارت راه و شهرسازی، متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری در سال ۱۳۸۸ برابر با ۱۲ سال بود که در سال ۱۳۹۲ به ۱۶ سال رسید. متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری در اتحادیه اروپا در حال حاضر به کمتر از ۱۰ سال کاهش پیدا کرده است. همین طور متوسط عمر ناوگان عمومی باری نیز طی زمان نه تنها کاهش پیدا نکرده بلکه از متوسط ۱۶ سال در ۱۳۹۲ به متوسط ۱۷ سال در سال ۱۳۹۲ رسیده است

در سال ۱۳۹۲، در کل کشور ۵۴ فرودگاه در مقابل ۲۵۴ هوایمای فعال وجود داشت. در بریتانیا هم تعداد فرودگاه‌ها ۵۴ عدد است ولی در مقابل آن، بیش از ۱۲۰۰ هوایمای فعالیت می‌کنند. علاوه بر کمیت، کیفیت خدمات حمل و نقل ما هم مطلوب نیست. شاخصی را مجمع جهانی اقتصاد در این زمینه منتشر می‌کند که بر اساس آن رتبه ایران در سال ۲۰۱۳ از نظر کیفیت زیرساخت‌های حمل و نقل هوایی در جهان ۱۲۱ بود

با نگاهی به نقشه راه‌های کشور متوجه می‌شویم یک تمرکزگرایی در اقتصاد وجود دارد به طوری که سیستم حمل و نقل جاده‌ای و ریلی ما به گونه‌ای طراحی شده که همه راه‌ها به تهران ختم می‌شود. این موضوع از منظر کارشناسان به تمرکزگرایی در اقتصاد ایران معنا شده است. در حالی که نقشه راه کشورهای صادرات‌گرا به سمت بنادر، فرودگاه‌ها و پایانه‌های مرزی شان است. با این مقدمه می‌خواستم از شما بپرسم که ما در توسعه حمل و نقل چه راه‌هایی تا حالا نپیموده‌ایم؟ از ابتدای انقلاب بنا را بیشتر بر این گذاشتیم که جاده‌های روستایی را توسعه دهیم ولی به ایجاد شاهراه‌ها، توسعه جاده‌ها و سیستم ریلی که می‌توانند به توسعه صادرات ما کمک کنند، توجهی نکرده‌ایم. به نظر شما چه اشتباهاتی در سیاست‌گذاری‌ها برای توسعه حمل و نقل کشور داشته‌ایم که نتوانسته‌ایم صنعت حمل و نقل مان را توسعه دهیم؟

قبل از اینکه بخواهیم به این پرسش پاسخ دهیم که چه راه‌هایی را طی نکرده‌ایم باید ببینیم که نیاز ما به بخش حمل و نقل چیست و آنگاه به بررسی این موضوع بپردازیم که مسیر طی شده درست بوده یا خیر. حمل و نقل دو کارکرد اصلی در اقتصاد دارد. اولین کارکردش اثر مستقیمی است که به عنوان یک فعالیت اقتصادی بر رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال می‌گذارد. با نگاهی به حساب‌های ملی،

حمل و نقل جاده‌ای، وضعیت مطلوب نیست. یکی از مشکلات جدی در این زمینه، فرسودگی ناوگان حمل و نقل عمومی جاده است. بر اساس آمار وزارت راه و شهرسازی، متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری در سال ۱۳۸۸ برابر با ۱۲ سال بود که در سال ۱۳۹۲ به ۱۶ سال رسید. متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری در اتحادیه اروپا در حال حاضر به کمتر از ۱۰ سال کاهش پیدا کرده است. همین طور متوسط عمر ناوگان عمومی باری نیز طی زمان نه تنها کاهش پیدا کرده بلکه از متوسط ۱۶ سال در ۱۳۹۲ به متوسط ۱۷ سال در سال ۱۳۹۲ رسیده است. فرسودگی ناوگان جاده‌ای تبعاتی مانند حوادث جاده‌ای، مصرف بالای سوخت و آلودگی هوا را به دنبال دارد. از سوی دیگر حمل و نقل جاده‌ای ما ساختاری غیرشرکتی دارد. به عبارت دیگر، بخش عمده ناوگان عمومی جاده‌ای ما در مالکیت اشخاص است نه شرکتها.

در بخش حمل و نقل ریلی هم می‌توان گفت هم به لحاظ طول خطوط و هم از نظر گستردگی و پراکندگی خطوط ریلی و هم به لحاظ فرسودگی واگن‌های مسافری و باری ضعف داریم. میانگین عمر واگن‌های باری ما در سال ۱۳۸۴ کمتر از ۱۸ سال بود که در سال ۱۳۹۲ به حدود ۲۳ سال رسید. در مورد واگن‌های مسافری وضعیت بدتر است. البته باید گفت طول خطوط ریلی ما طی دو دهه گذشته رشد قابل توجهی داشته ولی هنوز با سطح مطلوب فاصله بسیاری داریم. در بخش حمل و نقل هوایی، مشکل بزرگ فرسودگی ناوگان هوایی است. شما اگر تعداد فرودگاه‌های ایران را با متوسط تعداد فرودگاه‌های کشورهای دیگر حتی کشورهای توسعه یافته مقایسه کنید، متوجه می‌شوید به لحاظ تعداد فرودگاه فاصله زیادی با آنها نداریم اما از نظر تعداد پرواز و در واقع به لحاظ میزان جابه‌جایی بار و مسافر این فاصله با کشورهای دیگر بسیار زیاد است. در سال‌های گذشته تعداد بسیار زیادی فرودگاه احداث کرده‌ایم ولی از نظر عملکرد و از نظر میزان به‌کارگیری این زیرساخت‌ها فاصله مان با بقیه کشورهای قابل توجه است. بر اساس آمار وزارت راه و شهرسازی، در سال ۱۳۹۲، در کل کشور ۵۴ فرودگاه در مقابل ۲۵۴ هوایم‌ای فعال وجود داشت. در بریتانیا هم تعداد فرودگاه‌ها ۵۴ عدد است ولی در مقابل آن، بیش از ۱۲۰۰ هوایم‌ای فعالیت می‌کنند. علاوه بر کمیت، کیفیت خدمات حمل و نقل ما هم مطلوب نیست. شاخصی را مجمع جهانی اقتصاد در این زمینه منتشر می‌کند که بر اساس آن رتبه ایران در سال ۲۰۱۳ از نظر کیفیت زیرساخت‌های حمل و نقل هوایی در جهان ۱۲۱ بود.

دکتر نیلی، مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور در خصوص معمای توسعه نیافتگی ایران می‌گویند، جمهوری آذربایجان به واسطه توسعه صنعت حمل و نقل، ترکیه به خاطر گردشگری، عربستان از طریق فروش منابع نفتی و امارات به خاطر استفاده از ظرفیت‌های تجاری‌اش توسعه یافته‌اند. اما ما به رغم اینکه تمام این ظرفیت‌ها را یکجا در اختیار داریم نتوانسته‌ایم از آن بهره ببریم. به نظر شما در میان این همه مزیت‌ها عقب‌ماندگی صنعت حمل و نقل تا چه اندازه بر توسعه نیافتگی سایر بخش‌ها اثرگذار بوده است؟

نکته درستی است. ظرفیت‌های فراوانی در کشور وجود دارد که فعال نشده است. نمی‌توان انکار کرد که طی چهار دهه گذشته، درآمد‌های سرشار نفتی و اتکای بودجه دولت به درآمد‌های حاصل از صادرات نفت، همواره ما را از فکر کردن به ظرفیت‌های درآمدزایی بی‌نیاز کرده است. حال که با کاهش درآمد‌های نفتی مواجه شده‌ایم فرصت خوبی برای بازنگری است. بحث گردشگری را در مورد کشورهای ترکیه مطرح کردید، خوب است اشاره کنیم درآمد مستقیم ترکیه از گردشگران خارجی در سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۳۵ میلیارد دلار بود. در همان سال مالزی بیش از ۲۱ میلیارد دلار و هند بیش از ۱۹

میلیارد دلار درآمد از محل گردشگری خارجی داشت. وقتی آنها درآمدهای نفتی ندارند ناچارند سراغ منابع درآمدی دیگر، نظیر گردشگری یا سایر مزیت‌هایی که کشورشان دارد بروند. اگر استراتژی رابر توسعه گردشگری بگذارید، ناچارید به تبع آن توسعه حمل و نقل را در اولویت قرار دهید. البته توسعه گردشگری ملاحظات خاص خود را دارد؛ از جمله نگرانی‌هایی که از بابت تبعات منفی فرهنگی و محیط زیستی آن وجود دارد. ولی تجربه سایر کشورها نشان می‌دهد با برنامه‌ریزی می‌توان آثار منفی گردشگری را تا حد زیادی مدیریت کرد. ما به غیر از مزیت‌هایی که شما اشاره کردید، دارای ذخایر عظیمی از انواع مواد معدنی هستیم که به بهره‌برداری نرسیده‌اند. خوب اگر قرار باشد این ذخایر فعال شوند طبیعتاً نیاز به گسترش زیرساخت‌های حمل و نقل و از همه مهم‌تر توسعه صنعت ریلی خود داریم. اما وجود درآمدهای فرایند نفتی یک نوع احساس بی‌نیازی از فعال کردن سایر مزیت‌ها را برای ما به وجود آورده که خود این موضوع باعث شده تا حد زیادی از توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل مان احساس بی‌نیازی کنیم. ولی با توجه به اینکه پیش‌بینی شده درآمدهای نفتی در سال‌های آینده به اندازه دهه‌های قبل نخواهد بود، لذا فرصت مناسبی به وجود آمده تا ما بار دیگر درباره پیشران‌های رشد اقتصاد تامل و بازنگری کنیم. بی‌تردید در این بازنگری بخش حمل و نقل یکی از آن بخش‌هایی خواهد بود که بسیار مورد توجه سیاست‌گذاران قرار خواهد گرفت تا یادمان بیاید روزگاری اقتصاد ایران از طریق جاده ابریشم رونق گرفته بود.

در کنار سرمایه‌گذاری ناکافی دولت، به نظر می‌رسد صنعت حمل و نقل جذابیتی برای بخش خصوصی نداشته است. به نظر شما چگونه می‌توان سرمایه مورد نیاز در این بخش را از طریق سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی

تامین کرد؟

در مورد سرمایه‌گذاری در بخش حمل و نقل ابتدا لازم است به نکته‌های اشاره کنیم. وقتی آمار تشکیل سرمایه در بخش حمل و نقل را بررسی می‌کنیم به تناقضی برخورد می‌کنیم. تشکیل سرمایه در بخش حمل و نقل ما در دوره سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۶۸ به طور متوسط سالانه نزدیک ۱۱ درصد رشد داشته است. این در حالی است که متوسط رشد سالانه تشکیل سرمایه کل اقتصاد در دوره مشابه برابر با ۵/۵ درصد بوده است. انتظار می‌رود با این حجم سرمایه‌گذاری در بخش حمل و نقل، زیرساخت‌های مناسبی داشته باشیم ولی آمارها نشان‌دهنده وضعیت مناسب در این بخش نیست. علت چیست؟ یکی از علل آن می‌تواند این باشد که در مواردی ملاحظاتی غیراقتصادی در سرمایه‌گذاری‌ها وجود داشته است. در شرایطی که ما حتی یک فرودگاه با استانداردهای جهانی نداریم، در برخی شهرهای کوچک فرودگاه‌هایی احداث شده که به شدت زیر ظرفیت کار می‌کنند. طولانی شدن اجرای پروژه‌ها، کیفیت مطالعات اولیه پروژه‌ها، اصرار بر اجرای تمامی پروژه‌ها به اتکالی توان داخلی و وجود برخی انحصارات در این زمینه هم مطرح است. مواردی که گفته شد، باعث شده است به‌رغم تخصیص منابع مالی قابل توجه از محل بودجه عمومی کشور، زیرساخت‌های مورد نیاز کشور به نحو مطلوب فراهم نشده است.

حال به سوال شما برمی‌گردم. صنعت حمل و نقل می‌تواند جذابیت بسیاری برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و حتی سرمایه‌گذاری خارجی داشته باشد. سرمایه‌گذاری در بخش حمل و نقل، یک سرمایه‌گذاری بلندمدت است. زمانی می‌توان امید به جذب سرمایه‌گذاری خصوصی و خارجی داشت که تضمینی برای بازگشت سرمایه وجود داشته باشد. لازم است ثباتی در سیاست‌ها و شرایط اقتصادی کشور به وجود آید. ظرفیت‌های فراوانی در این زمینه وجود دارد. به عنوان مثال یک بخش صنعت حمل و نقل، حمل و نقل لوله‌ای برای انتقال انرژی است. برای اینکه تصویری از پتانسیل ترانزیت انرژی داشته باشیم، در نظر بگیرید که مجموع سهم چین، هند و ژاپن از کل تولید ناخالص داخلی دنیا در سال ۲۰۱۴ حدود ۲۷/۷ درصد بوده است. یعنی این سه کشوری که در شرق ما قرار دارند به تنهایی بخش قابل توجهی از اقتصاد دنیا را تشکیل می‌دهند. از این رو می‌توان تعبیر کرد که یکی از کانون‌های تقاضا برای منابع انرژی منطقه مادر دهه آینده کشورهای شرق و جنوب شرق ما خواهند بود. از طرفی اگر ما ایران را به عنوان عرضه‌کننده منابع انرژی در نظر بگیریم می‌بینیم بیش از ۱۸ درصد از ذخایر گاز و ۱۳ درصد از ذخایر نفت دنیا در ایران متمرکز شده و کشورمان به عنوان یک عرضه‌کننده مهم انرژی

برای شرق و جنوب شرق آسیا مطرح است. طبیعتاً در اینجا بحث حمل و نقل لوله‌ای یا همان ترانزیت انرژی از منطقه ما به شرق آسیا مطرح می‌شود که این هر نوع سرمایه‌گذاری بلندمدت را در منطقه توجیه می‌کند. با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران، می‌توانیم به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم که کشورمان به شاهراه انتقال انرژی تبدیل شود. اگر بخواهیم جمع‌بندی کنیم، اصولاً صنعت حمل و نقل در ایران برای توسعه اقتصادی ظرفیتی بالقوه دارد و با توجه به ظرفیت بسیار مناسب خود می‌تواند سهمش را در تولید ناخالص داخلی بالا ببرد. بخش حمل و نقل به تنهایی می‌تواند یک بخش پیشران در اقتصاد تلقی شود. در مقابل اگر متناسب با هدف‌گذاری‌هایی که برای رشد اقتصادی داریم، نتوانیم بخش حمل و نقل مان را توسعه دهیم، یک مانع و تنگنا بر سر راه توسعه اقتصادی کشور به وجود خواهد آمد.

با توجه به کمبود درآمدهای نفتی دولت چگونه می‌تواند منابع مورد نیاز برای توسعه صنعت حمل و نقل را فراهم کند؟

تامین منابع زیرساخت‌های حمل و نقل از سه مسیر می‌تواند فراهم شود که هر سه مسیر هم‌زمان باید طی شود. یکی منابع بودجه‌ای است. البته در سال‌های آینده با توجه به چشم‌انداز کاهش درآمد نفت، منابع کمی برای سرمایه‌گذاری خواهیم داشت. از این رو نکته مهم این است که دولت در تخصیص منابع بودجه‌ای برای توسعه زیرساخت‌ها، بخش حمل و نقل را در اولویت خود قرار دهد و بپذیرد که این بخش پیشران رشد و فراهم‌کننده زمینه رشد برای بخش‌های دیگر است. ظرفیت بودجه عمرانی دولت برای توسعه زیرساخت‌های کلیدی حمل و نقل کفایت می‌کند، مشروط به اینکه دولت در واگذاری طرح‌های عمرانی اصل رقابت و کارایی را در نظر بگیرد. منبع دیگر برای سرمایه‌گذاری، بخش خصوصی است. بخش خصوصی ما اگر تضمینی برای برگشت سرمایه و پیش‌بینی از ثبات و آرامش اقتصادی در سال‌های آینده داشته باشد ریسک سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های حمل و نقل را خواهد پذیرفت. در این زمینه می‌توان از سازوکار قراردادهای مشارکت عمومی-خصوصی (PPP) بهره گرفت. در نهایت باید از پتانسیل سرمایه‌گذاری خارجی هم استفاده کنیم. لازم است شرایطی جذاب و مناسب برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در بخش توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل فراهم کنیم. این هم نیاز به یک بازنگری در قوانین و مقررات دارد و به نوعی لازم است دولت حمایت‌هایی از سرمایه‌گذاری خارجی در بخش حمل و نقل داشته باشد. این سه مسیر می‌تواند منابع مالی توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل را فراهم کند.

ادامه از صفحه ۱۷

مسکن در پسا تحریم

به مشارکت بخش خصوصی با سایر کشورها در بازار مسکن را اصلاح کند تا شرکت‌های خارجی انگیزه کافی برای حضور در بازار مسکن داشته باشند. این کارشناس بازار مسکن ادامه می‌دهد: ۴ پارامتر در حوزه مسکن (رونق، افزایش قیمت و میزان ساخت و ساز و جذب سرمایه‌گذاری) همواره با یکدیگر همراه هستند و این پارامترها به تنهایی رخ نمی‌دهند.

به گزارش تعادل، اظهار می‌کند: براساس بررسی‌های صورت گرفته در حال حاضر این پارامترها هماهنگ نیستند به‌عنوان نمونه سالانه باید میزان تولید مسکن حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار واحد باشد که چنین رقمی اجرایی نشده و فقط حدود ۵۰۰ هزار واحد مسکونی به‌صورت سالانه و طی ۱۰ سال گذشته تولید شده که این میزان نیز جایگزین واحدهایی است که هر ساله تخریب و بازسازی می‌شوند.

وی ادامه می‌دهد: در واقع سالانه حدود ۲٫۵ درصد از ۲۱ میلیون واحد مسکونی کل کشور باید بازسازی شوند که این تعداد همان ۵۰۰ هزار واحد مسکونی است که هر سال ساخته می‌شود.

ستاریان میزان تولید مصالح برای ساخت و ساز مسکن را در سال‌های اخیر ناکافی می‌داند و می‌گوید: این موضوع در میزان ساخت و سازها اثرگذار بوده و این موضوع باعث شده قیمت مسکن افزایش یابد و به جای سهم ۱۰ تا ۱۵ درصدی حدود ۵۰ درصد سبد خانوار را شامل شود.

ستاریان اظهار می‌کند: بالا بودن سهم مسکن در سبد خانوار، میزان حاشیه‌نشینی و سکونتگاه‌های غیررسمی را در کشور افزایش داده است و با وجود آنکه در سایر کشور سالانه کمتر از ۵ درصد از اطراف شهرهای بزرگ ساخته می‌شود اما در تهران این میزان ۴ تا ۵ درصد را به خود اختصاص می‌دهد.

فجریه المسار حیثیة شهره سی و چهارمین تئاتر

34th
Fajr International
Theater Festival

۱۵ دی تا ۱۲ بهمن ۱۳۹۴ - تهران و استانهای
آذربایجان شرقی، البرز، بوشهر، خراسان رضوی، فارس و بزد
05 January - 01 February 2016
www.tiff.ir

منافع گوناگون خط آهن ایران افغانستان

تاجیکستان قرقیزستان و چین

فرزاد رمضان بونش
کارشناس و پژوهشگر مسائل منطقه

توافقنامه مربوط به مطالعات امکان سنجی پروژه خط آهن ایران افغانستان تاجیکستان قرقیزستان و چین در اکتبر سال ۲۰۱۰ به امضای طرفهای قرارداد رسیده است. بر بنیاد تفاهمنامه‌ای میان پنج کشور چین، قرقیزستان، تاجیکستان، افغانستان و ایران خط آهن ترانزیتی از چین تا ایران در نظر است. این راه آهن به درازای ۲ هزار و یکصد کیلومتر ایجاد می‌شود و بخش بزرگی از آن یعنی یک هزار و ۱۴۸ کیلومتر از افغانستان عبور می‌کند. بر بنیاد تفاهمنامه میان پنج کشور هر یک از کشورها مکلفند تا بررسی‌های فنی و اقتصادی این پروژه را در تا نیمه سال ۲۰۱۶ میلادی به پایان برسانند تا کار عملی این پروژه آغاز شود. اخیراً نیز در دیدار مقامات عالی ایران و افغانستان در تهران بر این طرح تاکید شده است.

منافع سیاسی و اقتصادی همه اعضا از کریدور نوین ریلی:

در واقع اعضا دستاوردهای مثبت و گسترده‌ای از راه‌اندازی این راه آهن در بعد ملی و منطقه‌ای خواهند داشت. این راه آهن می‌تواند در کنار افزایش حمل و نقل رشد اقتصاد ملی را به ارمغان آورد و موجب افزایش روابط تجاری، افزایش گردشگری، توسعه اقتصادی ملی گردد. در این میان، خط آهن یاد شده راه حمل و نقل بازرگانی جهانی میان شرق (از چین تا ایران) و غرب جهان (اروپای غربی) را کاهش و کشورهای عضو را از خاک ایران به آب‌های آزاد خلیج فارس پیوند میدهد. در کنار این نیز حمل و ترانزیت بار میان کشورهای منطقه را آسان و با کوتاه‌تر شدن مسیر زمان و هزینه‌های حمل بار را کاهش و نقش ترانزیتی کشورها را افزون می‌کند. در بعد دیگری خط آهن ایران افغانستان تاجیکستان قرقیزستان و چین می‌تواند به رشد روابط سیاسی دوجانبه چند جانبه کشورهای عضو کمک کند و در کنار آن موجب پویایی بیشتر اقتصادی در بین کشورهای عضو کریدور شمال - جنوب (با مشارکت چهارده کشور) خواهد شد. گذشته از این هر چند خط آهن تجن، سرخس و مشهد و بافق، مشهد از هزینه‌های ریلی کشورهای آسیای میانه در دسترسی به خلیج فارس، هند و... کاست، اما باید توجه داشت که با ایجاد کریدور ریلی نوین بین ایران و چین از ایران تا کاشغر (از راه کشورهای افغانستان، تاجیکستان و قرقیزستان) فاصله ریلی و دسترسی چین و کشورهای افغانستان، تاجیکستان و قرقیزستان به ایران، اروپا و خلیج فارس کمتر می‌شود. این امر در حالی است که این راه آهن حلقه مفقوده راه آهن استاندارد بین‌المللی و مهم‌ترین مسیر انجام نشده راه آهن شرق در جهان است و در صورت تحقق کمکی مهم به همگرایی سیاسی و منطقه‌ای خواهد کرد. چرا که گسترش هر نوع همکاری بین کشورهای منطقه به تنظیم منافع مشترک بین این کشورها و کاهش تهدید کمک میکند و گره خوردن منافع از میزان تهدید آنها نسبت به یکدیگر بصورت طبیعی کاسته و به توسعه ثبات و امنیت پایدار در منطقه کمک خواهد کرد.

منافع اعضا منافع چین:

چین در سال‌های گذشته در راستای احیای جاده ابریشم زمینی و آبی و توسعه زیرساخت‌های بازرگانی کشورهایی که در مسیر این جاده قرار گرفته‌اند، بیشتر اعلام کرده بود که به واسطه

منافع ایران:

هر چند اکنون ارتباط راه آهن ایران و چین هم‌اکنون از طریق کشورهای آسیای میانه (عبوری از کشورهای قزاقستان، ازبکستان و ترکمنستان) برقرار است، ولی کریدور جدید ریلی در بعد ملی می‌تواند تبادلات اقتصادی ایران را در وهله نخست با همه اعضا افزایش دهد و در بعد منطقه‌ای نیز با توجه به برنامه‌های دولت برای توسعه منطقه مکران و بندر چابهار، ایران می‌تواند به هاب حمل و نقل منطقه‌ای، دسترسی بیشتری بیابد؛ و خط ریلی جدید می‌تواند تأثیر قابل توجهی در ترانزیت و رشد حجم تجارت ایران با کشورهای منطقه داشته باشد. در بعد سیاسی

و ژئوپلیتیک با وجود برتری‌هایی در حوزه امنیت ترانزیت و عبور محموله‌های ترانزیتی گسترده از خاک ایران سیاست همه‌چیز بدون ایران و دور زدن ایران در طرح‌های مهم اقتصادی و ژئوپلیتیک منطقه ناکام خواهد شد.

منافع تاجیکستان:

در واقع از گذشته دوشنبه در زمینه اجرا و ساخت شبکه راه‌آهن بین ایران-افغانستان-تاجیکستان و ترکمنستان-افغانستان-تاجیکستان تلاش کرده بود و مقامات این کشور بارها بر خروج کشور از وضعیت کنونی ارتباطی تاکید کرده بودند. اکنون نیز تلاش دوشنبه برای خروج از بن‌بست ارتباطی در حالی است که با افزایش فشارهای ازبکستان مواجهه بوده است. بنابراین ایجاد یک کریدور حمل و نقل زمینی و احداث راه‌آهن از راه خاک افغانستان برای تاجیکستان مهمتر است. این خط آهن میتواند تاجیکستان را به گونه مستقیم به افغانستان و غیر مستقیم به ایران (به عنوان دو کشور فارسی زبان) وصل کند و از نیاز سیاسی به ازبکستان و روسیه بکاهد.

منافع قرقیزستان:

قرقیزستان در سال‌های اخیر این کشور تلاش کرده است تا با تقویت زیربنای اقتصادی روابط خارجی خود را با همه کشورها گسترش دهد. در این حال از آنجا که قرقیزستان کشوری بسته است این کشور تلاش کرده تا راه‌های ارتباطی بیشتری را ایجاد کند بنابراین متنوع کردن مسیرهای صادراتی خود راه آهن‌هایی را به قزاقستان، چین و اکنون افغانستان و تاجیکستان مد نظر داشته است. این خط آهن عملاً با دور زدن ازبکستان و کاهش نقش کلیدی آن در فشار به همسایگان از انکای قرقیزستان به خطوط ریلی ازبکستان می‌کاهد. گذشته از این منافع سیاسی و اقتصادی این کشور از قبل این خط با بسیاری از کشورهای دیگر این خط همسان است.

منافع افغانستان:

افغانستان تا سال ۲۰۱۱ فاقد هر گونه راه آهنی بود این درحالیست که این کشور سخت نیازمند خطوط راه آهن است. در این بین این کشور محصور در خشکی تلاش می‌کند شبکه‌ی حمل و نقل ریلی را در سراسر کشور توسعه دهد. در این بین در کنار گذار از بن‌بست‌های ارتباطی اهمیت و موقعیت استراتژیکی افغانستان را بالا برده و اتصال آن به کشورهای همسایه ایران، و سپس با هند، چین، روسیه و آب‌های آزاد و کشورهای جهان را فراهم تر کند و به پیشرفت اقتصادی بیانجامد. در این راستا ساخت خط آهن جدید، (یک هزار و ۱۴۸ کیلومتر از راه نوین از شش استان قندوز، بلخ، جوزجان، فاریاب، بادغیس و هرات می‌گذرد) امکان دسترسی افغانستان به شبکه‌ی خط آهن آسیای میانه و اروپا را نیز افزایش می‌دهد. راه اندازی این خط آهن استان‌های مرکزی و شمالی را در مسیر ترقی و توسعه قرار می‌دهد و با توجه به گذر خط آهن نوین از بخش‌های شمالی افغانستان (کمتر در حوزه نفوذ طالبان قرار دارد) احتمال چالش‌های امنیتی گروه طالبان کمتر است. در بعد دیگر ساخت این کریدور از نظر رشد بخش‌های بین راه و پوشش شهرهای بین مسیر نیز دارای اهمیت است و همچنین میتواند فرصتی برای صدور مواد معدنی معادن گسترده کشور باشد. گذشته از این حجم تقاضای ترابری کشورهای عضو از این مسیر به نحو قابل ملاحظه‌ای است و می‌تواند سالانه بین ۲۰۰ الی ۳۰۰ میلیون دلار حق ترانزیت نصیب کشور کند. همین امر موجب شده است تا مقامات با پشتیبانی کامل از این طرح، آن را دارای نقش مهمی در رشد اقتصاد ملی کشور افغانستان ارزیابی کنند.

افتتاح همزمان ۵ مجتمع

خدماتی-رفاهی بین‌راهی

در خراسان رضوی

همزمان با طلیعه‌سی و هشتمین بهار انقلاب اسلامی پنج مجتمع خدماتی-رفاهی بین‌راهی به صورت همزمان و از طریق سیستم ویدئو کنفرانس با حضور معاون وزیر راه و شهرسازی در خراسان رضوی افتتاح و به بهره‌برداری رسید.

مهندس داود کشاورزیان معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، در این مراسم اظهار داشت: ۳۴۸ مجتمع خدماتی-رفاهی بین‌راهی در سطح کشور در حال ساخت و برای ۵۲۵ مجتمع نیز موافقتنامه اصولی صادر شده است که در حال گذراندن مراحل تکمیلی پرونده هستند.

وی همچنین از وجود ۶۱ مجتمع خدماتی-رفاهی در آزادراه‌های کشور خبر داد و افزود: ۲۳۱ مجتمع خدماتی-رفاهی نیز در بزرگراه‌های کشور مشغول خدمات‌رسانی به کاربران جاده‌ای و هموطنان هستند.

مهندس کشاورزیان با اشاره به این‌که در حال حاضر در برخی مسیرها هنوز امکانات مناسبی وجود ندارد، خاطر نشان کرد: برای اینگونه مسیرها نیز باید مجتمع‌های خدماتی-رفاهی احداث شوند تا نیاز استفاده کنندگان از راه‌ها به خدمات در فواصل کوتاه وجود نیز داشته باشد.

وی در ادامه با اشاره به بازنگری در ضوابط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در احداث مجتمع‌های خدماتی-رفاهی با هدف تسهیل شرایط جذب سرمایه‌گذار تصریح کرد: در همین راستا و طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده، در هر ۵۰ کیلومتر یک مجتمع خدماتی-رفاهی در کشور به مسافران خدمات‌رسانی خواهد کرد.

مدیر کل حمل و نقل و پایانه‌های خراسان رضوی نیز در این مراسم که در محل مجتمع خدماتی رفاهی دلژین واقع در ۲ کیلومتر ۲ محور تربت جام به تأیید و با حضور فرماندار، اعضای شورای اداری و فعالان حمل و نقل جاده‌ای شهرستان تربت جام برگزار شد، اظهار داشت: پنج مجتمع خدمات رفاهی بین‌راهی در محورهای تربت جام-تایباد، خواف-تایباد، قوچان-چناران، کاشمر-شادمهر و مشهد-سرخس با اعتباری بالغ بر ۱۴۶ میلیارد ریال توسط بخش خصوصی و با مشارکت اداره کل حمل و نقل و پایانه‌های خراسان رضوی احداث شده و به بهره‌برداری رسید.

سرمایه گذاری خارجی در خراسان رضوی نیمه امسال دو برابر پارسال

مدیر اجرایی مرکز خدمات سرمایه گذاری خراسان رضوی گفت: میزان سرمایه گذاری خارجی در این استان، در نیمه نخست امسال دو برابر مجموع سرمایه گذاری سال گذشته بوده است.

رضا خواجه نائینی روز جمعه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا، رقم سرمایه گذاری در این استان در شش ماه نخست امسال را ۱۶۰ میلیون دلار عنوان کرد و افزود: این میزان سرمایه گذاری از سوی هزار سرمایه گذار انجام شده است.

وی با بیان این که رشد سرمایه گذاری خارجی در استان ناشی از سیاست های خارجی مثبت و بهبود روابط ایران در عرصه بین الملل است، بیان کرد: در سال ۹۲ مجموعاً ۲۰۰ سرمایه گذار در قالب ۶۰ شرکت در استان سرمایه گذاری کردند که این در سال ۹۳ با رشدی چهار برابری به ۸۲۰ سرمایه گذار در قالب ۲۷۳ رسید.

نائینی گفت: در نیمه نخست امسال شمار شرکت های سرمایه گذاری کننده خارجی در استان به ۴۰۰ شرکت رسیده است.

وی با اشاره به اینکه بیشترین میزان سرمایه گذاری خارجی در استان با ۳۴ درصد متعلق به کشورهای اروپایی است، اظهار کرد: رتبه دوم سرمایه گذاری با ۲۰ درصد به کشورهای عربی مربوط می شود.

شرکت حمل و نقل بین المللی

نجیب ترابر

کریر - فورواردر

حمل مشتقات سوختی

دفتر مرکزی: مشهد - چهارراه خیام جنب مجتمع

تک ساختمان خلیج فارس - طبقه ۵ - واحد ۹

تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۳۶۲۳۴ - ۳۷۶۵۱۱۵۸ - ۳۷۶۵۸۵۱۵ - ۰۵۱

نمابر: ۰۵۱-۳۷۶۳۶۰۲۱

مدیرعامل: ایرج اسکندری ۰۹۱۵۱۱۶۱۷۶۶

eskandari_iraj@yahoo.com

Info@najibtarabar.com

Info@najibtransport.ir

شرکت حمل و نقل بین المللی

آهو پای طوس

فورواردر - کریر

● دارای نمایندگی در کلیه بنادر و مرزها

● حمل کالاهای صادراتی، وارداتی و ترانزیت

● حمل کانتینر و ترانزیت کالا به کشورهای افغانستان، تاجیکستان، ترکمنستان، عراق

● حمل کالاهای سنگین

● خدمات گمرکی و ترخیص کالا از گمرکات

دفتر مرکزی: مشهد خیابان کوهسنگی - مجتمع تجاری زیست خاور

طبقه ۸ - واحد ۴۰۴

تلفن: ۰۵۱-۳۸۵۵۰۱۳ - ۳۸۵۴۸۵۰۴ - ۳۸۵۱۲۱۱۷ - ۰۵۱

شرکت حمل و نقل بین المللی

ره تاش توس

کریر - فورواردر

دارای نمایندگی های فعال در گمرکات مرزی کشور

فعال در ترانزیت کالا به آسیای میانه و افغانستان

مشهد: خیابان کوهسنگی ۳۰، شماره ۲۸، طبقه ۲

نمابر: ۰۵۱-۳۸۴۱۶۱۱۴/۳۸۴۴۳۰۸۰

rahtash@gmail.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

جواهر نگار طوس

کریر - فورواردر

دارای نمایندگی های فعال در گمرکات مرزی کشور

فعال در ترانزیت کالا به آسیای میانه و افغانستان

مشهد: خیابان کوهسنگی ۳۰، شماره ۲۸، طبقه ۳

تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۴۴۵۹۱/۳۸۴۴۳۹۷۱ - ۳۸۴۰۱۲۴۶ - ۰۵۱

بندر عباس: ۰۷۶-۳۳۵۱۱۰۷۷

info@javahernegar.com

آرژانتین

۴۶

شماره ۵۱ - بهمن ماه ۱۳۹۴

AMUT BAR TARABAR
INTERNATIONAL TRANSPORT CO. (LTD)

شرکت حمل و نقل بین المللی

آموت بار ترابر

- شرکت حمل و نقل بین المللی آموت بار ترابر با همکاری نیروهای متعهد و متخصص و مدیران مجرب با بیش از بیست سال سابقه عملکرد درخشان در امور حمل و نقل بین المللی و داخلی تاکنون توانسته است خدمات تخصصی خود را به طیف گسترده‌ای از شرکت‌های خصوصی، دولتی و اشخاص ارائه نماید.
- این شرکت در تمامی مرزهای ورودی و خروجی کشور، کلیه گمرکات مناطق ویژه، گمرکات شهرهای استانی و بعضی از کشورهای همسایه و مرزی، آسیا میانه و قاره آمریکا دارای نمایندگی بوده و با در اختیار داشتن پرسنل مجرب و کارآمد در کلیه امور مرتبط با حمل و نقل بین المللی همواره به عنوان مشاور و بازوی قوی حافظ منافع مشتریان خود باشد.
- خدمات حمل و نقل:**
- حمل کالاهای صادراتی، وارداتی و ترانزیت بوسیله کامیون های ایرانی تحت پوشش و کامیون های خارجی از کلیه گمرکات کشور به اروپا، آسیا، CIS، کشورهای همسایه و بالعکس.
  - حمل چندوجهی و ترکیبی، بارهای FCL و LCL، محموله های خطرناک، سنگین، یخچالی، تانکر و چادری.
  - حمل کالاهای صادراتی، وارداتی و ترانزیت توسط کانتینر ۲۰ فوت و ۴۰ فوت و کانتینر های ویژه (یخچالی، Open Top, Flat Rack) به وسیله
- ناوگان قوی در عرصه حمل و نقل زمینی.
- سرویس فیدرینگ از جبل علی به بنادر جنوبی ایران و بالعکس.
  - حمل محموله ها به صورت ریلی بالأخص حمل محموله های فله و کانتینری از طریق ریل به ترکمنستان و بنادر ایران.
- خدمات ترخیص کالا و بازرگانی:**
- تهیه پروفرما و انجام کلیه مراحل (اخذ مجوز، ثبت سفارش، ترخیص، حمل).
  - انجام مکاتبات بین المللی برای خرید و یا فروش کالا به زبان های انگلیسی، روسی، فرانسوی، ترکی و عربی.
  - واردات انواع خودروهای سواری روز دنیا، خودروهای سنگین و صنعتی. (تحويل خودروهای سواری موجود ۲۴ ساعته و تحويل خودروهای سفارشی به صورت ۲۵ روزه است)
  - صادرات و تأمین محصولات خشکبار ایرانی همراه با اخذ کلیه مجوزهای لازم برای ورود به تمامی کشورهای اروپایی در هر حجم و با بسته بندی مورد تأیید کشور مقصد.
- تخصص در زمینه ی حمل و استریپ کانتینر های یخچالی**
- این شرکت با در اختیار داشتن کارگران خیره در امر استریپ در گمرکات جنوبی کشور خسارات احتمالی وارده به بار را به شدت کاهش می دهد.

اقتصاد

۴۷

شماره ۵۴۱ - بهمن ماه ۱۳۹۴

نشانی: مشهد - بلوار سجاد - بزرگمهر جنوبی ۲۲ - پلاک ۲۲ - طبقه ۲
تلفن و دورنگار: ۰۰۹۸ - ۰۵۱ - ۳۷۶۵۷۹۲۰

شرکت حمل و نقل بین المللی

شماره ثبت ۵۲۴۴۲ (سهامی خاص) **ادیب ترابر سپهر**

کریر - فورواردر

وابسته به کارخانجات شیمیایی ادیب

- حمل تخصصی سوخت
- حمل کالای ترانزیتی، صادراتی، وارداتی به آسیای میانه و افغانستان

نشانی: مشهد - بلوار فرامرز عباسی - بین فرامرز ۳ و ۱
مجتمع تجاری آناهیتا - طبقه دو - واحد چهار
تلفن: ۰۵۱۳۶۰۱۴۱۶۲ - ۰۵۱۳۶۰۱۴۱۶۱
۰۵۱۳۶۰۲۲۱۹۸ - ۰۵۱۳۶۰۹۱۵۶۶
نمابر: ۰۵۱۳۶۰۹۱۵۶۱

www.adibtarabarsepehr.com
info@adibtarabarsepehr.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

بارمان ترابر

- **جاده ای:** حمل جاده ای از نقاط مختلف ایران و ترکیه به افغانستان و آسیای میانه
  - **ریلی:** پرداخت کرایه مسیرهای ریلی، اخذ کد، تامین کننده انواع واگن MPS و باری
  - **دریایی:** حمل کانتینری از بنادر مختلف جهان به افغانستان و CIS
- تلفن: ۳۷۶۱۴۰۵۲ (+۹۸۵۱) نمابر: ۳۷۶۶۶۹۱۶ (+۹۸۵۱)

Email: Info@barmantarabar.com
Website: www.barmantarabar.com

شرکت حمل و نقل داخلی کالا

ابومسلم خراسانی

حمل محموله های ترافیکی
حمل، توزیع و پخش مواد غذایی و دارویی در استان های خراسان

مدیر عامل: غلامحسین حافظی منش

مشهد: پایانه بار، غرفه ۱۱۸
تلفن: ۸۳ - ۰۵۱-۳۳۹۲۱۲۸۲
۰۹۱۵۵۱۴۶۹۴۸

YARAN ZAMIN
INTERNATIONAL TRANSPORT CO

ستاره یاران زمین

شرکت حمل و نقل بین المللی
کریر - فورواردر

فعال در ترانزیت کالا به آسیای میانه و افغانستان

مدیر عامل: حسن خداپرست
مشهد: رضاشهر، بین رضوی ۱۱ و ۱۳، پلاک ۶۵
تلفن: ۰۵۱-۳۸۷۶۵۳۳۱ / ۳۸۷۶۵۳۳۱
نمابر: ۰۵۱-۳۸۷۶۱۷۸۱
Yaranzamin_star@yahoo.com

ERIKARAIL SHARGH
INTERNATIONAL TRANSPORT.CO

شرکت حمل و نقل بین المللی

اریکا ریل شرق

کریر - فورواردر

حمل جاده ای و ریلی به آسیای میانه، عراق و افغانستان
دارای نمایندگی در کلیه بنادر و مرزها

نشانی: مشهد - بلوار سجاد - خیابان بهارستان - بهارستان ۲
ساختمان بهار - پلاک ۲ - طبقه اول - واحد ۴
تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۵۳۰۳۹
نمابر: ۰۵۱-۳۷۶۵۳۵۶۶
www.erikarail.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

راهگشا کالا

کریر - فورواردر

دفتر مرکزی: مشهد - رضا شهر - بلوار رضوی
بین رضوی ۸ و ۱۰ - پلاک ۱۳۸۵
تلفن: ۰۵۱-۳۸۷۶۸۱۷۶ / فکس: ۰۵۱-۳۸۷۸۶۱۷۷
موبایل: ۰۹۱۵ ۳۲۸ ۶۴ ۰۹
Rahgoshakala@gmail.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

پیمان ترکمن

کریر - فورواردر

فعال در ترانزیت کالا به آسیای میانه و افغانستان

مدیر عامل: صمد خدادادی

مشهد: خیابان احمد آباد، بین قائم و نشاط، ساختمان
۱۳۱، طبقه ۳

تلفن: ۰۵۱-۳۸۴۱۰۵۸۲ - ۳۸۴۱۰۵۶۱
«صمد خدادادی» ۰۹۱۷۱۶۱۴۳۳۰
«نعمت الله خدادادی» ۰۹۱۵۱۱۵۵۳۷۶
نمابر: ۰۵۱-۳۸۴۰۵۴۹۹

paymanturkaman@yahoo.com

شرکت حمل و نقل بین المللی

میچکا ترابری شرق

عضو کنوانسیون تیر

حمل کالای ترانزیتی، صادراتی و وارداتی به کشورهای افغانستان و آسیای میانه
حمل ریلی و حمل دریایی
نمایندگی در کلیه بنادر و مرزهای کشور

مشهد: خیابان آبکوه - نبش آبکوه ۵ - مجتمع تجاری سعدآباد - واحد ۱۰۳
تلفن: ۰۵۱-۳۷۲۳۹۰۹۷ - ۳۷۲۳۹۰۹۶ - ۳۷۲۹۸۱۴۶ - ۳۷۲۹۸۱۴۶
نمابر: ۰۵۱-۳۷۲۹۷۹۶۶ / علیرضا فرتاج: ۰۵۱-۳۷۲۹۷۹۶۶

Info@michka-mts.com

نیلراه توس

شرکت حمل و نقل

حمل و نقل کالا به تمام نقاط کشور
حمل بار ترافیکی
مجهز به تریلی، کامیون، کامیونکس ۱۱ و ۹، ۷، ۵ و ۱۱ محور

نشانی: کیلومتر ۷ جاده فریمان - پایانه بار - غرفه ۱۰۷
تلفن: ۰۵۱-۳۳۹۲۰۱۰۶ - ۳۳۹۲۹۰۲۱
نمابر: ۰۵۱-۳۳۹۲۰۱۰۶
همراه: ۰۹۱۵۵۱۱۹۰۷۶ - ۰۹۱۵۳۱۰۹۳۳۹

آرژانتین

۴۸

شماره ۵۱ - بهمن ماه ۱۳۹۴

نام و نشانی اعضای انجمن صنفی کارفرمایان شرکت ها و موسسات حمل و نقل داخلی کالای

مشهد، فریمان، چناران، سرخس، کلات، سنگ بست، رباط سفید و دیزباد

(برحسب حروف الفبا)

ردیف	نام شرکت	تلفن	دورنویس	مدیرعامل	آدرس
۱	آبادان	۳۶۵۸۷۲۵۵-۶ ۳۶۶۵۲۷۸۹	۳۳۹۲۰۱۳۴ ۳۶۵۸۷۲۵۴	احسان فخرانی فاروجی	جاده آسیایی - بعداز پلیس راه - نبش آزادی ۱۱۱
۲	آتی ران بار طوس	۳۳۹۲۵۵۰۵	۳۳۹۲۳۴۵۰	حسین لقمانی طوس	پایانه بار مشهد- طبقه همکف-غرفه ۱
۳	آذرخش گلبهار طوس	۴۶۱۲۵۹۹۰	۴۶۱۲۵۹۹۰	حسین بهرامی	چناران - حاشیه جاده ستوتو- جنب آهن فروشی جعفری
۴	گهر ترابر نوین شرق	۳۳۹۲۰۳۳۸	۳۳۹۲۴۹۹۳-۴	خانم انسیه نبوی	پایانه بار مشهد-ساختمان شماره ۲- طبقه ۲ غرفه A۲۱
۵	آزادگان	۳۳۳۸۳۱۳۹ ۳۳۳۸۳۱۳۳	۳۳۴۱۸۴۱۱	محمدحسن غلامیان	پایانه بار مشهد- ساختمان شماره ۲- غرفه A۳
۶	آسه بار (کالا-سوخت)	۳۷۶۷۶۰۹۲	۳۷۶۷۶۰۹۷	مهدی مستقیم ارخودی	بلوار سجاد- خیابان بهار - انتهای بهار ۳
۷	آسیا بار	۳۳۳۸۳۰۶۷-۹	۳۳۳۸۳۰۶۳	مصطفی آصفی	پایانه بار- انتهای پایانه- غرفه B۳
۸	ابومسلم خراسانی	۳۳۹۲۱۲۸۲-۳	۳۳۹۲۳۵۷۶	غلامحسین حافظی منش	پایانه بار مشهد- غرفه ۱۱۸
۹	اتحاد	۳۳۹۲۰۵۸۰	۳۳۹۲۹۰۹۰	احمد حاجی علی نجم آباد	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۰۹
۱۰	اتفاق یزدی ها	۳۸۵۹۹۵۷۵	۳۳۹۲۰۵۵۵ ۳۸۵۱۲۵۳۲	جعفر اردکانی فرد	پایانه بار مشهد- طبقه سوم - غرفه ۳۱۲
۱۱	ارمغان نیک طوس	۳۳۹۲۰۴۳۲	۳۳۹۲۰۴۳۲	عباس ارمغان	پایانه بار مشهد- طبقه همکف - غرفه ۱۱۷
۱۲	اعظم خراسان	۳۳۹۲۱۲۲۰ ۳۳۹۲۰۲۷۹	۳۳۹۲۱۲۵۴	سید جمال اعظم هاشمی	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۰۲
۱۳	اقبال	۳۳۹۲۴۸۰۴ ۳۳۹۲۰۶۹۵	۳۳۹۲۴۸۰۴	محمد ابراهیم وکیلیان زند	پایانه بار مشهد - طبقه همکف- غرفه ۱۱۰
۱۴	اقبال بار سنگ بست	۳۴۶۹۳۲۶۲	۳۵۰۲۸۴۲۸	حسین مریدی	مشهد- کیلومتر ۳۲ جاده فریمان
۱۵	اقبال بار مریدی	۳۲۷۶۳۹۷۶	۳۵۰۲۸۴۲۸	حسن مریدی	مشهد- کیلومتر ۲۵ جاده فریمان
۱۶	اقتصادبار طوس	۳۵۴۲۰۵۲۱-۴	۳۵۴۲۰۵۲۵	حمیدرضا آردی	شهرک صنعتی توس- قبل از میدان فن آوری - سمت راست
۱۷	امین ترابر شرق	۳۳۹۲۹۱۹۳ ۳۳۹۲۹۶۶۰	۳۳۹۲۱۱۹۸	محسن طربی	شهرک صنعتی طرق- میدان کار آفرین- طبقه فوقانی بانک کشاورزی - واحد ۲
۱۸	اوج سرخس	۳۳۸۲۲۴۷۰-۳	۳۳۸۲۵۴۶۱	علیرضا طحان	شهرک عسکریه- انتهای احسان ۷- پلاک ۴۰
۱۹	بار آوران طوس	۳۳۹۲۷۰۱۰-۱۵	۳۳۹۲۷۰۱۴	محسن جعفرزاده اصفهانی	پایانه بار مشهد- ساختمان شرکت ها- طبقه ۳- غرفه ۳۰۶
۲۰	بازه حور	۳۳۴۶۳۳۹۸	۳۳۴۶۳۳۹۹	سیدخلیل احمدی	کیلومتر ۷۵ جاده مشهد- تربت حیدریه، بین رباط سفید و تربت حیدریه
۲۱	باغ سالار فریمان	۳۴۶۹۵۴۳۰-۲	۳۴۶۹۵۴۳۳	حسین جاقوری	کیلومتر ۳۵ جاده فریمان - حاشیه جاده روستای باغ سالار
۲۲	بزرگ خراسان	۳۳۹۲۴۹۰۰-۲	۳۳۹۲۴۹۰۳	علی یحیی پور	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۱۴
۲۳	پارس ترابر طوس	۳۳۹۲۳۵۵۷ ۳۳۹۲۰۳۳۱	۳۳۳۸۳۰۵۷	نوید غلامپور	پایانه بار مشهد- ساختمان شماره ۱ طبقه ۳- غرفه ۳۱۱
۲۴	پارسیان ترابر	۳۵۴۱۴۵۴۰-۴۲	۳۵۴۱۴۵۴۳	سید احمد برودی	جاده آسیایی قوچان- کیلومتر ۱۵ جاده قوچان- جنب کارخانه به صبا
۲۵	پاسارگاد	۳۳۹۲۵۸۰۰ ۳۳۹۲۵۷۰۰	۳۳۹۲۰۴۵۱	محمد کریم عرفانی انصاف	پایانه بار مشهد- ساختمان مرکزی - غرفه ۲۱۲

۲۶	پرستویار سرخس	۳۴۵۲۲۲۱	۳۴۵۲۲۲۱	محمد اردونی	پشت پایانه مسافربری سرخس
۲۷	پویش ترابر سرخس	۳۶۵۱۵۵۵۵ ۳۶۶۶۵۵۴۴	۳۶۵۱۳۵۸۴	حسن برفرازی	کیلومتر ۴ بزرگراه آسیایی - آزادی ۱۳۱ - جنب هلال احمر
۲۸	پویش ترابر مشهد	۳۶۵۱۳۵۵۵-۶	۳۶۵۱۳۵۸۴	سعید باقنوا	جاده قوچان- کیلومتر ۴- آزادی ۱۳۱
۲۹	پیشتازان جفائی	۳۳۹۲۰۰۶۵ ۳۳۹۲۵۶۵۵	۳۳۹۲۵۶۵۴	سید محسن برودی	پایانه بار مشهد- طبقه ۲- غرفه ۲۰۳
۳۰	پیشرو ترابر خراسان	۳۳۳۸۳۰۰۲-۹	۳۷۶۲۳۲۰۹	محمود صادقی	پایانه بار مشهد- انتهای پایانه - غرفه BV
۳۱	پیمان بار	۳۳۹۲۵۹۵۹	۳۳۹۲۸۰۵۸	مجتبی سلطانی جزین	پایانه بار مشهد- طبقه همکف غرفه ۱۰۳
۳۲	پیمایش بار فریمان	۳۴۶۸۵۲۴۱-۵	۳۴۶۸۵۲۴۰	محمد منصوری	فریمان- کیلومتر ۳ جاده تربت جام- مقابل شهرک صنعتی فریمان- جنب صدرا شیمی
۳۳	پیک سوخت - فرآورده نفتی	۳۳۴۴۴۸۷۷-۸	۳۳۴۴۴۸۷۷-۸	محمد خاکشور	پروین اعتصامی ۲۵- طبقه همکف- پلاک ۴
۳۴	تعاونی تک واحدی	۳۳۹۲۳۰۸۴	۳۳۹۲۳۵۷۲	ابوالقاسم آمیغ	ابتدای جاده نیشابور- جنب شرکت گواه- داخل مجتمع نمایشگاهی قدس
۳۵	تعاونی خود راننده	۳۳۹۲۱۲۸۹	۳۳۹۲۰۶۲۳	نصرالله سلمانی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- غرفه ۱۲۰
۳۶	تعاونی شهید کلانتری	۳۳۹۲۰۴۰۷	۳۳۸۵۰۲۲۸	قنبر خسروی خور	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۰۸
۳۷	تندر شرق	۳۳۹۲۰۰۸۹	۳۳۹۲۰۵۳۶	حبیب اله بهرامی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- غرفه ۱۰
۳۸	توکل	۳۳۹۲۱۳۴۴-۵	۳۳۹۲۴۱۷۱	محمود صنعتگر	پایانه بار مشهد- غرفه ۳۰۱
۳۹	ثابت	۳۳۹۲۱۲۹۷-۹	۳۲۵۷۰۶۰۰-۹	علیرضا ثابتی وارسته	بین طلاب و میدان بار رضوی- نبش بابانظر ۷۷
۴۰	ثامن بار	۳۳۹۲۱۲۶۲-۳	۳۳۹۲۳۵۵۴	احسان معصومی	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۰۵
۴۱	جاده ترابر طوس	۳۳۹۲۱۲۵۲-۳	۳۳۹۲۰۱۶۱	پرویز ابراهیم زاده فخار	پایانه بار مشهد- طبقه ۳- غرفه ۳۱۰
۴۲	جاده داران سیستان	۳۴۵۲۳۲۰۰	۳۴۵۲۳۲۰۰	محمدرضا نوروزی	جنب پایانه بار مسافربری سرخس
۴۳	جاده رانان شرق	۳۳۹۲۴۰۹۰-۵	۳۳۹۲۴۵۷۴	سیدرضا شارع شهری	ابتدای جاده فریمان - جنب پایانه بار مشهد
۴۴	جام گستر طوس	۳۳۹۲۰۰۷۳ ۳۳۹۲۹۶۰۵	۳۳۹۲۵۷۸۵	علیرضا سالاری	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- غرفه AV
۴۵	جهاد نصر	۳۳۹۲۶۱۶۳-۴	۳۳۹۲۰۳۲۷	هادی جهان دوست	پایانه بار مشهد- طبقه دوم- غرفه ۲۱۱
۴۶	جهان بار طوس	۳۳۴۲۲۷۴۰	۳۳۹۲۰۲۸۰	مهرزاد قوامی	پایانه بار مشهد- طبقه دوم - غرفه ۲۰۶
۴۷	چشمه ساران چناران	۴۶۱۲۳۴۲۹	۴۶۱۲۲۴۳۹	سید حسین مهاجرزاده	چناران- میدان کشاورز- مقابل مجتمع فرهنگی امام رضا
۴۸	حافظ	۳۳۹۲۷۰۷۰	۳۳۹۲۴۹۰۵	حسین ربانی	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۰۶
۴۹	خرزائی- خراسانی	۳۳۹۲۳۵۷۹	۳۳۹۲۰۱۹۱	مرتضی پورمهدی	پایانه بار مشهد- ساختمان شماره ۱- طبقه ۳- غرفه ۳۰۳
۵۰	خلیج فارس	۳۲۷۶۵۷۰۰ ۳۲۷۱۵۳۹۰	۳۳۹۲۵۷۷۵	جعفر وجدانی فرد	کوی طلاب - خیابان رسالت- بین رسالت ۹ و ۱۱
۵۱	خمسه	۳۳۹۲۴۸۹۳ ۳۳۹۲۰۰۸۱	۳۳۹۲۱۳۰۷	غلامرضا فرهادمنش	پایانه بار مشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۲۲
۵۲	درستکار ترابر شرق	۳۴۵۲۵۵۱۸	۳۴۵۲۷۷۲۴	صولت علیمیرزایی	بلوار شهید شوشتری - جنب هتل دوستی
۵۳	دنیا گردان	۳۳۹۲۰۴۸۹ ۳۳۹۲۰۵۳۸	۳۳۹۲۳۵۷۷-۸	مجید رجب طاوسی	پایانه بار مشهد- طبقه همکف - غرفه ۱۱۲
۵۴	دیزباد	۳۲۵۲۳۳۲۱	۳۲۵۲۳۳۴۷	حسین علیپور	دیزباد- حاشیه جاده قدیم نیشابور- کیلومتر ۷۵
۵۵	راحلین دانش	۳۳۹۲۵۷۵۷	۳۳۹۲۸۲۶۲	اسماعیل کامل	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- غرفه ۸
۵۶	راحلین سبز	۳۳۴۶۴۱۹۱	۳۳۴۶۴۱۹۲	حسین رسولی	کیلومتر ۷۵ مشهد- تربت ، رباط سفید
۵۷	راه ترابر سرخس	۳۷۱۳۸۳۸۴-۵	۳۷۱۳۸۳۸۷	سید مهدی لطفی	سرخس- سه راهی بالایشگاهی - گنبدلی
۵۸	راهیان ترابر شرق فرآورده های سوختی	۳۳۸۲۲۳۳۰	۳۳۸۲۵۴۶۱	جواد طیرانی طوسی	شهرک عسکریه - انتهای احسان ۷- پ ۴۰
۵۹	راهیان خراسان	۳۳۹۲۰۵۷۲-۳	۳۳۹۲۰۷۵۹	محمد علی نظری حیانو	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- غرفه A۵

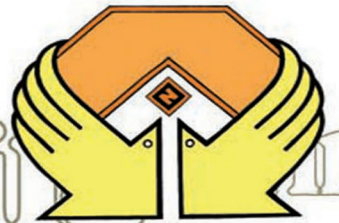
۶۰	رباط سفید	۳۳۴۶۳۴۴۳-۴	۳۲۲۸۳۵۱۰	محسن دشتیان	کیلومتر ۸۰ جاده تربت حیدریه - روستای رباط سفید-مقابل کارخانه گچ
۶۱	ره آورد سپیده سحر	۳۳۴۶۳۴۱۷	۳۶۰۲۱۴۵۵	عادل بهلور	بلوار دانش آموز- بین دانش آموز ۱۵ و ۱۷
۶۲	رهروان شرق	۳۶۵۱۳۰۰۰ ۳۶۵۱۳۵۹۰	۳۶۵۱۱۰۰۸	وحید ندیمی	بلوار آزادی - آزادی ۱۲۹-پلاک ۲۵
۶۳	رهروان شمس	۳۳۹۲۴۹۰۷-۸ ۳۳۹۲۰۹۲۷	۳۳۹۲۹۷۰۰	یحیی اشجعی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- طبقه سوم واحد ۳۱۳
۶۴	رهسپاران مشهد	۳۳۹۲۰۵۵۱ ۳۳۹۲۴۶۷۰-۱	۳۳۹۲۴۶۷۱	محمدعلی براتی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- طبقه همکف- غرفه A1
۶۵	ریحانه سیر فریمان	۳۴۶۲۴۰۵۵	۳۴۶۲۳۱۵۲	مهری صهبایی بزاز	فریمان- کیلومتر ۲/۵ جاده فریمان-مشهد، جنب معاینه فنی
۶۶	ساریان های جاده توس	۳۳۹۲۳۵۴۷-۸	۳۳۹۲۸۱۳۰	محمد پور احمدی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- طبقه - غرفه ۳۰۴
۶۷	سپهر سیمان	۳۸۴۳۶۶۹۴	۳۸۴۹۲۰۱۸	عباسعلی خادم	سه راه ادبیات - نبش اسدالله زاده ۳- پلاک ۱۲۰
۶۸	سپیدبار چناران	۴۶۲۲۷۵۵۲	۳۸۴۱۱۷۱۲ ۳۷۶۸۴۰۷۱	وجیهه غفوریان	کیلومتر ۴ چناران - روبروی کارخانه آرد
۶۹	سجاذنکو	۳۳۹۲۰۳۹۰ ۳۳۹۲۳۳۲۵	۳۳۹۲۳۵۷۴ ۳۸۴۴۶۱۰۴	امید شعبانی بام	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- غرفه A۶
۷۰	سحرگاه مشهد	۳۳۹۲۰۴۴۳ ۳۳۹۲۰۹۴۳	۳۳۹۲۰۱۴۳	علی راه نورد	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- طبقه ۳- غرفه ۳۰۹
۷۱	سراج بار طوس	۳۳۹۲۸۰۶۵-۸	۳۳۹۲۸۰۶۶	مهدی حاجی بابایی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- طبقه همکف غرفه ۱۰۴
۷۲	سنگین بار مشهد تریلر	۳۳۸۱۰۹۱۰	۳۳۸۱۱۲۲۵	هادی برجسته نژاد	ابتدای جاده نیشابور- سمت راست - جنب پادگان قدس
۷۳	سیرو شبکه	۳۷۶۲۶۴۷۷	۳۶۰۶۴۴۳۴	شهین سرابندی	بلوار آزادی - نبش آزادی ۲۷- ساختمان ۱۸۳
۷۴	شاهین بار خراسان	۳۳۹۲۴۹۲۳-۵	۳۳۹۲۷۱۳۵	امیر دلیری	پایانه بار مشهد- غرفه ۱۱۵
۷۵	شاهین بار فریمان	۳۴۶۲۴۴۴۶	۳۴۶۲۴۴۴۳	رضا باوفا	کیلومتر ۱ جاده فریمان-مشهد، روبروی ایران ملاس
۷۶	شاهین بار مشهد	۳۳۹۲۵۰۰۰	۳۳۹۲۷۶۶۱	جلیل باوفا	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- طبقه دوم غرفه A۱۳
۷۷	شاهین شهاب خلیج فارس	۳۳۹۲۰۱۱۰ ۳۳۹۲۶۰۰۰	۳۳۹۲۶۰۲۱-۲	احمد رحمانی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- غرفه A۱۵
۷۸	شهاب چناران	۴۶۱۳۳۷۵۱	۴۶۱۳۳۴۹۷ ۴۶۱۳۳۴۹۶	رضا برگشاهی	چناران - حاشیه جاده ستو- روبروی باغ ملک
۷۹	صادق	۳۲۴۶۳۶۹۸ ۳۲۴۶۳۶۰۴	۳۲۴۶۳۶۶۰	امیر دلاور	جاده آسیایی - کیلومتر ۲۰- حاشیه جاده- سمت چپ
۸۰	صالح تراب شرق	۳۳۹۲۰۱۴۷ ۳۳۹۲۵۶۰۰	۳۳۹۲۵۵۰۰	محمد مهدی جنگی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۲- طبقه ۲- غرفه ۱۰
۸۱	طوس جمیل	۳۳۹۲۱۲۷۱-۲ ۳۳۹۲۰۲۰۳	۳۳۹۲۱۲۷۰	علیرضا صالح کاشانی	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- طبقه ۳- غرفه ۳۰۲
۸۲	طوس فلاح	۳۳۹۲۰۵۰۵	۳۳۹۲۳۵۶۳	جلال فلاح	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- طبقه ۳- غرفه ۳۰۷
۸۳	طوس منش	۳۳۹۲۱۲۷۸	۳۳۹۲۰۶۴۳	مهدی فلاح	پایانه بار مشهد- سالن شماره ۱- غرفه ۱۰۱
۸۴	طوسبار	۳۳۹۲۰۰۸۵ ۳۳۹۲۸۴۵۲	۳۳۹۲۴۹۱۰-۱۱	علیرضا فانی	پایانه بار مشهد- سالن ۲- طبقه همکف- غرفه A۴
۸۵	طوفان آرش	۳۴۵۲۲۳۷۵	۳۴۵۲۳۷۷۰	محمد رسولی	بلوار ترمینال- جنب کارخانه یخ
۸۶	عابران کالا	۳۳۹۲۰۶۱۴	۳۳۹۲۴۹۸۹	حمید مجیری نژاد	پایانه بار مشهد- طبقه همکف - غرفه ۱۱۹
۸۷	عادل تیزرو	۳۳۹۲۳۵۵۶ ۳۳۹۲۰۷۳۹	۳۳۹۲۰۳۹۳	مجید نازنجیان	پایانه بار مشهد - غرفه ۲۱۳
۸۸	عدالتخواه توس	۳۳۹۲۵۲۹۴-۵	۳۳۹۲۴۶۱۳	علی پرندوار	پایانه بار مشهد- طبقه ۳- غرفه ۳۰۴
۸۹	عدل ترابان(کالا- سوخت)	۳۳۸۲۲۴۴۹	۳۳۸۲۲۲۹۳	سید علیرضا عدالتیان	شهرک عسکریه - حاشیه میدان احسان
۹۰	فتح آباد طوس	۳۳۹۲۰۵۲۱-۲۲	۳۳۹۲۱۲۹۳	رحمت الله تقوی	پایانه بار مشهد- طبقه همکف - غرفه ۱۱۱
۹۱	فخار	-۳۳۹۲۹۳۴۰-۲ ۳۳۹۲۰۴۵۷	۳۳۹۲۹۳۴۱	مهدی معصومی	پایانه بار مشهد- طبقه ۳- غرفه ۳۰۵

۹۲	فیض خراسان	۳۳۹۲۵۲۵۲	۳۳۹۲۰۶۵۶	علی قره داشی	پایانه بارمشهد- سالن ۱- طبقه ۱ - غرفه ۲۰۹
۹۳	قائم ایرانیان	۳۳۹۲۰۸۹۶ ۳۳۹۲۴۸۸۶	۳۳۹۲۰۸۰۶	مرتضی داودی راد	پایانه بار مشهد - طبقه همکف- غرفه ۱۲۱
۹۴	قائم سرعت	۳۳۴۳۱۱۶۲	۳۳۹۲۰۶۸۲	محمدرضا ورزنده	پایانه بارمشهد- سالن ۱- طبقه ۱ - غرفه ۱۱۶
۹۵	کالایران امین	۳۳۹۲۴۸۷۶	۳۳۹۲۰۴۲۹	سید سیاوش مقدم پور	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه ۲- غرفه A۱۸
۹۶	کالاران طوس	۳۳۹۲۴۹۱۷	۳۳۹۲۴۹۱۹	یوسف یوسف نیا خزر	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه همکف- غرفه A۲
۹۷	کوثران فریمان	۳۴۶۲۳۳۹۱	۳۴۶۲۳۳۹۷	هادی زابلی نژاد	ابتدای جاده سنتو- روبروی باسکول شیرعلی زاده
۹۸	کوشانراه طوس	۳۳۹۲۴۹۲۲	۳۳۹۲۴۹۲۲	محمدعلی نعیمی کوهستانی	پایانه بارمشهد- سالن ۱- طبقه ۲- غرفه ۲۱۴
۹۹	کویر سرخس	۳۴۵۲۴۲۴۲	۳۴۵۲۴۲۴۲	جلال دلیر نژاد	میدان غدیر- حاشیه میدان
۱۰۰	گلپهار جاوید چناران	۴۶۱۲۳۴۹۶	۴۶۲۲۷۵۵۲	محمدحسین غفوریان	کیلومتر ۵ جاده چناران-مشهد-ابتدای جاده سراسیاب
۱۰۱	گلرنگ ترابر (وابسته به گروه صنعتی گلرنگ)	۳۳۳۸۳۰۵۱ ۳۳۳۸۳۰۵۳	۳۳۳۸۳۰۵۲	حمیدرضا سبزرکار	پایانه بار مشهد- پشت معاینه فنی - غرفه B۳ شماره ۱۰۱
۱۰۲	گوهر زمین طوس	۳۳۹۲۴۰۴۵	۳۳۹۲۵۶۶۷	هادی مقدس مشهور	پایانه بارمشهد- سالن ۱- طبقه ۲- غرفه ۲۰۴
۱۰۳	مبین جاوید	۳۲۴۶۳۷۷۵	۳۲۴۶۴۱۷۵	محمدرضا جاوید	کیلومتر ۲۷ جاده چناران- سمت راست - حاشیه جاده
۱۰۴	متین سیر خراسان	۳۳۹۲۶۰۱۱	۳۳۹۲۵۹۹۹	مجید سالار حسن	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه ۲- غرفه A۱۲
۱۰۵	مدیران بار	۳۳۳۸۳۰۲۰-۴	۳۳۹۳۰۱۵۷	محسن سهرابی	انتهای پایانه بار مشهد- پشت معاینه فنی غرفه B۸
۱۰۶	مسرور بار امید	۳۳۹۲۱۲۱۷-۹	۳۳۹۲۰۴۴۷	اصغر آخوندی	پایانه بارمشهد- سالن ۱- طبقه ۱ - غرفه ۲۱۰
۱۰۷	مهید شباهنگ طوس	۳۳۹۲۶۵۲۵-۶	۳۳۹۲۶۵۲۷	سید فخرالدین همزه عراقی	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه ۲- غرفه A۱۹
۱۰۸	مهید طوس	۳۸۵۳۹۳۰۵-۷	۳۸۵۱۸۳۲۶	رضا پرهون دشتبان	بین آخوند خراسانی ۲۰ و ۲۲- ساختمان ۱۰۱۴ ط ۳
۱۰۹	مهساگستر طوس	۳۲۷۶۳۹۷۶	۳۲۷۶۳۹۷۶	سیدعلی اکبر حسینی	کیلومتر ۱۵ جاده میامی - شهرک صنعتی چرم شهر
۱۱۰	میثم ترابر طوس	۳۳۹۲۶۵۸۵-۶	۳۳۹۲۱۵۰۸	حسن میثمی خرازی	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه ۲- غرفه A۱۶
۱۱۱	میعادبار خراسان	۳۳۹۲۴۹۹۵-۸	۳۳۹۲۰۲۱۵	شاهین محمودی	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه ۲- غرفه A۹
۱۱۲	میلاذ چناران	۴۶۱۲۰۰۶۵	۴۶۱۲۲۹۷۷	تکتم عبدی پور قاضی جهانی	چناران- جنب اداره بهزیستی
۱۱۳	میهن طوس ترابر	۳۳۹۲۷۵۷۵ ۳۳۹۲۷۶۷۶	۳۳۴۹۳۵۱۳	سیدرضا حسینی	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه ۱- غرفه ۲۰۲
۱۱۴	نور	۳۳۹۲۳۵۳۹ ۳۳۹۲۴۴۶۲	۳۳۹۲۱۳۰۲	احمد نور	پایانه بارمشهد- طبقه ۳- واحد ۳۰۸
۱۱۵	نیلراه طوس	۳۳۹۲۹۰۲۱ ۳۳۹۲۰۲۹۱	۳۳۹۲۰۱۰۶	علیرضا نیلی ثانی	پایانه بارمشهد- طبقه همکف- غرفه ۱۰۷
۱۱۶	نیک اختر خراسان	۳۳۹۲۱۳۱۵-۱۷	۳۳۹۲۶۶۷۳	محمود و کیلیان زند	پایانه بارمشهد- سالن ۱- طبقه ۲- غرفه ۲۰۸
۱۱۷	نیکورا طوس	۳۳۹۲۵۷۸۰-۲	۳۳۹۲۵۷۸۳	علی مومنی	پایانه بارمشهد- سالن ۲- طبقه فوقانی- غرفه A۲۲
۱۱۸	یاسر ترابر طوس	۳۳۵۲۳۴۲۲ ۳۳۵۲۳۴۳۳	۳۳۵۲۳۳۷۶	بهزاد مصححی	شهر جدید ملک آباد- بعد از پلیس راه- جنب هلال احمر
۱۱۹	یاور سیر بارناوا (کالا- سوخت)	۳۳۸۳۳۰۹۰	۳۳۸۳۳۰۶	مجتبی نوری	شهرک عسکریه- احسان ۱- انتهای کوچه - سمت راست- پلاک ۳۲
۱۲۰	یخچال ترابر نوین	۳۳۹۲۷۴۴۵-۹	۳۳۹۲۷۴۴۶	مرتضی مرشدی نوقابی	پایانه بار مشهد- غرفه ۲
۱۲۱	یکتا زمان	۳۳۴۴۷۴۰۰-۳ ۳۳۴۱۳۸۳۳	۳۳۴۴۷۴۰۴	خانم فهیمه زمانیان یزدی	خیابان امام رضا- امام رضا ۷۶- نبش فارابی ۲۴- ساختمان ۸۵

انجمن صنفی کارفرمایان شرکت ها و موسسات حمل و نقل داخلی کالای
مشهد، فریمان، چناران، سرخس، کلات، سنگ بست، رباط سفید و دیزباد

۰۵۱۳۸۷۹۲۱۲۸-۳۰

NilooFar NilooFar

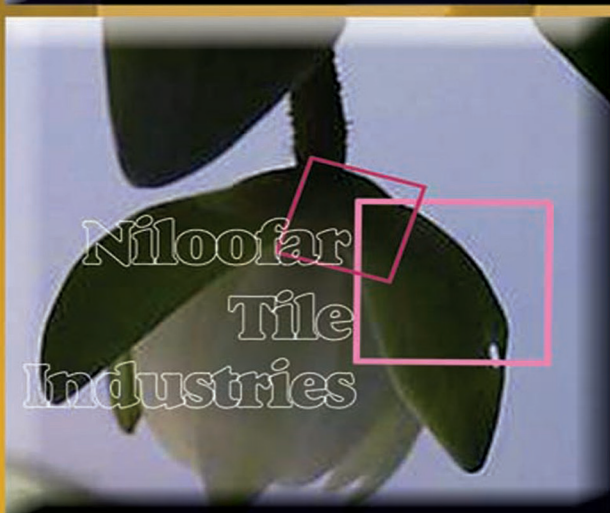
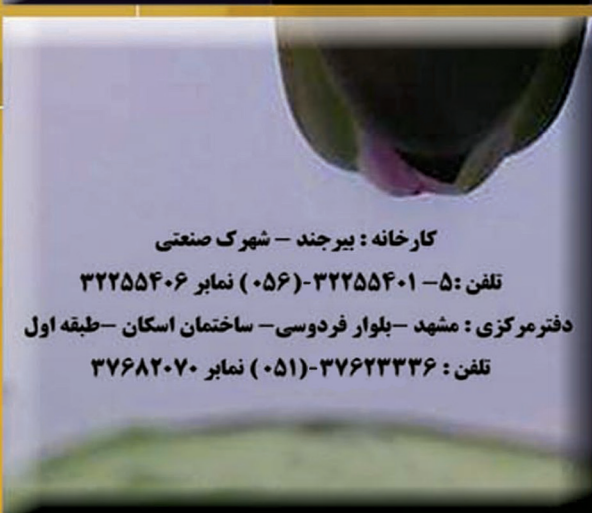
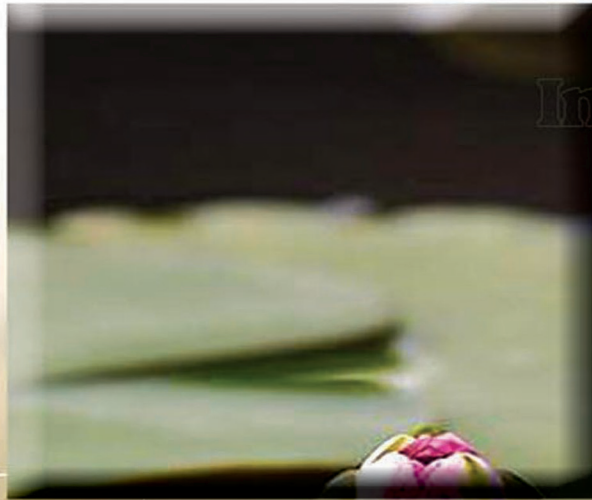

NilooFar Tile Industries
صنایع کاشی نیلوفر

نیلوفر

کاشی
صنایع

لعل نیلوفر زحاک آمد

کارخانه: بیرجند - شهرک صنعتی

تلفن: ۵-۳۲۲۵۵۴۰۱-۰۵۶) نمابر ۳۲۲۵۵۴۰۶

دفتر مرکزی: مشهد - بلوار فردوسی - ساختمان اسکان - طبقه اول

تلفن: ۳۷۶۲۳۳۳۶-۰۵۱) نمابر ۳۷۶۸۲۰۷۰

NilooFar
Tile
Industries

شرکت حمل و نقل استانی میثم ترابار (سهامی خاص)

میثم ترابار

شماره ثبت : ۳۳۷
سال تاسیس : ۱۳۸۷
مدیر عامل : حمید جلالی زاده
موضوع فعالیت: حمل سنگ آهن
از شهرستان خواف به کلیه بنادر ایران

نشانی شرکت :

کیلومتر ۳۰ جاده خواف - تایباد، جنب اتوبان معدن

تلفن و نمابر: ۰۹۱۵۳۳۱۲۴۶۳ و ۷۴۴۲ - ۰۵۱۵۴۲۲

تلفن مدیر عامل : ۰۹۱۵۳۰۲۵۰۹۶ ، ۰۵۱۳۷۶۲۴۹۷۱

meysam.tarabar@gmail.com

کدپستی : ۹۵۶۴۱۳۴۸۱۶

